

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์

คู่มือนี้พนันนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
 คุณวุฒิบัณฑิตของ สุชาติ สุขบำรุงศิลป์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์น่านวิ)
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร พงษ์เฉลิมกุล)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

..... ประธาน
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์น่านวิ)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร พงษ์เฉลิมกุล)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ สิริสวัสดิ์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวุฒิษตระกูล)
 วันที่ 25 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2519

กิตติกรรมประกาศ

คุณฉันทิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร พุทธิพิบูล กรรมการที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม ประธานคณะกรรมการสอบคุณฉันทิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์ กรรมการสอบคุณฉันทิพนธ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำปรึกษาแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่อย่างอบอุ่น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกุล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.ชนวิน ทองแพง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สมศักดิ์ ทองเนียม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี และศึกษานิเทศก์ น้ำค้าง โตจินดา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลรวมทั้งให้คำแนะนำการดำเนินการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ ทำให้คุณฉันทิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิชัย สุขบำรุงศิลป์ และพี่ น้อง และครอบครัว รวมถึงเพื่อนทุกท่านที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของคุณฉันทิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่แต่บุพการี บुरพอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสในการศึกษาพัฒนาตนเอง และประสบความสำเร็จจนทุกวันนี้

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์

57810175: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: รูปแบบ/การบริหารจัดการ/ประกันคุณภาพภายใน

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์: การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (THE DEVELOPMENT EFFICIENCY MODEL OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT IN THE SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION) คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์: ภารดี อนันต์นำวี, กศ.ด., สถาพร พงษ์พิบูล: ปร.ด. 318 หน้า. พ.ศ. 2563.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟายจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน 3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสนทนากลุ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดการองค์การ 3) การนำ 4) การควบคุม และ 5) การปรับปรุง

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติและมีขั้นตอนเหมือนกับรูปแบบที่สร้างขึ้นตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

57810175: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATION ADMINISTRATION)

KEYWORDS: A MODEL/ THE MANAGEMENT/ INTERNAL QUALITY ASSURANCE SUCHADA SUKBAMRUNGSIL: THE DEVELOPMENT EFFICIENCY MODEL OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT IN THE SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION. ADVISORSY COMMITTEE: PARADEE ANANNAWEE, Ed.D., SATAPORN PRUETTIKUL, Ph.D. 318 P. 2020.

This research aimed to develop and validate the efficiency model of internal quality assurance management for the secondary schools under the Office of Basic Education Commission. The method of study comprised of three steps; 1) the synthesis and review related literature to identify the conceptual framework, 2) the development of the efficiency model of internal quality assurance management in the secondary schools under the Office of Basic Education Commission using Delphi Technique from seventeen experts; and 3) the validating of the model of the internal quality assurance management in the secondary schools under the Office of Basic Education Commission by focus group discussion. The statistics for data analysis were median and interquartile range.

The research results were as follows:

1. The efficiency model of the internal quality assurance management for the secondary school under the Office of Basic Education Commission consisted of 5 components, they were 1) planning, 2) organizing, 3) leading, 4) controlling, and 5) improving.
2. The efficiency model validation for was found appropriate, possible and having steps with the same model by panel of experts; consisted of the 5 components.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
คำถามของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ทิศทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	13
การบริหารการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	21
แนวคิดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน.....	80
แนวคิดการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่สี่ (พ.ศ. 2559-2563)	81
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน.....	91
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ.....	110
เทคนิคเดลฟาย	114
เทคนิคการสนทนากลุ่ม.....	120
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	126

สารบัญ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
3	137
วิธีดำเนินการวิจัย.....	137
ขั้นตอนการวิจัย.....	137
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	142
4	146
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	146
ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด	
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	147
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ	
ประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน	
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	148
ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการประกัน	
คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน	
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	179
5	205
สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	205
สรุปผลการวิจัย.....	206
อภิปรายผล.....	215
ข้อเสนอแนะ.....	227
บรรณานุกรม.....	229
ภาคผนวก.....	242
ภาคผนวก ก.....	243
ภาคผนวก ข.....	245
ภาคผนวก ค.....	298
ภาคผนวก ง.....	313
ภาคผนวก จ.....	316
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	318

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สังเคราะห์องค์ประกอบจากทฤษฎี..... 94
2	การลดลงของความคลาดเคลื่อนและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ..... 117
3	ร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ..... 149
4	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการวางแผน..... 159
5	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการจัดการองค์การ..... 163
6	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการนำ..... 167
7	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการควบคุม..... 173
8	ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการปรับปรุงคุณภาพ..... 175
9	ผลการเปรียบเทียบรูปแบบที่สร้างจากผู้เชี่ยวชาญกับการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 184

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	33
3 องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	35
4 แนวคิดของการประเมินคุณภาพและแนวคิดของการบริหารแบบครบวงจร	36
5 ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน.....	37
6 บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษา.....	50
7 แนวคิดหลักของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มี การปฏิบัติดี.....	52
8 ความสัมพันธ์ของการประเมินการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	54
9 ระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษา.....	56
10 ขั้นตอนการวิจัย.....	145

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาเพื่อมุ่งหวังความสำเร็จ การบรรลุผลสำเร็จต่อเด็ก เยาวชน นักเรียน และนักศึกษา ที่ได้รับจากกระทรวงศึกษาธิการภายใต้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา มีเป้าหมาย 5 ด้าน คือ 1) การเข้าถึง 2) ความเท่าเทียม 3) คุณภาพ 4) ประสิทธิภาพ และ 5) การตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง เป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานาน ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่เข้มข้น สังคมโลกมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศไทยต้องปรับตัว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) จึงมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม พัฒนาบนฐานภูมิปัญญาที่เกิดจากการใช้ความรู้และทักษะ การใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย เป็นการพัฒนาที่เกิดจากการผนึกกำลังในการผลักดันขับเคลื่อนร่วมกันของทุกภาคส่วน (Thailand 4.0) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 1-3) การศึกษาในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างมากเพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นกลไกในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมไทย จากรายงานการศึกษาของไทย พ.ศ. 2561 รัฐบาลปัจจุบัน การศึกษาถือเป็นหนึ่งในนโยบายที่สำคัญที่สุด โดยรัฐบาลเล็งเห็นว่าการศึกษารากฐานของการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติและเป็นรากฐานของการสร้างสังคมที่เข้มแข็งมีคุณภาพและคุณธรรมโดยเชื่อว่าการศึกษา สามารถสร้างสังคมที่แข็งแกร่งด้วยกับคุณธรรมและจริยธรรมหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ภาครัฐและภาคเอกชนได้ร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพคนไทยด้วยการให้การศึกษา การปฏิรูปการศึกษาเป็นสาขาหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนด ในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, หน้า 8)

ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน (สำนักทดสอบการศึกษา, 2561) การประกันคุณภาพการศึกษามีความจำเป็นต่อประเทศดังจะเห็นได้จากการที่ถูกระบุไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล นำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และพระราชบัญญัติการศึกษาที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” และในมาตรา 7 ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบ

อาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง”
(สำนักทดสอบการศึกษา, 2561, หน้า 5)

ถึงแม้ว่าการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จะผ่านไปแล้วช่วงระยะหนึ่ง คือ รอบทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2542-2551) รวมทั้ง กระทรวงศึกษาธิการประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่กระแ สตั้งคมก็ยังมี การวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ยังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น

ปัจจุบันพบว่า ระบบการศึกษายังมีปัญหาหลายประการนับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของ คนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบ การศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษเทคโนโลยี และการบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้าน โอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาด ความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, บทสรุป ผู้บริหาร) สอดคล้องกับผลการจัดการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ในทุก ๆ ปี ผลที่ออกมามักจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุก ๆ ปี นั่นก็คือ เด็กไทย มีความรู้ต่ำกว่ามาตรฐานอยู่เสมอ ๆ หรือแม้แต่การศึกษาขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (Organization for Economics Co-operation and Development: OECD) ที่รู้จักกัน ในชื่อของ PISA (Programmed for International Students Assessment) พบว่า นักเรียนไทยที่จัด ได้ว่ามีความรู้วิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูงมีเพียงร้อยละหนึ่ง และยังพบว่า เด็กไทยร้อยละ 74 อ่านภาษาไทยไม่รู้เรื่อง คือมีตั้งแต่อ่านไม่ออก อ่านแล้วตีความไม่ได้ วิเคราะห์ความหมายไม่ถูกต้อง และผลการทดสอบ PISA ในปี 2012 นักเรียนไทยมีผลการประเมินเมื่อจัดลำดับจาก 65 ประเทศ การอ่านของนักเรียนไทย อยู่ในช่วงลำดับที่ 47-51 คณิตศาสตร์อยู่ในช่วงลำดับที่ 48-52 และ วิทยาศาสตร์อยู่ในช่วงลำดับที่ 47-49 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ซึ่ง สอดคล้องกับผลการจัดอันดับของสภาเศรษฐกิจโลกหรือ WEF (World Economic Forum) ซึ่งจัดลำดับผลการศึกษาออกมาในรายงาน The Global Competitiveness Report 2013-2014 ว่า

การศึกษาประจำปี ค.ศ. 2012-2013 ที่ผ่านมานั้น การศึกษาไทยตกไปอยู่อันดับที่ 8 ของอาเซียน (ณัฐพงศ์ บุญเหลือ, 2556, หน้า 6)

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้วิเคราะห์ค่าสถิติของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามวิชา ดังนี้ ภาษาไทย คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 42.21 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คะแนนเต็ม 100 คะแนนเฉลี่ย 35.70 ภาษาอังกฤษคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 29.20 คณิตศาสตร์ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 25.41 วิทยาศาสตร์ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 29.20 โดยภาพรวมผลสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผลสอบ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 วิชา คือ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยโอเน็ตต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 (เดลินิวส์, 2563) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 จำแนกตามวิชา ดังนี้ ภาษาไทย คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 54.14 ภาษาอังกฤษ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 33.25 คณิตศาสตร์ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 26.73 วิทยาศาสตร์ คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 30.07 ภาพรวมผลสอบ O-NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 วิชาที่มีคะแนนต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 วิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยกเว้นภาษาไทยคะแนนเฉลี่ยมีค่าเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของปีที่ผ่านมา และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 (พ.ศ. 2554-2558) สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 32,834 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน 20,369 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.04 ไม่รับรองมาตรฐาน 12,465 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.96 โดยร้อยละ 54.20 มีผลการประเมินระดับดี และร้อยละ 7.83 มีผลการประเมินระดับดีมาก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2560)

ที่ผ่านมา ระบบประกันคุณภาพของสถานศึกษายังคงมีปัญหา จากรายงานการวิเคราะห์ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้รองรับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558, หน้า 23-30) ในด้านปัญหาของระบบประกันคุณภาพการศึกษา พบปัญหาคือความไม่สอดคล้องกัน ของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ความไม่พร้อมของสถานศึกษา ภาระงานและความพร้อมของบุคลากรที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ภาระด้านงบประมาณ ภาระด้านเอกสาร คุณภาพของผู้ประเมิน เกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพ ภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกหลายข้อในทุกๆระดับและประเภทการศึกษา

ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและไม่ยืดหยุ่น วิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายนอกที่เป็นการประเมินย้อนหลังทำให้ไม่สามารถตรวจสอบการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริงได้ ความล่าช้าในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และความน่าเชื่อถือของผลการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก และจากงานวิจัยของ ละมุล รอดขวัญ (2555) พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ เครื่องมือในการดำเนินงานไม่หลากหลาย ขาดรูปแบบและแนวทางที่ดีในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์เลิศ ก้อนหิน (2555) พบว่า แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกขั้นตอน อีกทั้งนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์และผลผลิตของสถานศึกษา ทั้งในแง่ของการเป็นที่พึงชุมชนและผลผลิตเป็นที่น่าเชื่อถือ มั่นใจที่จะส่งลูกหลานมาเรียนจะเกิดขึ้นได้จากระบบ 3 ระบบ คือ ระบบการเรียนรู้อะบบระบบหลักสูตรและการสอน และระบบการบริหาร สถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาการประกันคุณภาพ มีรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพ เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ซึ่งมีงานวิจัยของ มัสดี แวดราแม (2556) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในที่บูรณาการกับงานปกติ ได้แก่ ปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบุคลากร ปัจจัยด้านระบบฐานข้อมูล และปัจจัยด้านการสื่อสารภายในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิกร อ้วนศิริ (2552) พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชน คุณลักษณะนักเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน การประกันคุณภาพภายใน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน คุณภาพสื่อการเรียนการสอนและคุณภาพของครูและสอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรีย์ แพร์หลาย (2554) พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

จากการศึกษาสภาพและปัญหาคุณภาพการศึกษา ปัญหาระบบประกันคุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้โรงเรียนได้รับรองและไม่ได้รับรองมาตรฐาน พบว่า ถึงแม้สถานศึกษาจะมีระบบประกันคุณภาพภายในและประกันคุณภาพภายนอกแต่ก็ยังมีข้อจำกัดและปัญหาหลายประการ ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลคือการบริหารจัดการ ซึ่ง สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 6) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย แต่จะบริหารและจัดการอย่างไรจึงจะเกิดประสิทธิภพนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งปัจจุบันพบว่ายังขาดรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบประกันคุณภาพ อันจะเป็นการช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะการคิด มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบสามารถนำไปศึกษาต่อ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างเป็นสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำถามของการวิจัย

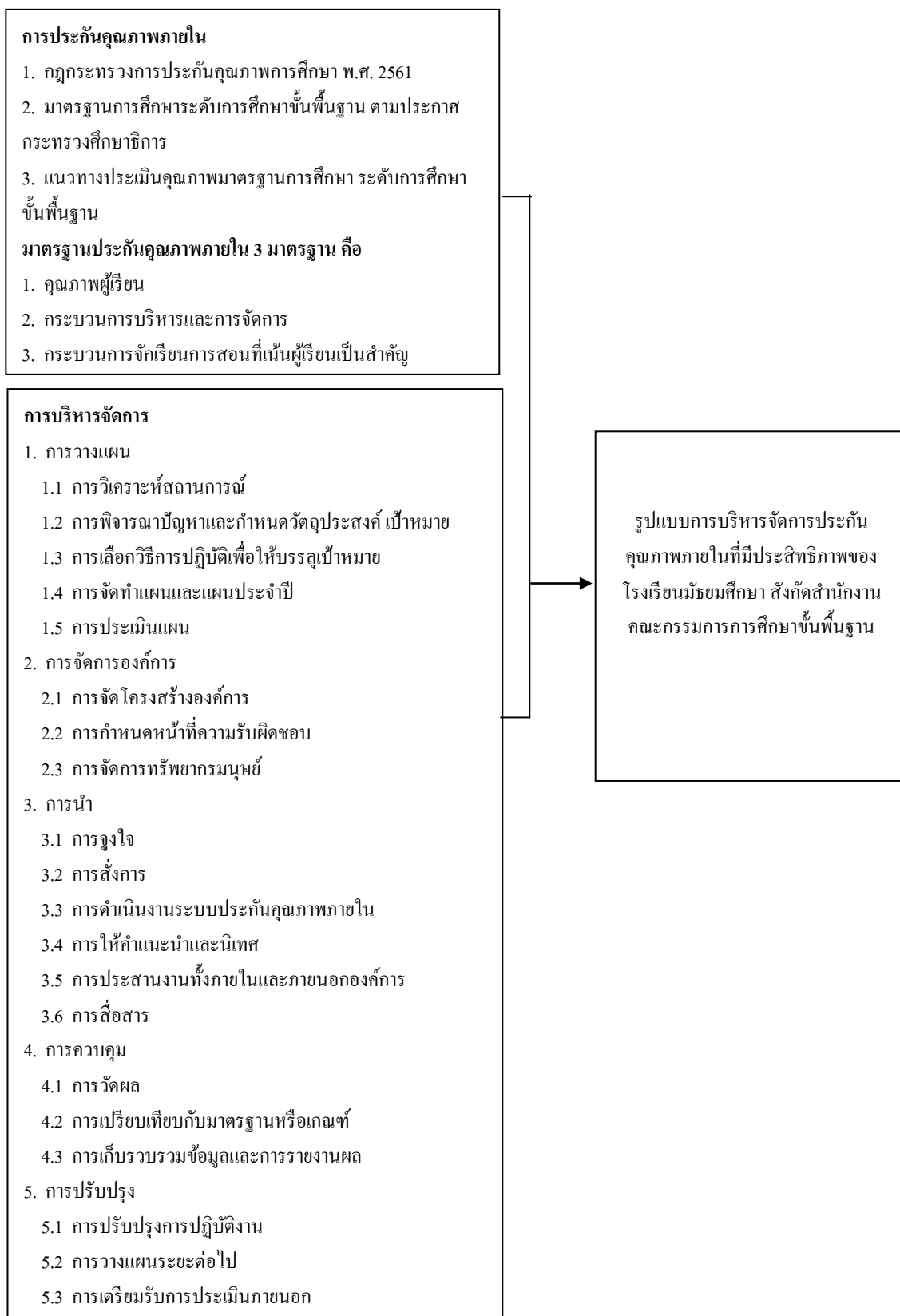
1. รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นอย่างไร
2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยได้ศึกษา ทบทวนและวิเคราะห์เอกสาร แนวคิดและทฤษฎีทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมในการกำหนดเป็นรูปแบบและความสัมพันธ์ของรูปแบบในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างชัดเจน

การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้กำหนดมาเป็นกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในตามหลักการบริหารของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556); ธนาชัย สุขวณิช (2556); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551); สมคิด บางโม (2558); รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549); พัทธ์ธีร ชมพุกำ (2552); Robbins and Coulter (2016); Bateman and Snell (2013); Daft (2012); Griffin (2011); Hill and McShane (2008) Certo and Certo (2006); Dumler and Skinner (2005) และแนวทางการปรับปรุงไฟเอนบอม (Feigenbaum) (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556, หน้า 336-337) แบบจำลองการแก้ไขปัญหา DMAIC (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555, หน้า 363-366) การใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) รวมทั้งการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 37-43) ซึ่งจากการศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการ กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาข้างต้น จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยจะทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นระบบที่สำคัญที่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. หน่วยงานประสานงาน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศและหน่วยงานระดับปฏิบัติ ได้แก่ โรงเรียนทั่วประเทศสามารถนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เพื่อดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

3. หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้รับรู้ต้นตัว และให้ความร่วมมือประสานการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพกับโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการของ ของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556); ธนาชัย สุขวณิช (2556); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551); สมคิด บางโม (2558); รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549); พิชสิรี ชมพุดำ (2552) Robbins and Coulter (2016); Bateman and Snell (2013); Daft (2012); Griffin (2011); Hill and McShane (2008); Certo and Certo (2006); Dumler and Skinner (2005) และแนวทางการปรับปรุงคุณภาพของไฟเกนบอม (Feigenbaum) (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556, หน้า 336-337) แบบจำลองการแก้ไขปัญหา DMAIC (วีระยุทธ ชาคะกาญจน์, 2555, หน้า 363-366) การใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) สำหรับหลักเกณฑ์ และวิธีการ

พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (สำนักงานทดสอบการศึกษา, 2561, หน้า 83-85) ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดพร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี รวมทั้งมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางประเมิน คุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว ให้อิงประกอบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.1 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการเลือกผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการประกันคุณภาพในข้อใด ข้อหนึ่ง ดังนี้ 1) เป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการการประกัน คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพโรงเรียนที่ได้รับการประเมิน คุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 3 อยู่ในระดับ ดีขึ้นไป 3) นักวิชาการ เป็นผู้มีงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกัน คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน คือผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มปฏิบัติหรือผู้ที่สามารถนำรูปแบบ การบริหารการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจำนวน 8 คน ได้จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การควบคุม และการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

1. การวางแผน หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการวางแผน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การจัดทำแผนและแผนประจำปี และการประเมินแผน

2. การจัดการองค์การ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของการจัดการโครงสร้างขององค์การของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการจัดการองค์การประกอบด้วย การจัดโครงสร้างขององค์การ การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการจัดการทรัพยากรขององค์การ

3. การนำ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของการใช้รูปแบบภาวะผู้นำในการจูงใจให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ ให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานประกันคุณภาพร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดแนวทางการนำ ประกอบด้วย การจูงใจ การสั่งการ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน การให้คำแนะนำและการนิเทศ การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การและการสื่อสาร

4. การควบคุม หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของการตรวจสอบการปฏิบัติงานของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีกระบวนการควบคุมที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดแนวทางประกอบด้วย การวัดผลงาน การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน และการรวบรวมข้อมูล และรายงานผลการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

5. การปรับปรุงคุณภาพ หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางขั้นตอนการแก้ไข ปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดย กระบวนการประกอบด้วย การปรับปรุงการปฏิบัติงาน การวางแผนในระยะต่อไป และการเตรียม รับการประเมินภายนอก

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 42 เขตพื้นที่

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยและได้สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ทิศทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การบริหารการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบที่สี่ (พ.ศ. 2559-2563)
6. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของโรงเรียน
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ
8. เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)
9. เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group)
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิศทางการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา เป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/ 2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตามนัยข้อ 3 กำหนดว่า “ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรการและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และ ตามหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 ที่บัญญัติว่า “ให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดการผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว”

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ประกาศ ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2561 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ดังนี้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศตามวิสัยทัศน์ไว้ 6 ยุทธศาสตร์ คือ

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมาย “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25-26 กรกฎาคม พ.ศ. 2562 และนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ดังนี้

วิสัยทัศน์ สร้างคุณภาพมนุษย์ สู่สังคมพัฒนาที่ยั่งยืน

พันธกิจ มีดังนี้

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ

6. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development goals: SDGs)

7. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

เป้าหมาย มี 7 เป้าหมาย คือ

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อวดอ้อม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา

2. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสร้างความสามารถในการแข่งขัน

3. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเป็นพลเมือง พลโลก ที่ดี (Global citizen) พร้อมก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และจรรยาบรรณ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

5. ความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ

6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Sustainable development goals: SDGs)

7. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 นโยบาย ประกอบด้วย

1. นโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์และของชาติ

2. นโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. นโยบายด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

4. นโยบายด้านการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

5. นโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. นโยบายด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา

การบริหารการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน่วยงานส่วนกลางประจำภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำข้อเสนอ นโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการจัดการศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรการจัดตั้งจัดสรรทรัพยากร และบริหารงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. พัฒนาระบบการบริหารและส่งเสริมประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศ การบริหาร และการจัดการศึกษา
4. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา
5. พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ และประสานส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวองค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นของเขตพื้นที่การศึกษา
6. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งส่วนราชการตามกฎหมายได้ 10 ส่วนราชการ ประกอบด้วย

1. สำนักอำนวยการ

2. สำนักการคลังและสินทรัพย์
3. สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. สำนักทดสอบทางการศึกษา
5. สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
6. สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
8. สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
9. สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ
10. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีภารกิจในการประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการและกฎหมายอื่น ๆ มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแบ่งส่วนราชการออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้อำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน
6. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา

โดยมีส่วนราชการที่กำหนดให้มีในหน่วยงาน คือ หน่วยตรวจสอบภายใน

โครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษามีการแบ่งโครงสร้างภายในตามกฎหมายกระทรวง และเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งสถานศึกษาจะต้องแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา ประกอบด้วย 4 กลุ่มงาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

ขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษา

สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบการบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนดซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎหมายกระทรวงและระเบียบ

ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ซึ่งจะแบ่งส่วนราชการเป็นกลุ่ม หรือฝ่าย หรืองาน ตลอดจนกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งจะต้องครอบคลุมขอบข่ายและภารกิจของ สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่าง ดังต่อไปนี้

1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.9 การนิเทศการศึกษา

1.10 การแนะแนว

1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่าง ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

2.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

- 2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
- 2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
- 2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- 2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- 2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 2.11 การวางแผนพัสดุ
- 2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
- 2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- 2.14 การจัดหาพัสดุ
- 2.15 การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- 2.17 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- 2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่าง ดังต่อไปนี้
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

- 3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- 4. ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่าง ดังต่อไปนี้
 - 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 4.8 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
 - 4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.11 การรับนักเรียน
 - 4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
 - 4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
 - 4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

4.15 การทัศนศึกษา

4.16 งานกิจการนักเรียน

4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผลการ
ปฏิบัติงาน

4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงหลักการ 8 หลักการ ดังนี้

1. ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่
การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ที่จะสามารถรับผิดชอบดำเนินการตาม
จิตความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง
กับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ
3. ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา
4. ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา
5. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่
6. มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษาให้
มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว
7. เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา
8. เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ โดยตรง

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพ (Quality assurance) เป็นระบบในการควบคุม ตรวจสอบและตัดสิน
คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยในระบบการประกันคุณภาพจะมีการกำหนดเกณฑ์หรือเงื่อนไข
แห่งคุณภาพ มีการควบคุมให้เกิดการปฏิบัติตามเกณฑ์ มีการตรวจสอบมาตรฐานการปฏิบัติ
และมีการตัดสินว่างานหรือกิจกรรมบรรลุตามเกณฑ์หรือไม่ ระบบประกันคุณภาพเป็นระบบ
ที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ให้บริการเพื่อให้ลูกค้าได้มั่นใจในคุณภาพและได้รับ

บริการที่มีมาตรฐาน หากใช้บริการแล้วไม่ได้รับบริการเหมือนคำรับประกันก็สามารถเรียกร้องความยุติธรรมนั้นได้ (สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัทธ์ พิบูลย์, 2544)

ความหมายของคุณภาพ

การกำหนดความหมายของคำว่า “คุณภาพ” ในระดับอุดมศึกษา มีความหมายครอบคลุมมุมมอง 4 มิติ ได้แก่ (ชร สุนทรายุทธ, 2556, หน้า 34-36)

คุณภาพ หมายถึง ความสามารถทางวิชาการ ไม่ว่าจะในด้านการสร้างความรู้ หรือการถ่ายทอดความรู้ หรืออาจเรียกว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการ มีผลผลิตดีเยี่ยม มีการสร้างและถ่ายทอดความรู้ ทำให้สังคมมีพลังอำนาจ ทำให้เกิดประชาคมแห่งการสร้างความรู้

คุณภาพ หมายถึง การตอบสนองปณิธาน ภารกิจเฉพาะของสถาบัน ต้องเร่งทำภารกิจองค์การเพื่อป้องกันเป้าหมายและคุณลักษณะเฉพาะของสถาบัน และมีการตอบสนองหรือ Relevancy ต่อบริบทของตน คุณภาพลักษณะนี้เป็นการให้คำมั่นสัญญาแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มเป้าหมาย

คุณภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นอกจากการใฝ่แสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการแล้ว เป็นการทำงานอย่างคุ้มค่า คุ้มเงิน หรือมีประสิทธิภาพ รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด ซึ่งผู้ตรวจสอบคือสังคม

คุณภาพ หมายถึง การมีขีดความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเป็นความสามารถหรือศักยภาพในการตรวจสอบข้อผิดพลาดของตนและแก้ไขปรับปรุง เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถในการสร้างและสะสมทุนทางปัญญา

มิติทางคุณภาพ เป็นเพียงความคิดที่จะชักนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบททางอุดมศึกษา คุณภาพจึงแสดงขึ้นตามความหมายของแต่ละมิติ

สรุปได้ว่า คุณภาพ คือ ความสามารถทางวิชาการ สามารถทำงานอย่างคุ้มค่า คุ้มเงิน หรือมีประสิทธิภาพ มีขีดความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เป็นความสามารถหรือศักยภาพ และตอบสนองปณิธาน ภารกิจเฉพาะของสถาบันบริบทของตน

ความหมายของคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษา (Quality of education) คือ การบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ ซึ่งผ่านกระบวนการผลิตเป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตตามกรรมวิธี การวัดด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม ทั้งนี้ได้มีหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษาไว้มากมาย อาทิเช่น กรมสามัญศึกษา (2542, หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่าคุณภาพการศึกษาหมายถึง คุณสมบัติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและกระบวนการจัด

การศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนอง ความต้องการและ ความจำเป็นสำหรับผู้เรียนในสังคมปัจจุบันและอนาคตโดยได้มาตรฐานที่กำหนด และ สมศักดิ์ ตินธุระเวช (2542, หน้า 150) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการศึกษาเป็นการพัฒนาโรงเรียน ตามแผนการพัฒนาศึกษา ที่เน้นการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทางด้านความรู้และปัญญา ทั้งกายและจิต ตลอดจนมีความสามารถแข่งขันเวทีโลกได้ โดยสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเป็น ระบบ มีการวางแผนการจัดการและพัฒนาปัจจัยกระบวนการและผลผลิตจนเชื่อว่าสามารถ จัดการศึกษาได้สมบูรณ์ตามหลักสูตรและความคาดหวังของสังคมอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ จาร์ส นองมาก (2538, หน้า 23) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการพัฒนากิจการการศึกษาของโรงเรียน ที่กำหนดขอบข่ายการดำเนินงาน ได้ครอบคลุมองค์ประกอบหลักของภาระงาน หน้าที่ของโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จได้โดยการจัดการกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิตและการดำเนินงานต้องมีจุดมุ่งหมาย มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของ การจัดการศึกษาของโรงเรียนและของชาติ นอกจากนี้ อุทุมพร จามรมาน (2544, หน้า 39) ได้ให้ ความหมายว่า คุณภาพการศึกษาเป็นผลการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่เอื้อให้เกิดระบบ กลไก การดำเนินงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถาบันการศึกษา มีคุณภาพตามระดับมาตรฐาน ที่กำหนด ซึ่งรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อม การบริหารกลุ่มบุคคลและการจัดการด้านการเงินด้วย

จากที่หน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาหมายถึง การที่ผู้เรียนมีคุณสมบัติ เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วน ตามความคาดหวังของหลักสูตร สังคม และประเทศชาติ มีความสมบูรณ์ทางด้านความรู้และปัญญา ทั้งกายและจิต ตลอดจนมีความสามารถแข่งขันเวทีโลกได้ ซึ่งเป็นผลจากการบริหารจัดการและ การพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการจัดการและจัดการกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยตัวป้อน กระบวนการและ ผลผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตตามภารกิจของสถาบันการศึกษา มีคุณภาพตามระดับมาตรฐานที่กำหนด

ความหมายของการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพ (Quality assurance) มีผู้ที่ให้ความหมายต่าง ๆ ดังนี้ การประกัน คุณภาพคือการกำหนดมาตรฐาน วิธีการที่เหมาะสมและความต้องการคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ และติดตามกระบวนการ การตรวจสอบอย่างละเอียดหรือเป็นการประเมินการปฏิบัติงานจาก มาตรฐานที่กำหนด (Murgatroyd & Morgan, 1994, p. 45) สอดคล้อง Sallis (2002, p. 17) กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือ การออกแบบคุณภาพมุ่งสู่กระบวนการความตระหนักและความมั่นใจ ในการผลิต ในส่วนของ Doherty (1994, pp. 11-12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นพื้นฐานของ ระบบที่มองไปข้างหน้า (Feed forward) ความมั่นใจในความผิดพลาด ความเป็นไปได้ของระยะทาง

ในการศึกษา การประกันคุณภาพจึงมุ่งไปที่จุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการ ระดับของมาตรฐานหรือ เกณฑ์วัด โปรแกรม และหลักสูตร นอกจากนี้ ธร สุนทรายุทธ (2556, หน้า 397) กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นการกำหนดความแน่นอนของมาตรฐาน วิธีการที่เหมาะสมและคุณภาพ ความต้องการ โดยผู้เชี่ยวชาญ ติดตามวิธีของการตรวจสอบหรือประเมินการตรวจสอบ การประเมิน ค่าของมาตรฐาน เกณฑ์การประเมินคุณภาพเป็นการประสานหรือโฆษณามาตรฐานการบริการ คุณภาพที่ผ่านการตรวจสอบและการประเมินตามมาตรฐานสากล

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพคือการกำหนดมาตรฐาน วิธีการที่เหมาะสมและความต้องการคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการตรวจสอบหรือประเมินการตรวจสอบ การประเมินค่าของมาตรฐาน การประเมินตามมาตรฐานสากล เพื่อความมั่นใจในผลผลิต และบริการที่ดีให้ความพอใจตามที่ลูกค้าต้องการ

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพตาม มาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กร/ สถานประกอบการ ที่รับช่วงผู้ที่จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือเข้าทำงานมีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ทั้งนี้ได้มีหน่วยงานและนักวิชาการให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้มากมาย อาทิ เช่น Frazier (1997) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่ไม่ใช่ การตรวจสอบคุณภาพหลังจากสิ้นสุดกระบวนการ แต่เป็นการให้ความสำคัญกับการป้องกัน ข้อผิดพลาดโดยใช้การวิเคราะห์กระบวนการอย่างเป็นระบบและมีการออกแบบกระบวนการ เพื่อที่จะสามารถรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการประเมินและควบคุมปัญหา เพื่อการตัดสินใจ และสามารถให้ข้อมูลผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้โดยเน้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไขกระบวนการของตนเอง ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องมีผู้ตรวจสอบจากภายนอก และ จากประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 เมื่อวันที่ 2-กุมภาพันธ์ 2561 กล่าวถึง “การประกัน คุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบ ระบบการบริหารคุณภาพ การศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

(สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561) รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรงซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และ ฉัฐพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 5) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อตัวผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2541, หน้า 39) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นมาตรการที่กำหนดแนวปฏิบัติหรือแนวทางในการดำเนินงาน ในการจัดการศึกษาเพื่อจะช่วยให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีหลักประกันว่านักเรียนจะมี คุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนี้ สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบุลย์ (2544) ได้ให้ความหมายว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติ เพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ในขณะที่ Murgatroyd and Morgan (1994, p. 45) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินตามมาตรฐานการศึกษา และจากประกาศ กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก หน้า 3 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2561) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภท การศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษา จัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่า สถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าหมาย ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

จากที่หลายหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียน

มีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต สามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์, 2544) การจะทำให้การศึกษามีคุณภาพสถานศึกษาต้องมีการบริหารคุณภาพซึ่งการบริหารคุณภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กัน 3 เรื่อง คือ การประกันคุณภาพ (Quality assurance) องค์ประกอบคุณภาพ โรงเรียน และการนำไปใช้ในโรงเรียน (Murgatroyd & Morgan, 1994) จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality assurance) เป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครองและชุมชนว่าเมื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้นแล้ว บุตรหลานของเขาจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 3) รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดการประกันคุณภาพไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้สถานศึกษาพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องบนหลักการการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาภาวะความรับผิดชอบ การจัดการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง อันนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สังคมมั่นใจว่า ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรอย่างแท้จริง (สำนักทดสอบทางการศึกษา,

2545, หน้า 9-10) และการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งจะทำให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้น หากสถานศึกษาและเขตพื้นที่มีการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องจะทำให้ได้ข้อมูล ผลการปฏิบัติงานของตนเองว่ามีจุดเด่นในเรื่องใด มีจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขตนเองในด้านใดบ้าง (สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์, 2544) สอดคล้องกับสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544, หน้า 6) กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายในจะทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาส่วนประกันคุณภาพภายนอกจะช่วยเป็นหลักประกันให้ผู้เรียน และสังคมมีความมั่นใจว่าจะได้รับบริการจากสถานศึกษาที่ดีขึ้นและกระตุ้นให้สถานศึกษาพัฒนา คุณภาพที่ดีขึ้นอย่างสม่ำเสมอ สามารถตรวจสอบได้ว่า การจัดการศึกษาได้ในสิ่งที่ผู้เรียนและรัฐ ต้องการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการประกันคุณภาพ

ในปี พ.ศ. 2542 รัฐได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำหรับการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการ คือ

- 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

รวมทั้งมีการกำหนดมาตรฐาน และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 (3) ได้กำหนดการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักข้อหนึ่ง คือการมีมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนด นโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และได้กำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ในหมวดที่ 6 มาตรา 47-51 มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพ ภายนอก

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการกระบวนการบริหาร

การศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายในเป็นการควบคุมและตรวจสอบโดยตัวเอง จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินผลคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษานั้นปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

การนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ

การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งจำเป็นที่สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 สถานศึกษาควรจะดำเนินการให้ครอบคลุมแนวทางหลัก ดังต่อไปนี้ (ฉัฐพล ชุมวรฐายี, 2545, หน้า 8-10)

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วยการวางแผนการดำเนินงานตาม แผนงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพ/ ธรรมนูญสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามที่กำหนดใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานการศึกษา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของ สถานศึกษา โดยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานให้ชัดเจน ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ของตนเองอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอนควรเน้นการประสานงานและ การมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. สถานศึกษาควรที่จะทำรายงานการประเมินตนเองให้เรียบร้อยก่อนเริ่มปีการศึกษา ใหม่ของทุกปีโดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานในการปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไปแล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนดและสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษา แจ้งให้ผู้ปกครองและ เผยแพร่ต่อสาธารณชนให้ได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนและพร้อมที่จะให้ ผู้ที่สนใจขอดูได้ตลอดเวลา

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ทุกฝ่ายใน สถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนทุกขั้นตอน มีการบันทึก ข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงาน นั้น ๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญ

ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ จำแนกได้เป็น 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพ ภายนอก

ระบบการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Internal quality assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขรวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษาโดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 21)

ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

หลักการการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายใน มีหลักการ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

1. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย
2. การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นเพราะผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น
5. การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่น ๆ ดำเนินการแทนได้

5. การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ยึดหลักการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา 3 ประการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร และตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนที่บทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคม ได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษาโดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School improvement plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา

ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรม/ โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

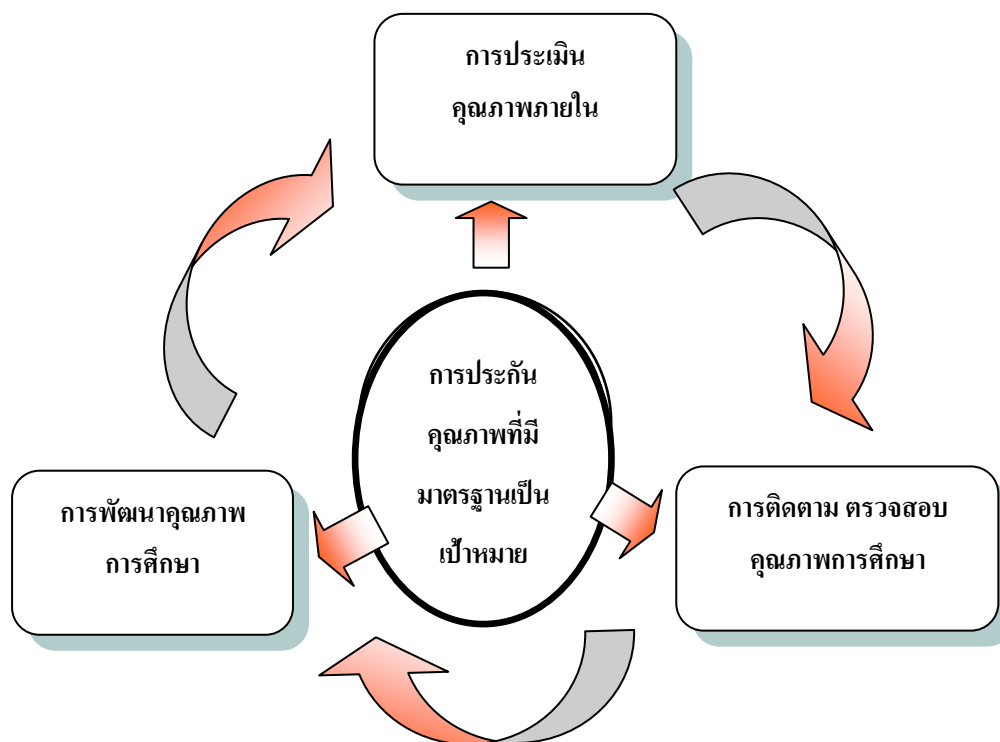
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปีมีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้หรือ โครงการอื่น ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่า เหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลงข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจากระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่มีความหมายกว้างมากแต่ในระดับสถานศึกษานั้น แท้จริงแล้วคือหน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเป็นเป้าหมายซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานั้น ในการคิดกิจกรรม/ โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากผู้ปฏิบัติงานทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบทำงานร่วมกัน ได้ดีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน เลือกลงแนวทางที่ดีที่สุดยอมรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันและพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2554 ก, หน้า 9)

กระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ 3 ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาและการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้ (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545, หน้า 15-18)

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือแนวการดำเนินงาน เพื่อเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

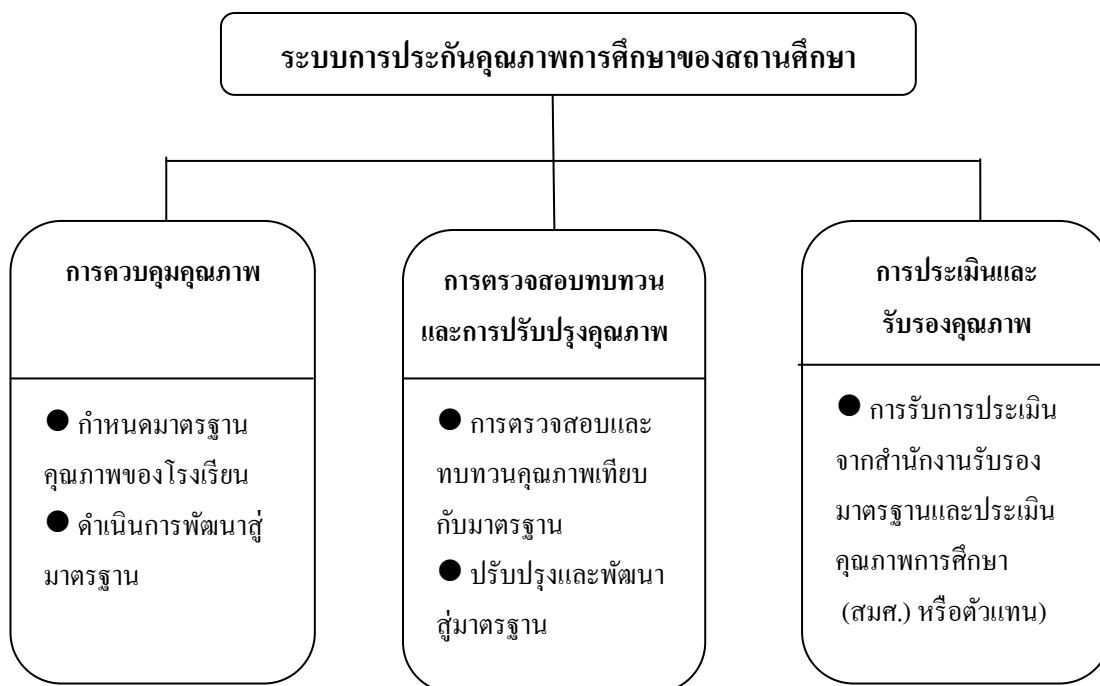
2.1 การตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง หรือการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ทราบจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียนแล้วทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Study Report: SSR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นรายงานประจำปี

2.2 การตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด เป็นการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้หน่วยงานในระดับพื้นที่เป็นตัวแทนต้นสังกัด ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการยืนยันผลการประเมินตนเองของโรงเรียนตามเอกสารรายงานการประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด แล้วจัดทำรายงานคุณภาพเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3 การกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงาน ของสถานศึกษาเพื่อทราบผลการตรวจสอบและประเมินตนเองทั้ง 2 ระดับ นำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ วางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สถานศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้

3. การประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานของหน่วยงานภายนอก คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง สำหรับสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจะได้ไปรับรองมาตรฐานการศึกษาหรือคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ได้รับการรับรองและให้สถานศึกษาต้องรักษาระดับคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาตลอดระยะเวลาที่รับรองและในขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบครบวงจร

จากองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาแสดง โครงสร้างของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545, หน้า 18)

กระบวนการการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 7)

1. การควบคุมคุณภาพเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่ มาตรฐาน

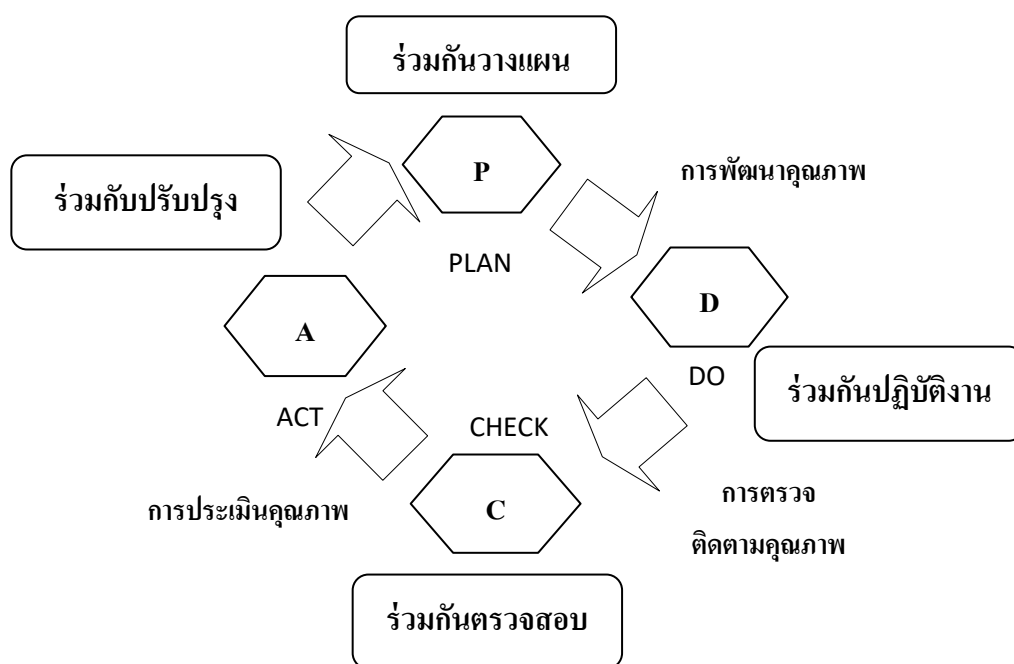
2. การตรวจสอบคุณภาพเป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. การร่วมกันวางแผน (Planning)
2. การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)
3. การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)
4. การร่วมกันปรับปรุง (Action)

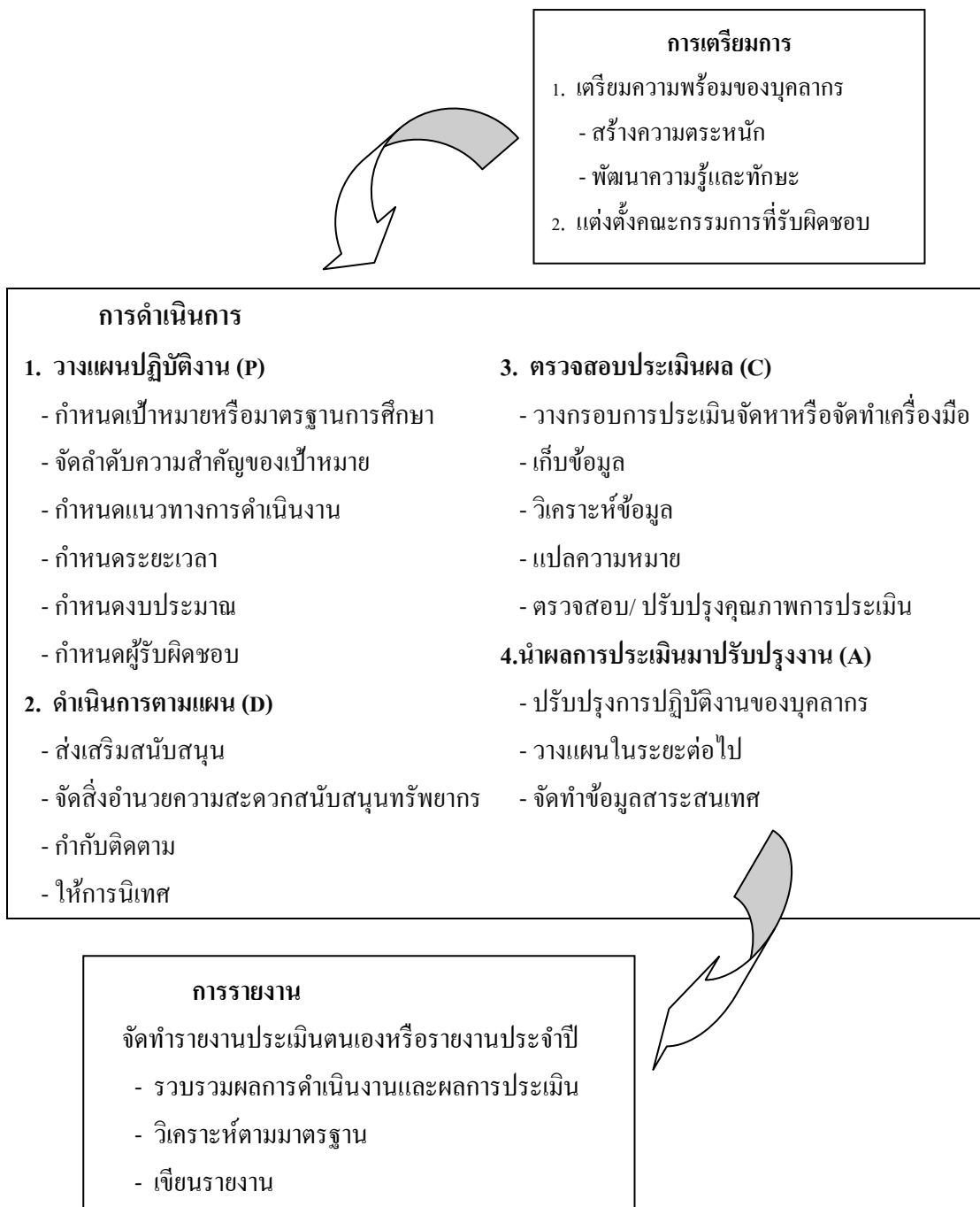
กระบวนการการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประเมินคุณภาพ และแนวคิดของการบริหารแบบครบวงจรมีความสอดคล้องกัน ดังภาพที่ 4 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 10)

ภาพที่ 4 แนวคิดของการประเมินคุณภาพและแนวคิดของการบริหารแบบครบวงจร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 10)

จากภาพ การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพคือกระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหาร โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและต้นสังกัดเข้ามาติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน
การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มีแนวทางและขั้นตอน ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 13)

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีรายละเอียด 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการ คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ทำการชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก ให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี การกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study report)

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารโดยฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

2. ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก

2.1 การวางแผน จะต้องมีกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่าง ๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ

2.2 การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะที่ดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาและผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร วิทยากร วิทยากร และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมามีบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

2.4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน ซึ่งเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์ให้จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษานำส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแลและหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาและมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมและมัธยมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการรองรับการประเมินภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ดังนี้

1. สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตาม กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

2. สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการ จะกำหนดประกาศใช้ไปเทียบเคียงและจัดทำเป็น “มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา” จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และดำเนินการตามแผนฯ ตลอดช่วงปีการศึกษา และจัดทำ SAR ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษา หลังสิ้นปีการศึกษา แล้วจึงจัดส่ง SAR ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา

3. เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาได้รับ SAR จากสถานศึกษาก็จะมีการสรุป วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานและจัดส่ง SAR พร้อมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบให้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

4. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับ คุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะไม่ใช่การให้คะแนนตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง

5. การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการ ที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (Holistic rubrics)

6. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานภายในของสถานศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินตามสภาพบริบทของสถานศึกษาเอง เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา โดยให้ยึดหลักการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดตามมาตรฐานของสถานศึกษา

7. การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (Evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมินแต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ

8. คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เข้าใจถ่องแท้ก่อนดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน

หลังประเมิน แล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สรุปลงและเขียนรายงาน การประเมินตนเอง (Self-assessment report)

9. ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษา ดำเนินการโดยให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และ ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือ ที่หลากหลายและเหมาะสม

10. ให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเตรียมรับ การประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

11. โครงสร้างรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาไม่มีรูปแบบตายตัว ให้ สถานศึกษาจัดทำในสิ่งที่สถานศึกษาต้องการนำเสนอได้ สิ่งสำคัญที่สุดของรายงานการประเมิน ตนเองคือกระบวนการพัฒนาคุณภาพซึ่งหมายถึง กิจกรรม/ โครงการ/ งานที่สถานศึกษา ดำเนินการที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ แนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษา การมีเป้าหมายหรือ รูปแบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียน การสอน ซึ่งทุกกิจกรรม/ โครงการ/ งานส่งผลถึงการพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

12. ข้อควรตระหนักในการประเมินคุณภาพภายใน ประกอบด้วย

12.1 ผู้ประเมินควรมีความรู้ลึกและเข้าใจบริบทของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งในแง่มุมของภาระงาน โครงสร้าง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารและการพัฒนาการจัด การเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอ เพื่อการช่วยชี้แนะการปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา ได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างแท้จริง

12.2 ผู้ประเมินควรวิเคราะห์ข้อกบิปรายด้วยใจเป็นกลาง โดยพิจารณาจากข้อมูล หลักฐานที่ เก็บรวบรวมจากหลาย ๆ ด้าน ทั้งข้อมูลปัจจุบัน และผลการประเมินการดำเนินงาน ที่ผ่านมา (อาจพิจารณา ย้อนหลัง 3 ปี) ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาว่าอยู่ใน ระดับใด

12.3 สิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุดที่ได้รับจากการประเมินภายในของสถานศึกษา คือ การได้รับข้อ ชี้แนะ คำแนะนำ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรมและปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรรู้ ความเคลื่อนไหวของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอน

12.4 การกำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินภายในของสถานศึกษานั้น

ให้สถานศึกษากำหนดได้เองตามความเหมาะสม แต่ควรสอดคล้องกับสภาพและบริบทของการดำเนินงาน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา แผนการเรียนรู้ บันทึกหลังสอน รายงานการประชุม เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่การสร้างเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

12.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของการสังเกตและสัมภาษณ์นั้น ควรกระทำด้วยความระมัดระวัง ต้องสร้างความรู้สึกร่วมมิตรมากกว่าการจับผิดหรือการกล่าวโทษ และควรพูดคุยสอบถามด้วยความสุภาพและสร้างความไว้วางใจเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ระดับสถานศึกษา

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีการที่เหมาะสม

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-assessment report: SAR)

ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-assessment report: SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้ คำปรึกษาช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

2. รวบรวม และสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) พร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และ จัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4. ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

5. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์และให้ข้อมูลเพิ่มเติม
ในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เพื่อการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-
assessment report: SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบ
ซึ่ง รวบรวมได้จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ไปยัง
สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทาง
ในการประเมินคุณภาพภายนอก

3. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่
การ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(สมศ.) ในการจัดบุคคลร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

5. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติม
ในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามแนวทาง
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้บุคลากรของหน่วยงาน
ต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

บุคลากรระดับสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1 เตรียมความพร้อม ดังนี้

1.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดของ
การประกันคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะหมวด 1 หมวด 4 และหมวด 6 กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ
หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา (ฉบับปี พ.ศ. 2546 และ ฉบับปี พ.ศ. 2553)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกและมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.2 สร้างความตระหนักและจิตสำนึกแก่บุคลากรให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมคุณภาพในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนเป็นผลให้คุณภาพผู้เรียนมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้น โดยลำดับ

1.1.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่พัฒนางานตามระบบประกันคุณภาพภายในอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

1.1.4 กำหนดนโยบาย โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในสังกัด และมอบหมายงานให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจนตรงตามความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ ความถนัด และความสนใจ

1.1.5 กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา โดยนำข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จัดทำไว้รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ผ่านมา ผลการประเมินคุณภาพภายใน ผลการทดสอบระดับชาติและผลการประเมินที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วจึงจัดทำแผนงาน/โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

1.1.6 กรณีสถานศึกษาขนาดใหญ่หรือขนาดกลางควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับสถานศึกษามอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนในท้องถิ่น รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกระดับการศึกษาโดยมีจำนวนตามที่เห็นสมควรส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีบุคลากรน้อยมากอาจไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในแต่ควรแต่งตั้งคณะทำงานในภาพรวมของสถานศึกษาที่กำหนดภาระหน้าที่ที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบงานที่ชัดเจนซึ่งหมายรวมถึงงานประกันคุณภาพภายในด้วย

1.1.7 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงานที่สอดคล้องตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยจัดให้มีข้อมูลย้อนหลังไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อเห็นแนวโน้มความก้าวหน้าในการพัฒนาสถานศึกษา ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร ผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษารายปีของสถานศึกษา ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา รอบแรกและรอบที่ 2 รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบการประเมินที่ผ่านมาข้อมูลนักเรียนที่จำเป็นสำหรับ

การวางแผน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล ห้องเรียน ระดับชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนเฉลี่ยรายปีในภาพรวมของสถานศึกษาเพื่อเทียบกับผลการประเมินระดับชาติ ข้อมูลด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายชั้น/ รายปี จำนวน นักเรียนลาออกกลางคัน นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นักเรียน ที่มีภาวะผู้นำ เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน เช่น จำนวนครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา สัดส่วนครู ต่อผู้เรียน สัดส่วนครูต่อนักเรียนใน 1 ห้องเรียน เป็นต้น ตลอดจนจัดเก็บข้อมูลแหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น ข้อมูลด้านงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อสร้างเป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline data) และเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อไป

1.2 ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 จัดทำคู่มือ/ แนวดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพระดับสถานศึกษา โดยให้บุคลากรหลายฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีลักษณะ การมีส่วนร่วม ทั้งทั้งองค์กร (School wide) และเป็นหลักฐานแสดงถึงความตระหนักและ ความพยายามของสถานศึกษาที่เด่นชัดขึ้นและนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็กอาจจัดทำแนวทางดำเนินงานอย่างย่อก็ได้

1.2.2 ปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดอย่างเป็นระบบ

1.3 ประเมินผล ดังนี้

1.3.1 นิเทศ ติดตามตรวจสอบให้บุคลากรในสถานศึกษาดำเนินการตามระบบ ประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็งปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องเป็นระบบสัมพันธ์กันทุกฝ่ายใช้ แผนงาน/ โครงการเป็นเข็มทิศในการปฏิบัติงานจริง ใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ผลการประเมินภายใน และภายนอกเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและเพื่อการจัดทำรายงานประจำปี

1.3.2 ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกด้านทุกปี ทั้งด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน และด้านผู้เรียน ให้ครบถ้วนตามมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาทุกระดับ ที่โรงเรียนจัดการศึกษา

1.3.3 นำผลการติดตามตรวจสอบมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาแล้ว ประมวลผล เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการจัดทำเป็นรายงานประจำปีต่อไป

1.4 พัฒนาและปรับปรุง ดังนี้

1.4.1 ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ผลงานให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบร่วมชื่นชมผลงาน

1.4.2 นำผลไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ต่อเนื่องเป็นระบบต่อไป

2. ครู

2.1 เตรียมความพร้อม ดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษา
ทำความเข้าใจถึงคุณประโยชน์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1.2 จัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้าน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอนหรือรับผิดชอบ (กรณีเป็นหัวหน้า
กลุ่มสาระ) ข้อมูลด้านสุขภาพ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สถิติการมาเรียน ข้อมูลส่วนตัวของ
ครูเอง ได้แก่ ด้านการศึกษาอบรมหรือการดูงาน ข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ครูใช้
ในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ควรจัดทำให้อย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน (ครูมีแฟ้มประวัติและ
ผลงานของตนเอง)

2.1.3 ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษาและ
จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.4 จัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตนรับผิดชอบเป็นรายบุคคล
จัดทำหน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนการสอนผลิตและใช้สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ที่ทำทหายการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้รู้สึกสนุกและต้องการแสวงหาคำตอบหรือความรู้ในส่วนอื่น ๆ
เพิ่มเติมต่อไปอีกใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธีที่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนปฏิบัติ
เพื่อการพัฒนาและตัดสินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องสะท้อนแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียน
ได้อย่างถ่องแท้รวมทั้งจัดทำแผนงาน/ โครงการที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษโดยเน้นกิจกรรม
ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับต้น

2.1.5 ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษา
และตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา นโยบาย เป้าหมาย การจัดการศึกษาระดับสถานศึกษา

2.2 ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 จัดการเรียนรู้และกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษาและหน่วยการเรียนรู้/
แผนการจัดการเรียนการสอนวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงรวมทั้งบันทึกผลการจัดการเรียน
การสอนเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีสอน/ จัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.2 ปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับ
มอบหมาย

2.3 ประเมินผล ดังนี้

2.3.1 ประเมินและสรุปผลการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานตาม
แผนงาน/ โครงการ

2.3.2 เขียนรายงานการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติตามแผนงาน/
โครงการ วิทยากรเรียนแล้วรวบรวมสรุปเป็นรายงานประจำปี

2.3.3 นำเสนอหรือรายงานผลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนหรือสาธารณชน เป็นต้น

2.4 พัฒนาและปรับปรุง ดังนี้

2.4.1 นำผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนการสอนและผลการปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ มาศึกษา
วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเป็นรายบุคคล รายชั้น รายภาค รายปี เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายใหม่
ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพให้มากที่สุด

3. นักเรียน

3.1 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้รู้จักการวางแผนพัฒนาระบบ
การคิด การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง ได้เป็น
อย่างดี

3.2 มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร
สถานศึกษา/ หน่วยหรือแผนการจัดการเรียนรู้และแผนงาน/ โครงการ

3.3 ให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องตามความเป็นจริงโดยการแสดงความคิดเห็นให้สัมภาษณ์
หรือแสดงนิทรรศการ/ ผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

4. คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน

4.1 จัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
ได้แก่ สภาพการดำเนินงานด้านบริหาร การจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพทาง
ภูมิศาสตร์หรือบริบทของชุมชน การปกครอง อาชีพ สภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่นตลอดจน
วัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมของท้องถิ่น

4.2 ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ระดับสถานศึกษา
โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นตามสภาพจริง

4.3 ร่วมส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพเสนอ
ความคิดเห็นพัฒนาเชิงวิชาการสนับสนุนหรือระดมทุนทรัพยากรเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม
ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ขวัญกำลังใจ
ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา

4.4 พัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มี
สื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งการ จัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เอื้อต่อ
การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง

4.5 ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

4.6 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งสามารถนำสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างสอดคล้องต่อเนื่องเป็นระบบบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนของสถานศึกษาได้ชัดเจนตามสภาพจริง

บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษา สรุปได้ดังภาพที่ 10

,

ภาพที่ 6 บทบาทหน้าที่และภารกิจสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของบุคลากรระดับสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554 ข, หน้า 41)

แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา

ภายใต้แนวคิดและหลักการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีนั้น สถานศึกษาอาศัยแนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมมิ่ง (Plan do check act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน (วิญญู ทรัพย์สมบัติ, 2552) มีดังนี้

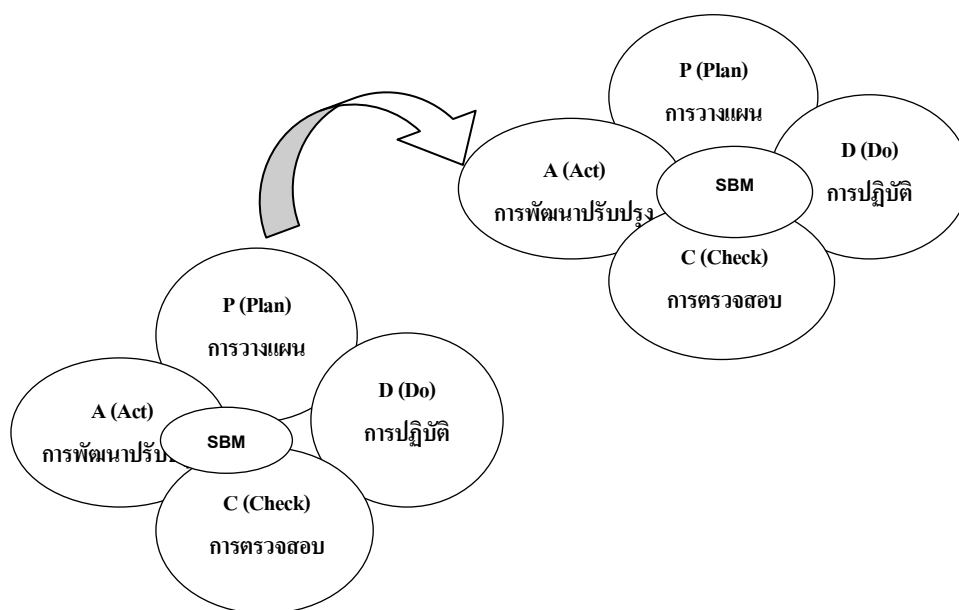
P (Plan) การวางแผน: สถานศึกษามีการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ และใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ตั้งเป้าหมายกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน/ พัฒนาและระยะเวลา การพัฒนามีการจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นทั้งในด้านบุคคลเครื่องมือและงบประมาณ รวมทั้งทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

D (Do) การปฏิบัติ: สถานศึกษามีการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง

C (Check) การตรวจสอบ: สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลเพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ

A (Act) การพัฒนาปรับปรุง: หากผลการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจประสบความสำเร็จ สถานศึกษาก็จัดให้เป็นมาตรฐานเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไปเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น และหากผลการปฏิบัติมีข้อควรปรับปรุงสถานศึกษาก็จะมีการกำหนดวิธีการปรับปรุงต่อไป

ซึ่งทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-based management: SBM) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมตัดสินใจ (Decision-making) เพื่อเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงและใช้หลักการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปเป็นแนวคิดหลักของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดีได้ดัง ภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แนวคิดหลักของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554 ข, หน้า 53)

การประกันคุณภาพภายนอก

ความหมายการประกันคุณภาพภายนอก

“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกหรือคุณหมอโรงเรียนมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

แนวคิดและหลักการของการประเมินคุณภาพภายนอก

สมศ. ประเมินโดยใช้รูปแบบ “กัลยาณมิตรประเมิน” โดยมีวัตถุประสงค์ 7 ข้อ ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2560 ก, หน้า 2)

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น-จุดด้อยของสถานศึกษา เงื่อนไขของความสำเร็จ และสาเหตุของปัญหา
3. เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีทิศทางที่สอดคล้องกันในการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประเมินคุณภาพภายใน
6. เพื่อสร้างความร่วมมือและเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพร่วมกัน
7. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก มีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน 4 ประการ ดังต่อไปนี้

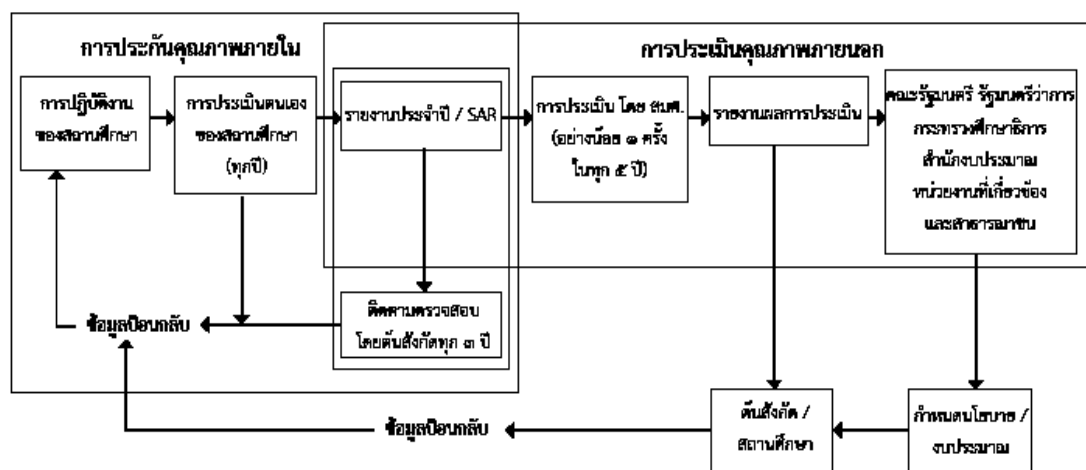
ประการที่ 1 เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ 2 เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่ 3 สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่น มีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นที่พึงพอใจในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประกาศที่ 4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์ของการประเมินการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกแสดงได้ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ของการประเมินการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2555 ข, หน้า 14)

ความหมายของการประเมินผลภายในและการประเมินผลภายนอก

การประเมินผลภายใน (Inter evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการดำเนินงานและควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่งในขั้นตอนและการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้น ลักษณะสำคัญของการประเมินผลภายในของหน่วยงานคือหน่วยงานประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงงานหน่วยงานของตนเองและพร้อมที่จะได้รับประเมินจากภายนอก

การประเมินผลภายนอก (External evaluation) คือกระบวนการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งประเมินโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพหรือประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงาน

ที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและนำไปสู่การประกัน
คุณภาพการศึกษา

ระบบการประเมินตนเองของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้ออกแบบระบบการประเมินผล
ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ 12 กิจกรรม ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และทรัพยากรอื่น ๆ รวมทั้งตั้งคณะกรรมการ
ทำงานการประเมินผลภายในสถานศึกษาและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

2. การศึกษาสภาพและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. การทำความเข้าใจกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและผลการดำเนินงาน
ของสถานศึกษา

4. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน

5. การกำหนดกรอบประเมิน

6. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

7. การกำหนดวิธีที่ใช้ในการประเมิน

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

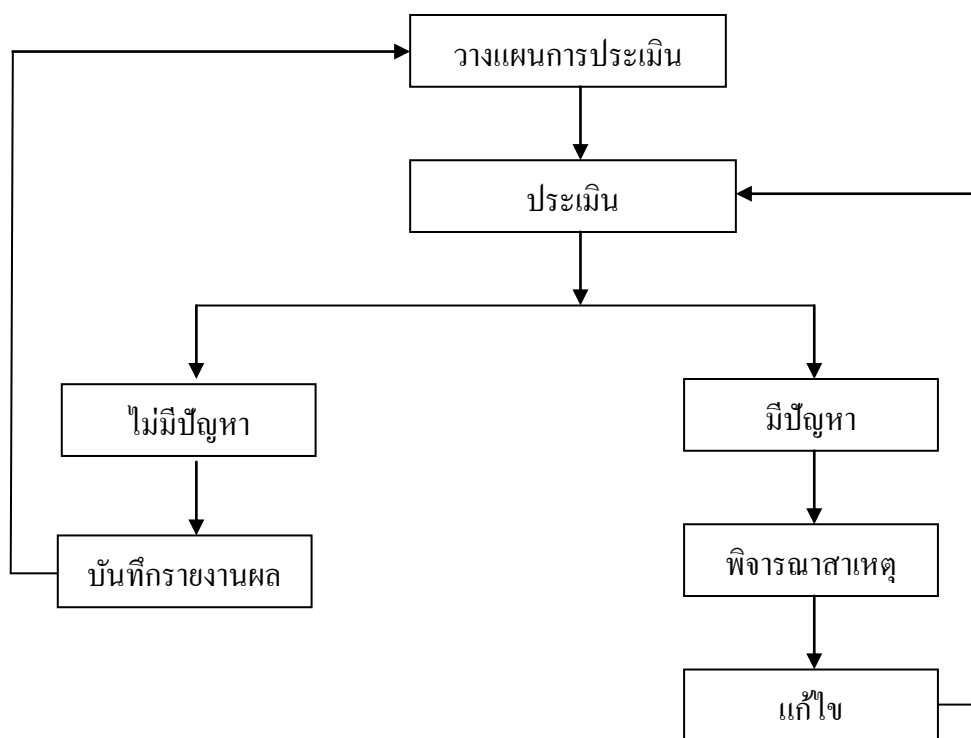
9. การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษา

10. แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา

11. การทำรายงานการประเมินตนเอง

12. การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง

ระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาสามารถสรุปได้ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษา (สมคิด พรหมจู้ย และสุพัตร์ พิบูลย์, 2544, หน้า 21)

การเตรียมการรับการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

หลังจากโรงเรียนได้ดำเนินการเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียน (SSR) เรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะต้องเข้าสู่กระบวนการเตรียมรับการประเมิน ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการประเมิน ระหว่างการประเมิน และหลังการประเมิน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้ (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545, หน้า 31-35)

1. ก่อนการประเมิน เตรียมการ ดังนี้

1.1 สถานศึกษาส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SSR) ให้หน่วยงานต้นสังกัด หรือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ก่อนรับการประเมิน ประมาณ 30 วัน

1.2 ศึกษาเอกสารแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาผู้รับการประเมิน รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SSR) เพื่อนำมาวางแผนเตรียมรับการประเมิน

1.3 วางแผนเตรียมรับการประเมิน โดยการ

1.3.1 ประชุมชี้แจงบุคลากรในสถานศึกษาและมอบหมายหน้าที่

1.3.2 ศึกษาตารางปฏิบัติงานของผู้ประเมินเพื่อนำมาเป็นกรอบในการกำหนด ตารางการปฏิบัติงานสำหรับเตรียมรับการประเมินของคณะผู้ประเมินจากต้นสังกัด

1.3.3 ประสานงานกับผู้ประเมินและนำผลการประสานงานแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ

1.3.4 จัดเตรียมเอกสารหลักฐานและร่องรอยผลการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ เพื่อความสะดวกในการนำมาใช้

2. ระหว่างการประเมิน

2.1 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันรับฟังการประชุมชี้แจงจากคณะกรรมการ ประเมิน

2.1.1 เพื่อทราบจุดประสงค์วิธีการหรือรูปแบบและการนัดมอบหมายการประเมิน

2.1.2 เตรียมเอกสาร ร่องรอย หลักฐานให้สอดคล้องกับวิธีการหรือรูปแบบ การประเมิน

2.1.3 เตรียมพื้นที่ใช้สอยและอุปกรณ์การประเมินให้สอดคล้องกับแนวทาง ของการประเมิน

2.1.4 เมื่อการประเมินใด ๆ มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลใดหรือฝ่ายใดควรรี ความร่วมมือในการทำงาน

2.2 ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ให้ข้อมูลและ/ หรืออำนวยความสะดวก

2.2.1 อำนวยความสะดวกในการตรวจสอบร่องรอย เอกสาร หลักฐาน

2.2.2 ประสานงานกับฝ่ายหรืองานที่เกี่ยวข้องเมื่อผู้ประเมินร้องขอ

2.2.3 ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือรบกวนผู้ประเมิน

2.2.4 ไม่สร้างความอึดอัดใจให้กับผู้ประเมิน

2.3 ประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นสุดการรับการประเมินในแต่ละวัน

2.3.1 ประชุมประเด็นปัญหา หรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 ปรับกลยุทธ์แนวทางแก้ไขประเด็นปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นใน วันถัดไป

2.3.3 ประสานงานกับฝ่าย/ หมวด/ งานที่รับการประเมินเพื่อทราบแนวปฏิบัติ

3. หลังการประเมิน

3.1 รับฟังสรุปผลการประเมินด้วยวาจาในวันสุดท้ายของการประเมิน

3.1.1 บุคลากรทุกคนเข้าร่วมรับฟังสรุปผลการประเมินผลด้วยวาจา

3.1.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องร่วมอภิปรายเพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการสรุปผลการประเมินให้ตรงตามสภาพจริง

3.2 บุคลากรทุกคนร่วมประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นและสรุปปัญหา

3.2.1 แสดงความคิดเห็นวิเคราะห์กระบวนการรับการประเมิน

3.2.2 สรุปปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างรับการประเมิน

3.2.3 เสนอแนะแนวทางแก้ไขในการรับการประเมินครั้งต่อไป

3.3 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของร่างรายงาน

3.3.1 ให้คณะทำงานตรวจสอบความถูกต้องของรายงาน

3.3.2 ให้ความเห็นชอบร่างรายงานการประเมินที่ตรงกับสภาพจริงและการรายงานด้วยวาจาของผู้ประเมิน

3.3.3 ส่งร่างรายงานการประเมินที่ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้วไปยังคณะผู้ประเมิน

3.4 นำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้

3.4.1 นำผลการประเมินฉบับสมบูรณ์เข้าร่วมประชุมชี้แจงและอภิปรายกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 นำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

มาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษา คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับ การจัดการศึกษา 2 ประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐาน เดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด มาตรฐานการศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์ และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนต้องรับรู้และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (Accountability) (สำนักทดสอบการศึกษา, 2561)

มาตรฐานการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เรียน ครู ท้องถิ่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชน ประเทศชาติ ดังนี้

1. ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอย่างไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด
2. ครู ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้
3. ท้องถิ่นและสถานศึกษาใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้
4. พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนและผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้คนไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด
5. ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์ประกอบของระบบการศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย

มาตรฐานการศึกษาของชาติ

“มาตรฐานการศึกษาของชาติ” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดหมายร่วมคือ “ธำรงความเป็นไทย และแข่งขันได้ในเวทีโลก” สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการเมืองต่อไปได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป)

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มี 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม มีรายละเอียดของมาตรฐาน ดังนี้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561, หน้า 25-42)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียน ได้แก่ ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทยการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม โดยมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ

ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน

ความ คิดเห็น และแก้ปัญหา

ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ โครว์ครวญได้ตรงตรง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหามีเหตุผล

1.3 มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยง องค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงการ ชี้นำงาน ผลผลิต

1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมใน ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผล การทดสอบอื่น ๆ

- 1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ
 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 ผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม
- 2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นเห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย
- 2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 ผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี
- 2.4 มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม
 ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสม ในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น
- การให้ระดับคุณภาพ มีประเด็นพิจารณาให้ระดับคุณภาพแต่ละระดับ ดังนี้**
- ระดับคุณภาพกำลังพัฒนา มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย**
1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- 1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาค่าต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2.2 ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- ระดับคุณภาพปานกลาง มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย**
1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
- 1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณเป็นไปตามที่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามที่เป้าหมาย
ที่สถานศึกษากำหนด

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2.2 ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษา
กำหนด

ระดับคุณภาพดี มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
เป็นไปตามที่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามที่เป้าหมาย
ที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย
แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้

1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม

1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนา
ตนเอง ได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัย

1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับคุณภาพดีเลิศ มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่
สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย
แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้

1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม

1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้

1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

2.2 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

2.3 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้

2.4 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย

2.5 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.6 ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

กระบวนการบริหารและการจัดการ เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนา

วิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดำเนินการพัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้ง จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการบริหารและ การจัดการ ประกอบด้วย

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล และของคณิศรรวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งในส่วน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูล มาใช้ในการพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ ทุกกลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริม หลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมาย รวมถึงการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรวรรณหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

4. พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และ จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดระบบการจัดหาการพัฒนาและการบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

การให้ระดับคุณภาพ มีประเด็นพิจารณาการให้ระดับคุณภาพแต่ละระดับ ดังนี้
ระดับคุณภาพกำลังพัฒนา มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับคุณภาพปานกลาง มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา

ระดับคุณภาพดี มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไปได้ในการปฏิบัติ
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและ

ทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพดีเลิศ มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับ

บริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้

ในการปฏิบัติ

2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา

5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง
2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้
3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนา
5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาสร้างโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการ

ความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็น สรุปลองค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือ และ วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อีก

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การให้ระดับคุณภาพ มีประเด็นพิจารณาการให้ระดับคุณภาพแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพกำลังพัฒนา มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ

ระดับคุณภาพปานกลาง มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้

ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ระดับคุณภาพดี มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

ของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพดีเลิศ มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

5. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับคุณภาพยอดเยี่ยม มีประเด็นพิจารณา ประกอบด้วย

1. จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่

2. ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4. มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

5. มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การประกันคุณภาพการศึกษาต่างประเทศ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของแต่ละประเทศนั้น มีการดำเนินไปตามแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ปรัชญาความเชื่อและเป้าหมายของแต่ละประเทศ โดยการศึกษาได้ทำหน้าที่สนองต่อความต้องการและเป้าหมายตามยุคสมัย แต่เมื่อถึงคราวปัญหาที่เกิดขึ้นจากความเจริญของสังคมในยุคเทคโนโลยีข่าวสารหรือที่เรียกว่า สังคมยุคโลกาภิวัตน์ สังคมที่ไร้พรมแดนหรือสังคมที่มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทำให้สังคมมองแต่ละแห่งมองเห็นว่าการศึกษของตนมีปัญหาและการศึกษาแบบเดิมเป็นตัวสร้างปัญหาแต่ในเวลาเดียวกันสังคมและชุมชนต่างมองเห็นว่าการศึกษจะเป็นตัวการที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมองเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ต้องมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาจากการศึกษาระบบการจัดการศึกษาและระบบการประกันคุณภาพของประเทศต่าง ๆ มีดังนี้

ประเทศสิงคโปร์ รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากโดยถือว่าประชาชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีค่าที่สุดของประเทศซึ่งทุกโรงเรียน ควบคุมโดยกระทรวงศึกษาธิการโดยตรง กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจจัดวางแนวทางการสอนและการประเมินผลและควบคุมให้เป็นไปตามที่กำหนดอย่างเคร่งครัดดำเนินการสม่ำเสมอทำให้สถานศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกันรัฐบาลให้การอุดหนุนด้านการศึกษาจนเสมือนกับเป็นการศึกษาแบบให้เปล่ารัฐบาลสิงคโปร์ใช้งบประมาณถึงหนึ่งในสี่ของงบประมาณพัฒนาประเทศทั้งหมดเพื่อการศึกษาพัฒนาและดำเนินการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนในระดับประถมและมัธยมล้วนเป็น โรงเรียนของรัฐบาลหรือกึ่งรัฐบาลสถานศึกษาของเอกชนในสิงคโปร์มีเฉพาะในระดับอนุบาลและโรงเรียนนานาชาติเท่านั้น

การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ มีจุดแข็งของการศึกษาในประเทศสิงคโปร์คือ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจจัดวางแนวทางการสอนและการประเมินผลและควบคุมให้เป็นไปตามที่กำหนดอย่างเคร่งครัดดำเนินการสม่ำเสมอทำให้สถานศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกันสิงคโปร์เป็นประเทศที่เห็นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างยิ่งเพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่าที่สุดของสิงคโปร์ ดังนั้นสิงคโปร์จึงให้ความสำคัญกับการศึกษามาก ซึ่งจะเห็นได้จากค่าเล่าเรียนที่ต่ำมากในการศึกษาระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยม เพื่อสนับสนุนให้ทุกคนได้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ ในการจัดตั้งรัฐบาลเป็นมาตรฐานสำคัญที่สุดที่เป็นตัวชี้วัด โรงเรียนที่มีคุณภาพ ระบบคุณภาพมีความครอบคลุมการจัดการประกันคุณภาพ ในปี ค.ศ. 2000 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รับการจัดอันดับตามเกณฑ์หลัก 3 มาตรฐานคือ 1) นักเรียนที่มีผลโดยรวมในการสอบระดับชาติ 2) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่มีบันทึกไว้ในระบบ

การตรวจสอบประสิทธิภาพของนักเรียนที่มีคะแนนกับที่นักเรียนได้รับคะแนนผลสอบแรกเข้าโรงเรียน และ 3) การแสดงผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีผลจากการทดสอบแห่งชาติ และอัตราร้อยละของนักเรียน

School excellence model (SEM) รูปแบบ SEM เป็นรูปแบบการประเมินตนเองสำหรับโรงเรียนที่ดัดแปลงมาจากแบบจำลองคุณภาพต่าง ๆ ที่ใช้โดยธุรกิจองค์กร ได้แก่ ยุโรป มูลนิธิการจัดการ SEM มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดให้มีวิธีการระบุวัตถุประสงค์และการวัดจุดแข็งของโรงเรียน และหาพื้นที่สำหรับการปรับปรุง SEM โดยทั่วไปอธิบายถึงโรงเรียนที่ยอดเยี่ยม ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำกลยุทธ์การประดิษฐ์และทรัพยากรปรับใช้ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลในการเข้าสู่ระบบ ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงกระบวนการที่เน้นนักเรียนที่มีการกำหนดเป้าหมายและประสิทธิภาพ การติดตามและการจัดการและทั้งผลกระทบที่มีต่อสังคม ส่วนร่วมในความสำเร็จของผลการเรียนและความเป็นเลิศ

ลักษณะของโรงเรียนที่ยอดเยี่ยมตามแนวคิด SEM ประกอบด้วย

1. ให้การศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นแบบองค์รวม
2. ผลลัพธ์ที่ยอดเยี่ยมตามเป้าหมายจะส่งผลให้เห็นเป็นรูปธรรม และการแสดงผล

ในเชิงบวก

SEM ประกอบด้วย 9 หลักเกณฑ์คุณภาพที่โรงเรียนสามารถประเมิน ดังนี้

1. ผู้นำ เป็นผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบโรงเรียนมีคุณค่ามากและมุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียน และความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและวิธีการที่โรงเรียนที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ เป็นวิธีการเรียนที่ชัดเจนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มุ่งเน้นทิศทางกลยุทธ์การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนทิศทางของโรงเรียน แผนงานและประสิทธิภาพ

3. เจ้าหน้าที่บริหาร ใช้ศักยภาพของบุคลากร เพื่อสร้างโรงเรียนที่ดีเยี่ยม

4. ทรัพยากร โดยโรงเรียนจัดการทรัพยากรภายในและหุ้นส่วนภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานของกระบวนการ

5. กระบวนการที่เน้นนักเรียน เป็นวิธีการออกแบบโรงเรียนดำเนินบริหารจัดการและช่วยปรับปรุงกระบวนการสำคัญที่จะให้การศึกษาแบบองค์รวมและผลงานที่ต่อเนื่องที่ดีของนักเรียน

6. การบริหารและผลการดำเนินงาน โรงเรียนคือความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน

7. ผลลัพธ์ บุคลากร คือความสำเร็จของโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการพัฒนา และการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร

8. ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงเรียนจะบรรลุในความสัมพันธ์กับคู่แข่งและชุมชนที่มีขนาดใหญ่

9. ผลการปฏิบัติงานที่สำคัญเป็นสิ่งที่โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาแบบองค์รวมของนักศึกษา

เกณฑ์คุณภาพของแต่ละการประเมินใน SEM ต้องใช้หลัก 8 ข้อ ดังนี้

1. วิธีการและระบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดโดยรูปแบบ

2. การปรับใช้ระบบของวิธีการและระดับของการปฏิบัติ

3. การประเมินปกติและทบทวนวิธีการและการใช้งาน ตามการติดตามผลและการวิเคราะห์ผลสำเร็จและต่อเนื่องของกิจกรรม

4. การตรวจหาลำดับความสำคัญของการวางแผนและการดำเนินการปรับปรุงกิจกรรม

5. ตั้งค่าที่เหมาะสมและประสิทธิภาพการทำงานที่ทำทนายเป้าหมาย

6. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 3-5 ปี

7. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับโรงเรียนเทียบเคียง

8. ระบุสาเหตุของผลดีหรือไม่ดี

SEM เป็นระบบการประเมินตนเองซึ่งจะเป็นกลไกสำหรับโรงเรียน ผู้นำในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ทีมงานตรวจสอบภายนอกจากกระทรวงศึกษาธิการ ผลการประเมินตนเองโดยใช้เกณฑ์เดียวกับประมาณหนึ่งครั้งใน 5 ปี จากการประเมินจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจนในการปรับคะแนน

ประเทศฟินแลนด์ ในการศึกษาของประเทศฟินแลนด์รับผิดชอบโดย

กระทรวงศึกษาธิการ มีคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานนโยบายและประเมินผล การให้บริการการศึกษาของท้องถิ่น หลักสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศฟินแลนด์ คือต้องสร้างโรงเรียนที่ดีที่สุดสำหรับทุกคน ไม่ใช่แค่สำหรับบางคน การปฏิรูปการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องทำแบบวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นส่วนที่แยกไม่ออกจากสังคม ทั้งด้านการเมือง วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการศึกษาแบบมีอาชีพ ทั้งในระดับท้องถิ่น ครู ผู้บริหาร

ขั้นตอนการปฏิรูป ได้มีการระดมสมองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา กลุ่มผลประโยชน์ ครู ผู้บริหาร มีการกระจายอำนาจให้โรงเรียน และองค์กรบริหารท้องถิ่น ให้มีความรับผิดชอบที่จะพัฒนาหลักสูตรของตนเอง เลือกหนังสือเรียนเอง และเลือกวิธีสอนได้เอง การประเมินผลไม่ได้ใช้การสอบแบบมาตรฐาน แต่เป็นการประเมินสิ่งที่นักเรียนแต่ละคนเรียนรู้และความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อช่วยชี้แนะให้เขาเรียนรู้ปรับปรุงตัวเอง สอบมาตรฐานระดับชาติเพียงครั้งเดียวตอนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ทศวรรษ 1990 ประเทศฟินแลนด์ประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำเช่นเดียวกับประเทศทั่วโลกแต่ปัจจุบันมีการปฏิรูปเป็นสังคมฐานความรู้ ขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่มีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพสูง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างกว้างขวาง โดยภาคการศึกษาและการวิจัยได้รับการออกแบบให้สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม ผลสำเร็จการปฏิรูปการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ จากผลการสำรวจพบว่าเด็กอายุ 10 ปีของฟินแลนด์ อ่านหนังสือมากที่สุดในโลก มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละโรงเรียนไม่แตกต่างกันมาก

ประเทศฟินแลนด์เป็นประเทศรัฐสวัสดิการ การปฏิรูประบบการศึกษาปี ค.ศ. 1968 รัฐบาลได้วางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมกันว่าการศึกษามีทั้งผลโดยตรงต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และต่อความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ในขณะนั้น ประเทศฟินแลนด์กำลังปรับเปลี่ยนจากประเทศที่มีฐานอยู่บนการเกษตร ป่าไม้ การประมง ไปเป็นประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม การค้าและบริการที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง ดังนั้น ประเทศฟินแลนด์จึงนำทฤษฎีระบบมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษา โดยนำประเด็นความต้องการการเปลี่ยนแปลงประเทศมาเป็นสภาพแวดล้อมที่มากกระทบกับระบบการศึกษา และตั้งผลลัพธ์ทางการศึกษาที่คุณภาพของคนในประเทศที่จะพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ดังนี้

1. นโยบายการศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษาที่เน้นความเสมอภาคเท่าเทียมกัน เป็นมาตรฐานโรงเรียนภาคบังคับ 9 ปี ที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน: โรงเรียนเป็นทั้งสถานที่เล่น เรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน นักเรียนได้รับอาหารฟรีวันละ 2 มื้อ การดูแลสุขภาพฟรี ารรับส่งฟรี อุปกรณ์การเรียนฟรี

2. ครูที่ดี

3. หลักสูตร

มีการจัดหลักสูตรที่เป็นหลักสูตรแกนกลางของรัฐ แต่ครูสามารถใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ให้ความสำคัญต่อการเรียนแบบร่วมมือกันทำงานเป็นทีม และเรียนรู้แบบลงมือทำสูง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และการพัฒนารอบด้านมากกว่าการเรียนแบบแข่งขัน

กระบวนการ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังนี้

1. สร้างภาวะผู้นำอย่างยั่งยืน โดยแนวคิดพื้นฐานของการจัดการศึกษา คือการศึกษาเป็นบริการสาธารณะ การศึกษาเป็นฐานของความสำเร็จในตลาดโลก โรงเรียนและครูให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน ตามศักยภาพของโรงเรียน โดยมีแผนพัฒนาและกลยุทธ์รองรับ ภายใต้กรอบที่รัฐกำหนด ครูสนใจพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง และมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

2. การจัดการความรู้องค์กร มีการให้การยกย่องและรางวัลสำหรับนวัตกรรม โดยการให้การยอมรับว่าแต่ละโรงเรียนมีแนวคิดที่มีคุณค่า และรู้หนทางที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ที่ประสบความสำเร็จ มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนและระหว่างครู โครงการที่เรียกว่า “Aquarium project” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลเทศบาล และ โรงเรียน โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนและครูร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดยสร้างเครือข่ายด้านทรัพยากรบุคคล มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทดสอบปฏิบัติ

3. การวัดและการประเมินผล เน้นความรับผิดชอบที่ยืดหยุ่น การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่ไม่ใช่การทดสอบ โดยครูเป็นผู้ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การประเมินด้วยแบบทดสอบมาตรฐานทำครั้งเดียวเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ มีผลดี คือเด็กนักเรียนชั้นเด็กเล็กถึงเกรด 5 ไม่ได้วัดผลเป็นเกรด จึงไม่ต้องเปรียบเทียบกับผู้อื่น ครูมีอิสระในการวางแผนหลักสูตร จัดเวลาเรียนได้เอง ครูเลือกวิธีสอนได้เอง ทำให้เด็กไม่เครียด ครูก็ไม่เครียด

4. การจัดการเรียนการสอน ที่พัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น (Active learning) ประเมินตนเอง (Self evaluation) ความสามารถในการตัดสินใจ (Decision making) วางแผนการเรียนรู้จนถึงอนาคต (Learning plan) และการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative learning)

ผลลัพธ์ มีดังนี้

ผลสำเร็จการปฏิรูปการศึกษาของฟินแลนด์ ที่พบว่า เด็กอายุ 10 ปีของประเทศฟินแลนด์ อ่านหนังสือมากที่สุดในโลก ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละโรงเรียนไม่แตกต่างกันมาก นักเรียนมัธยมฟินแลนด์ที่เข้าทดสอบประเมินผลระหว่างชาติตาม โครงการ PISA ทำคะแนนได้ดีและนักเรียนทั้งประเทศมีคะแนนต่างกันอย่างน้อยกว่านักเรียนจากประเทศอื่น

ประเทศออสเตรเลีย มีภารกิจในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของรัฐ New South Wales ประกอบด้วยกิจกรรมการประเมิน 2 แบบ (Cuttance, 1994, p. 5) ดังนี้

1. Quality audit เป็นการดำเนินงานในขั้นตอนการตรวจสอบข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยเทียบกับมาตรฐานที่ตั้งขึ้นสำหรับการดำเนินการ ขึ้น Quality audit ถือว่าเป็นการตรวจสอบผลผลิตขั้นสุดท้าย

2. Quality Weview เป็นขั้นการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ การออกแบบสินค้า กระบวนการหรือระบบ และเน้นที่การพัฒนาผลการดำเนินงานของการประกันคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด Quality Review จึงเป็นขั้นตอนการทบทวนตรวจสอบตนเองของผู้ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาตนเอง

Quality review หรืออาจเรียกว่า School review เป็นการดำเนินงานขึ้นของความรับผิดชอบของแต่ละสถานศึกษาร่วมกับคณะทำงานประกอบด้วยบุคคลภายนอกและภายในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดแผนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นกระบวนการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมการทบทวน ปรับปรุงกิจกรรม การตรวจสอบ ศึกษาข้อค้นพบ จุดเด่น จุดด้อย และผลสำเร็จของสถานศึกษา (Cuttance, 1994, p. 6)

ประเทศนิวซีแลนด์ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานการศึกษาเป็นสำคัญ มีระบบการติดตามประเมินผล การจัดการศึกษาที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม ทั้งผู้ทำหน้าที่ติดตามและผู้ถูกติดตามซึ่งมีระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายชัดเจน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ สำนักงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีรูปแบบการดำเนินงานในการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่มุ่งเพื่อปรับปรุงพัฒนาและเพื่อรับรองคุณภาพ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (วิจารณ์ พานิช, 2544, หน้า 29-38)

1. การติดตามประเมินผลภายใน (Internal evaluation) เป็นการดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาทั้งหมดทุกระดับ โดยเน้นการติดตามประเมินผลตามโครงสร้างการบริหารในระดับกระทรวงและในระดับสถานศึกษา

2. การติดตามประเมินผลภายนอก (External evaluation) ดำเนินการโดยสำนักงานตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นและเป็นหน่วยงานอิสระนอกกระทรวงศึกษาธิการ การปฏิบัติงานขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

3. การรับรองคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองวุฒิทางการศึกษาของประเทศนิวซีแลนด์ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางภายในกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่รับรองคุณวุฒิของนักเรียน นักศึกษา และคุณภาพของสถานศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป

นักเรียน นักศึกษาจะต้องถูกทำการทดสอบด้วยข้อสอบที่สำนักงานฯ จัดทำขึ้นและมอบวุฒิบัตร หรือประกาศนียบัตรหรือใบรับรองต่าง ๆ ให้กับผู้ผ่านการทดสอบ สถานศึกษาใดที่มีผู้การทดสอบ มากก็แสดงว่าสถานศึกษานั้นมีคุณภาพในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งผล ให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชนการรับรองคุณภาพการศึกษาดังกล่าวนี้ เรียกได้ว่า การรับรองคุณวุฒิทางการศึกษา (Quality of qualifications)

เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รัฐบาลนิวซีแลนด์ ได้จัดทำเอกสารแนะนำแนวดำเนินการ (Guidelines) 2 เล่ม ได้แก่ 1) The national education guideline: NEGs เป็นคู่มือสำหรับช่วยผู้บริหารการศึกษา กำหนดระดับความสำคัญในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาของชาติ และ 2) The national administrative guideline: NAGs เป็นคู่มือสำหรับ ครูใหญ่ในการจัดหา จัดให้มีสิ่งของจำเป็นพื้นฐานสำหรับทุกโรงเรียน แนวดำเนินการทั้ง 2 เล่ม จะระบุสิ่งที่โรงเรียนต้องดำเนินการทุกเรื่อง ในส่วนระบบประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในนิวซีแลนด์ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ (ไพรวลัย พิทักษ์สาถิ, 2551)

1. ธรรมนูญโรงเรียน (Charter) รัฐกำหนดเป็นกฎหมายให้โรงเรียนต้องมี ธรรมนูญ (อยู่ในมาตราที่ 61) โดยระบุทั้งที่สิ่งที่ชาติต้องการและสิ่งที่โรงเรียนต้องการ นั่นคือเป้าหมายของ ชาติและเป้าหมายของโรงเรียน Bot (Board of trustees) ทำหน้าที่เตรียมการ บริหารจัดการให้ โรงเรียนดำเนินการตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ จุดประสงค์ของการให้โรงเรียนมีธรรมนูญ ก็เพื่อให้โรงเรียนกำหนดภาระหน้าที่ (Mission) จุดหมาย (Aims) วัตถุประสงค์ (Objectives) ทิศทาง (Directions) และเป้าหมาย (Targets) ที่ BOT ต้องการ เพื่อให้การจัดการศึกษาของ โรงเรียนส่งผล ตามที่กำหนดใน NAGs และ NEGs ธรรมนูญโรงเรียนต้องสอดคล้องกับกฎหมายการศึกษาของชาติ อย่างหนักแน่นและก็ต้องสะท้อนข้อตกลงร่วมกันของท้องถิ่นด้วย

2. แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) โรงเรียนต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 3-5 ปี การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นการจัดทำร่วมกันระหว่างครูใหญ่กับ BOT เพื่อกำหนด เป้าหมายด้านการพัฒนาและด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน BOT จะทำหน้าที่พิจารณาทบทวนแผน ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนทุกปี รวมทั้งกำหนดเป้าหมาย การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี (Annual plan)

นอกจากแผนยุทธศาสตร์แล้ว โรงเรียนต้องมีแผนดูแลทรัพยากร โดย BOT ต้องปรับแผนนี้ทุก 10 ปี แผนดูแลทรัพยากรนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการที่กระทรวงศึกษาธิการ จะอนุมัติค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐานของ IT เมื่อได้รับงบประมาณ BOT ทำหน้าที่บริหารจัดการให้เป็นไปแผน

4. การรายงาน (Reporting) สิ่งสำคัญอันดับแรกของการรายงานของโรงเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน BOT และครูใหญ่ต้องร่วมกันจัดทำรายงานประจำปีของโรงเรียนและแจ้งให้ชุมชนทราบ สิ่งที่ต้องระบุในรายงานประจำปีของโรงเรียนได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ข้อสรุปเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและสื่อ/แหล่งเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งรายการรับ-จ่าย ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานที่ระบุไว้ใน NAGs ด้วย โรงเรียนต้องส่งรายงานประจำปีไปให้กระทรวงศึกษาธิการรับทราบด้วย

นอกจากนี้ โรงเรียนจะได้รับการตรวจสอบและทบทวน (Audit and review) โดยแต่ละโรงเรียนต้องเสนอบัญชีรายรับ-จ่ายให้กระทรวงศึกษาธิการตรวจสอบ (Auditor) ผู้ตรวจสอบจะตรวจสอบตามมาตรฐานที่กระทรวงกำหนด กระทรวงอาจกำหนดให้ผู้ตรวจสอบพิจารณาตรวจสอบในจุดเน้นบางเรื่องบางประเด็นเร่งด่วนในแต่ละปีด้วย หลังจากเสร็จสิ้นการรายงาน BOT ต้องวางแผนแนะนำข้อเสนอแนะที่ได้รับไปปฏิบัติทันที

กระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนยังรวมถึงกระบวนการทบทวนตนเองด้วย ซึ่งจะดำเนินการหลาย ๆ วิธี กระบวนการทบทวนตนเองของโรงเรียนมุ่งเน้นตอบคำถามว่า โรงเรียนบริหารและจัดการศึกษาได้ดีเพียงใด มีกระบวนการง่าย ๆ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์
3. ประเมินการทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงใด
4. บันทึกและรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อรายงาน

ประเทศฮ่องกง การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศฮ่องกงพัฒนามาจากระบบอังกฤษและระบบ Common wealth ได้จัดการศึกษาแบบภาคบังคับให้เป็น 9 ปี โดยตั้งแต่ พ.ศ. 2551 มีทุนอุดหนุนให้เด็กเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 95 ของกลุ่มอายุ ประเทศฮ่องกงให้ความสำคัญเรื่องคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 มีการปฏิรูปการศึกษาแบบของการพัฒนาคุณภาพในระบบการศึกษา (Quality in education) มีการตั้งคณะทำงานด้านมาตรฐานการศึกษา (Working group on education standards) มีการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา และมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสถานศึกษา นอกจากนี้ประเทศฮ่องกงมีมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนในทุกระดับ 3 มาตรฐาน ดังนี้ (สิรินันต์ ชื่นจิตกุลถาวร, 2543, หน้า 29-31)

1. มาตรฐานของปัจจัยนำเข้า (Input) มีระบุไว้ในระเบียบการศึกษาว่า โรงเรียนจะต้องมีมาตรฐานขั้นพื้นฐานอย่างไรบ้าง ทั้งด้านอาคาร การจัดการ คุณภาพครู ค่าเล่าเรียนและรายได้อื่น ๆ จากเงินทุนสาธารณะ เป็นต้น

2. มาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ (Outcome) มีระบบการสอบกลางในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 7 และมาตรฐานวิชาหลักที่ต้องวัดผลในช่วงการศึกษาภาคบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3) และใช้การทดสอบที่เรียกว่า Hong Kong attainment tests

3. มาตรฐานกระบวนการ (Process) มีระบบกำกับและตรวจสอบโดยการตรวจของราชการ (Inspections) โดยกระทรวงศึกษาธิการ การตรวจนั้นจะรวมถึงการตรวจระบบบริหาร การจัดการ ระบบการเงิน ระบบการแนะแนว และระบบการสอบวัดต่าง ๆ มีระบบการบริหารจัดการโรงเรียน เรียกว่า School management initiative (SMI) โดยมี 2 ประเด็น คือ 1) คุณภาพ และ 2) โปร่งใสและตรวจสอบได้ SMI สถานศึกษาจะต้องกำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนทุกประเภทให้ชัดเจน เช่น บทบาทของผู้อุปถัมภ์สถานศึกษา บทบาทของศึกษานิเทศก์ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพและความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ตัวอย่างระบบประกันคุณภาพในโรงเรียน

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองโดยเฉพาะ นั่นคือ ความเป็นสุภาพบุรุษเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาจากการศึกษากระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยพบว่า การดำเนินการประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก (ศิริวรรณ โสดา, 2546 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ดังนี้

1. การเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยผู้บริหารให้ความรู้ สร้างความตระหนักและส่งเสริมให้บุคลากรติดตามความเคลื่อนไหวเรื่องการประกันคุณภาพ อยู่เสมอ มีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบการดำเนินงานออกเป็น 2 ชุด ชุดแรกเป็น คณะอนุกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่หลักในการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน และชุดที่สองเป็นคณะทำงานวิจัย ทำหน้าที่หลักในการประสานงานระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ มาจัดหมวดหมู่เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและ นำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงพัฒนางาน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการสร้างความเคารพและ ศรัทธาในตัวผู้บริหารให้กับคณะกรรมการทั้งเน้นความร่วมมือจากชุมชนและการสนับสนุนจาก ต้นสังกัด

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยยึดวงจรบริหาร คุณภาพตามแนวคิดเชิงระบบ (PDCA) ดังนี้

1.1 การวางแผนปฏิบัติงาน เป็นการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายการศึกษาที่เด่นชัด โดยยึดพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ให้ความสำคัญกับ

การพัฒนาอุปนิสัยของนักเรียนเป็นหลักและการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยเน้นทักษะด้านวิชาการและทักษะชีวิตมีแผนงานหลักในการปฏิบัติงาน 5 แผนงาน ได้แก่ แผนงานทั่วไป แผนงานการเรียนการสอนฝ่ายวิชาการ แผนงานส่งเสริมพลานามัย แผนงานการจัดการคณะและแผนงานปรับปรุงพัฒนาโดยมีการจัดทำแผนงบประมาณล่วงหน้า 3 ปีซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ การไม่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

2.2 การปฏิบัติงานตามแผน เป็นการนำแผนสู่การปฏิบัติผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมเน้นการกระจายอำนาจจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานอย่างครบครันและมีการกำกับติดตามและให้การนิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

2.3 การตรวจสอบและประเมินผล เป็นการวางกรอบการประเมินผลโดยยึดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนเป็นหลักและเน้นการประเมินผลภายในแบบไม่เป็นทางการ

2.4 การนำผลประเมินมาปรับปรุงงาน เป็นการใช้ระบบการประเมินผลการทำงานของบุคลากรขับเคลื่อนการพัฒนาและปรับปรุงงาน

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนวัดศรีบังวัน

โรงเรียนวัดศรีบังวัน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูเพียงจำนวน 4 คน (ข้อมูลปีการศึกษา 2553) มีนักเรียนจำนวน 63 คนเปิดสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ที่ตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยใช้วิธีบูรณาการภายใต้หลักการมีส่วนร่วม (Participant) หลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) แนวคิดเชิงระบบ PDCA และทฤษฎีเชิงระบบ (System approach) จนประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้รับการยอมรับเป็นศูนย์การเรียนรู้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมาก และเป็นแกนนำโรงเรียนขนาดเล็กของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งโรงเรียนวัดศรีบังวัน มีขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการและสร้างความตระหนัก ดำเนินการโดย

1.1 จัดประชุมครู ผู้ปกครองนักเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการของสถานศึกษาบทบาทและภารกิจของครู ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา และเพื่อสอบถามความคิดเห็นและความสมัครใจในการเข้าร่วมเป็น

คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

1.2 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คณะกรรมการนิเทศภายใน และคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขึ้นดำเนินการ ดำเนินการ โดย

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยยึดแนวตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย มาตรฐานการประเมินภายนอกเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและปณิธานของสถานศึกษา จนได้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จำนวน 18 มาตรฐาน ที่เพิ่มตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 8 คือ ผู้เรียนภูมิใจ เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นนิยม และดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

2.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จและจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงนโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาโดยเฉพาะด้านคุณภาพของคนไทยที่ชาติต้องการ นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ต้องการให้เชิดชูเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาผลการประเมินภายนอกรอบแรกและรอบที่ 2 รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาทุกด้านเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับผู้เรียนและครู จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและความคาดหวังของท้องถิ่นและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา

2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยจัดทำโครงการ/ กิจกรรมให้สอดคล้องครอบคลุมกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและงานทั้ง 4 งาน ตามภารกิจของสถานศึกษา

2.4 จัดระบบการพัฒนาหลักสูตร ระบบบริหารงานและนิเทศติดตามภายในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องเอื้อต่อการจัดกิจกรรม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการปฏิบัติงานทั้งหมดผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

2.5 ดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่องมีการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ประชุมครูอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

2.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีละ 1 ครั้ง

2.7 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและจัดทำรายงานประจำปี เผยแพร่ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ได้แก่ ผู้ปกครอง สาธารณชน เทศบาลและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอนาโพธิ์ เขต 1

3. ขั้นสรุปผลการดำเนินงาน ดำเนินการโดย

3.1 มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) ผู้แทนจากพระสงฆ์ รวมจำนวน 7 คน ทำการประเมินทุกเดือนมีนาคมของทุกปี

3.2 สรุปผลการดำเนินงานเป็นรายงานประจำปีฉบับสมบูรณ์และฉบับย่อ

4. ขั้นนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ ดำเนินการโดย

4.1 นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเพื่อเตรียมรับการประเมินภายนอกกรอบต่อไป

4.2 จัดทำแผนงาน/ โครงการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ จัดให้มีห้องสมุดมีชีวิต จัดทำแผนพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

แนวคิดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน

ความหมายของประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพในการทำงาน เมื่อพิจารณาจากแนวความคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการทำงานคือ เมื่อมีผลการปฏิบัติงานที่ดีก็จะถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ถ้าผลการปฏิบัติงาน ไม่ดีก็จะถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ ซึ่งประสิทธิภาพในการทำงานนั้น มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย อาทิ เช่น วีระผล สุวรรณนันทน์ (2527, หน้า 87) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ประสิทธิภาพ” ไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การกระทำการใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ใดประสงค์หนึ่งและภายใต้จำนวนงบประมาณที่จำกัด กิจกรรมใดสามารถก่อให้เกิดผล (Output) สูงสุดเราเรียกกิจกรรมนั้นว่าเป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและชมรมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู (2545, หน้า 148) กล่าวว่า ประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงการดำเนินงานที่สามารถบรรลุผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แต่ทั้งนี้ก็ต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและประสิทธิภาพนั้น พิจารณาที่กระบวนการของการดำเนินงานมากกว่าผลผลิตของการดำเนินงาน รวมทั้ง สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่าเป็นการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องรวดเร็ว ตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน และต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด

และได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่าประสิทธิภาพนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรที่ดี วัสดุอุปกรณ์ที่ดีและเพียงพอ รวมทั้งระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัวและการกำกับดูแลที่ดี ในขณะที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2541, หน้า 253) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การเปรียบเทียบทรัพยากรที่ใช้ไปกับผลที่ได้จากการทำงานว่าดีขึ้นอย่างไร แคลไหน ในขณะที่กำลังทำงานตามเป้าหมายขององค์กร

จากที่หน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพหมายถึง การดำเนินงานที่บรรลุผลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยต้องมีระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัวและการกำกับดูแลที่ดี

ความหมายการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

จากที่ “การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) นั้น จึงสรุปความหมายของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ได้ว่า การประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา โดยสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัวและการกำกับดูแลที่ดี มีการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จนทำให้บรรลุผลของการประกันคุณภาพภายใน

แนวคิดการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563)

การประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2560) มีรายละเอียด ดังนี้

แนวคิดหลัก

1. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ ที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมายมาตรฐานที่กำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น (Accountability)

2. การประเมินคุณภาพภายนอกต้องมีความท้าทายและช่วยกระตุ้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการส่งเสริมการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษา ผู้สาคลตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล เพื่อการบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ (Empowerment)

วัตถุประสงค์

1. สร้างมาตรฐานการตรวจประเมิน (Quality code/ Criteria/ Guideline) และส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพทุกระดับและทุกกลุ่มประเภท และสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาทุกระดับและทุกกลุ่มประเภท เพื่อให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนจากผู้มีหน้าที่ในการสร้าง “วัฒนธรรมคุณภาพ” ภายในสถานศึกษา และการยกระดับคุณภาพการศึกษาผู้สาคลตามแผนยุทธศาสตร์ชาติและความคาดหวังของประเทศ

2. ประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาพร้อมทั้งรายงานสถานการณ์ด้านคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ข้อมูลแก่รัฐบาลในการพิจารณากำหนดนโยบายการพัฒนา ที่นำไปสู่การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

มีมาตรฐานสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาชาติ และมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของชาติต่อรัฐบาลอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศ

การแบ่งกลุ่มประเภทสถานศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย พื้นฐานทั่วไป และพื้นฐานวัตถุประสงค์พิเศษ

1. พื้นฐานทั่วไป แบ่งออกเป็น

1.1 แบ่งเป็น 7 ขนาด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

1.1.1 ขนาด 1 ผู้เรียน น้อยกว่า 120 คน

1.1.2 ขนาด 2 ผู้เรียน 121-200 คน

1.1.3 ขนาด 3 ผู้เรียน 201-300 คน

1.1.4 ขนาด 4 ผู้เรียน 301-499 คน

1.1.5 ขนาด 5 ผู้เรียน 500-1,499 คน

1.1.6 ขนาด 6 ผู้เรียน 1,500-2,499 คน

1.1.7 ขนาด 7 ผู้เรียน 2,500 คนขึ้นไป

1.2 แบ่งเป็น 3 ขนาด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร คือ

1.2.1 ขนาดเล็ก ผู้เรียน น้อยกว่า 400 คน

1.2.2 ขนาดกลาง ผู้เรียน 401-700 คน

1.2.3 ขนาดใหญ่ ผู้เรียน 801 คนขึ้นไป

2. พื้นฐานวัตถุประสงค์พิเศษ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ปรับใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (กระทรวงศึกษาธิการ)

2.1 กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษาในระบบ

2.2 กลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่เป็นการศึกษา นอกระบบหรือตามอัธยาศัย

มาตรฐานการประเมิน

1. แนวทางพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

1.1 ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและยุทธศาสตร์ของประเทศ

1.2 เน้นการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาและต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่น่าพอใจตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล

1.3 ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับดำเนินชีวิตในอนาคต และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต และสถานศึกษามีขีดสมรรถนะสูง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต

1.4 เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นเฉพาะทางหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับภูมิภาคระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. ด้านการประเมิน มี 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

1.2 ด้านความเชื่อถือได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

1.3 ด้านประสิทธิผลของระบบประกันคุณภาพภายในที่เกิดกับผู้เรียน

3. ประเด็นการพิจารณา 3 ด้าน และ 6 ประเด็นการพิจารณา

3.1 ด้านที่ 1 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน มีประเด็นพิจารณาได้แก่

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน

3.2 ด้านที่ 2 ความเชื่อถือได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน มีประเด็นพิจารณาได้แก่

3.2.1 ความเชื่อถือได้ของกระบวนการประเมิน

3.2.2 ความเชื่อถือได้ของผลการประเมิน

3.3 ด้านที่ 3 ประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพภายในที่เกิดกับผู้เรียน มีประเด็นพิจารณาได้แก่

3.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตร

3.3.2 คุณลักษณะค่านิยมอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับทิศทางของหลักสูตร

3.3.3 ทักษะสำคัญตามหลักสูตรกำหนดตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้นและตามบริบทของสถานศึกษา

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพรายด้านหรือองค์ประกอบ

หลักเกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) มี 2 เกณฑ์ คือเกณฑ์พื้นฐาน และเกณฑ์ท้าทาย ดังนี้

เกณฑ์พื้นฐาน (Common standards) มีระดับคุณภาพ ดังนี้

1. ดีเยี่ยม (Excellent)

สถานศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปได้ ผลการตรวจสอบคุณภาพมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เป็นที่พึงพอใจของทุกฝ่ายและมีนวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดี

2. ดีมาก (Very good)

สถานศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปได้ ผลการตรวจสอบคุณภาพมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

3. ดี (Good)

สถานศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปได้ ผลการตรวจสอบคุณภาพมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

4. พอใช้ (Fair)

สถานศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นไปได้ ผลการตรวจสอบคุณภาพมีความน่าเชื่อถือ เป็นไปตามเกณฑ์แต่ไม่ครบประเด็น

5. ปรับปรุง (Improvement required)

สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามเกณฑ์เป็นส่วนใหญ่
การประเมินคุณภาพภายนอก 3 ด้าน

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

- 1.1 ความเหมาะสม เป็นไปได้
- 1.2 ความเชื่อถือได้ด้านคุณภาพผู้เรียน
- 1.3 ประสิทธิภาพด้านผู้เรียน

2. ด้านการบริหารจัดการ

- 2.1 ความเป็นระบบ
- 2.2 ความเชื่อถือได้ด้านการบริหารจัดการ
- 2.3 ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ

3. ด้านการเรียนการสอน

- 3.1 ความเป็นระบบ
- 3.2 ความเชื่อถือได้ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3.3 ประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอน

เกณฑ์ท้าทาย (Challenging standards) มีดังนี้

1. C3 เป็นต้นแบบ โดดเด่น ได้รับการยอมรับระดับนานาชาติ (Achieved international issues)
2. C2 เป็นต้นแบบ โดดเด่น ได้รับการยอมรับระดับชาติ (Achieved national issues)
3. C1 เป็นต้นแบบหรือโดดเด่นระดับ ภูมิภาค/ ท้องถิ่น (Achieved community issues)

วิธีการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอกจะเป็นการประเมินเชิงคุณภาพเน้นข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence based) ที่สะท้อนผลลัพธ์การดำเนินงาน โดยใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ (Expert judgment) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer review) ให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic approach) โดยมีองค์ประกอบของวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลด้านบริบทพื้นฐานของสถานศึกษา (Organization context)
2. การศึกษารายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR)
3. การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม (Site visit)
ขั้นตอนดำเนินงาน มี 5 ขั้นตอน ดังนี้
 1. สถานศึกษาประเมินตนเอง (Self-assessment) วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายใน แล้วจัดส่งรายงานการประเมินตนเองที่ได้รับความเห็นชอบจากต้นสังกัดให้ สมศ. ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด
 2. สมศ. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา (Pre-analysis) จากฐานข้อมูลของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อตรวจสอบความพร้อมด้านปัจจัยการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นต้นตามโปรแกรมการตรวจสอบที่กำหนด
 3. คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมพิจารณาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาจากรายงานการประเมินตนเองร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Pre-assessment) เพื่อวางแผนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมตามมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งระบุประเด็นจุดแข็ง ประเด็นปรับปรุง และกำหนดวันลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม
 4. คณะผู้ประเมินภายนอกลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม (Site visit) เพื่อประชุมเสวนาสร้างสรรค์ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกับบุคลากร หลักฐานเชิงประจักษ์ และหน่วยงาน/ บุคคล ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งทำการรายงานผลประเมินด้วยวาจา
 5. คณะผู้ประเมินภายนอกจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก (EQA Report) พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แล้วจัดส่งให้ สมศ. เพื่อพิจารณาให้การรับรองผลการประเมิน จากนั้น สมศ. จะจัดส่งให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้ประโยชน์ต่อไป ภายในระยะเวลา 7 วัน นับถัดจากวันที่คณะกรรมการบริหาร สมศ. ให้การรับรองผลการประเมิน

การรีปรับระบบ

การรีปรับระบบหรือการรีเอนจินีเอริง (Reengineering) เป็นแนวทางในการฟื้นฟูธุรกิจอเมริกันภายใต้การแข่งขัน โดย Hammer and Champy (1993) กล่าวว่า การรีปรับระบบ คือ การทบทวนและการคิดแบบใหม่ทั้งหมดชนิดถอนรากถอนโคน เพื่อบรรลุซึ่งผลลัพธ์ของการปรับปรุงอันยิ่งใหญ่ โดยใช้มาตรฐานการวัดผลการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและสำคัญที่สุด ซึ่งได้แก่ ต้นทุน คุณภาพ การบริการและความเร็ว ประกอบด้วยคำศัพท์ที่เป็นหัวใจหลัก 4 ประการ คือ พื้นฐาน ถอนรากถอนโคน ยิ่งใหญ่และกระบวนกร ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2540)

ที่ให้ความหมายของการรื้อปรับระบบว่า การรื้อปรับระบบ หมายถึง การปฏิรูประบบราชการ โดยใช้ “Re” 2 ตัว ได้แก่ การพิจารณาทบทวนและการออกแบบกระบวนการใหม่ 8 เรื่อง คือ วิสัยทัศน์ การปฏิรูปร่าง กระบวนการทำงาน เทคโนโลยี ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน การจัดองค์กรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่ ในขณะที่ เศรษฐชัย ศรีวีระกุล (2537, หน้า 22) ให้ความหมายของการรื้อปรับระบบว่าเป็นการจัดรูปแบบกระบวนการทำงานขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ประสบการณ์ ตลอดจนวิทยาการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าสูงสุดแก่ลูกค้าเสมือนหนึ่งการเริ่มต้นประกอบธุรกิจใหม่ ทั้งนี้โดยจุดมุ่งหมายให้ผลการดำเนินงานดีขึ้นในหลาย ๆ ด้าน อาทิ เช่น ต้นทุน คุณภาพ การบริการและความรวดเร็ว ส่วน ดนัย เทียนพุด (2540, หน้า 31) กล่าวว่า การรีเอนจิเนียริง เป็นการคืนทุนแสวงหาระดับการปรับปรุงที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน หลุดพ้นจากความคิดเดิม ๆ และข้อกำหนดของหน่วยงานต่าง ๆ โดยมองให้กว้างถึงความสัมพันธ์ของงานที่มีต่อกันอีกทั้งต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่ใช่เพียงเพื่อระบบงานปัจจุบันแต่เพื่อระบบงานใหม่ที่สอดคล้องกับตำแหน่งทางการตลาดใหม่ที่เป็นกรอบในการรีเอนจิเนียริง ในขณะที่ วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2539, หน้า 14) ให้ความหมายของการรื้อปรับระบบองค์กรว่า หมายถึง การเริ่มต้นใหม่โดยการสลัดทิ้งกรรมวิธีที่ทำมาแต่ดั้งเดิมและมองหาแนวทางใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์สินค้า ซึ่งสอดคล้องกับ วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล (2539, หน้า 37) ที่ให้ความหมายของการรื้อปรับระบบว่าหมายถึงการออกแบบสร้างกระบวนการใหม่ทางธุรกิจ

จากที่นักวิชาการได้ให้ความหมายของการรื้อปรับระบบ สรุปได้ว่าการรื้อระบบ หมายความว่า การทบทวนและการออกแบบกระบวนการใหม่ในเรื่องของ วิสัยทัศน์ การปฏิรูปร่าง กระบวนการทำงาน เทคโนโลยี ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน การจัดองค์กรใหม่ การพัฒนาบุคลากร เพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่ โดยใช้มาตรฐานการวัดผลการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและสำคัญที่สุด ซึ่งได้แก่ ต้นทุน คุณภาพ การบริการและความเร็ว

กระบวนการในการยกเครื่องธุรกิจตามแนวความคิดของ Hammer and Champy

Hammer and Champy (1993) ได้แบ่งกระบวนการรื้อระบบออกเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ โดยมีสาระสำคัญแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นระดมพลัง
 - 1.1 สร้างรูปแบบกระบวนการธุรกิจใหม่
 - 1.2 ตั้งผู้รับผิดชอบ-เจ้าของคณะทำงานรื้อระบบ
 - 1.3 กำหนดยุทธศาสตร์
 - 1.4 กำหนดความสำคัญของกระบวนการ

2. ขั้นการวิเคราะห์
 - 2.1 กำหนดขอบเขตและทิศทาง
 - 2.2 ศึกษาความต้องการของลูกค้า
 - 2.3 ศึกษากระบวนการปัจจุบัน
 - 2.4 หาจุดอ่อนของระบบปัจจุบัน
 - 2.5 กำหนดเป้าของระบบใหม่
3. ขั้นการออกแบบใหม่
 - 3.1 กำหนด Concept ของกระบวนการ
 - 3.2 ออกแบบใหม่ทั้งหมด
 - 3.3 พัฒนารายละเอียดของระบบใหม่
 - 3.4 สร้างแบบเพื่อทดสอบ
 - 3.5 ทดสอบและคุณภาพของการทดลอง
4. ขั้นนำไปใช้
 - 4.1 ทดลองนำไปใช้โดยนำร่อง
 - 4.2 เรียนรู้จากผลของโครงการนำร่อง
 - 4.3 ปรับระบบธุรกิจ
 - 4.4 พัฒนาระบบสนับสนุนพื้นฐาน
 - 4.5 นำระบบใหม่ใช้ทั้งหมด

กระบวนการในการยกเครื่องธุรกิจตามแนวความคิดของ Petrozzo and Stepper

Petrozzo and Stepper (1994) ได้เสนอกระบวนการรีออกแบบธุรกิจที่สมบูรณ์ มี 4 ขั้นตอน

ดังนี้

1. การค้นหาและระดมพล
2. การแสวงหาและการรวบรวม
3. การออกแบบและสร้างธุรกิจแนวใหม่
4. การจัดองค์กรใหม่ การฝึกอบรมใหม่และอุปกรณ์ใหม่

แนวคิดในการปฏิรูประบบราชการ ตามความคิดของ Osborne and Gaebler

แนวคิดในการปฏิรูประบบราชการ ตามความคิดของ Osborne and Gaebler (1992)

มีดังนี้

1. ต้องสร้างรัฐบาลที่ทำหน้าที่สนับสนุน โดยเน้นการอำนวยความสะดวกมากกว่าการลงมือ

ปฏิบัติเอง

2. ต้องสร้างรัฐบาลที่มีชุมชนเป็นเจ้าของ โดยให้ชุมชนมีอำนาจตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองแทนที่จะเป็นเพียงผู้รับสินค้าและบริการจากทางราชการแต่เพียงฝ่ายเดียว
 3. จะต้องสร้างรัฐบาลที่สามารถแข่งขันกันเองและแข่งขันกับเอกชนในการจัดหาสินค้าและบริการมากกว่ารัฐบาลที่ผูกขาดสิ่งเหล่านี้ แนวความคิดนี้เป็นที่รู้จักกันอีกนัยหนึ่งว่า แนวความคิดทางเลือกสาธารณะ
 4. ต้องสร้างรัฐบาลที่ขับเคลื่อนโดยภารกิจมากกว่ารัฐบาลที่อิงหรือกอดระเบียบ
 5. ต้องสร้างรัฐบาลที่มุ่งปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล โดยใช้การวัดความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรและอนุมัติงบประมาณ
 6. ต้องสร้างรัฐบาลที่มุ่งเน้นลูกค้า โดยสนองความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ
 7. ต้องสร้างรัฐบาลที่มีลักษณะของผู้ประกอบการคือรู้จักแสวงหาทรัพยากรทางการบริหารในทางอื่น ๆ มาใช้ นอกเหนือจากคอยอาศัยงบประมาณแผ่นดินเพียงอย่างเดียว
 8. ต้องสร้างรัฐบาลที่มองอนาคตได้ล่วงหน้า โดยมีโครงสร้างองค์กรที่แบนราบ ซึ่งมีพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม
 9. ต้องสร้างรัฐบาลที่กระจายอำนาจ ซึ่งหน่วยงานที่เล็กที่สุดและอยู่เบื้องล่างสุด สามารถตัดสินใจดำเนินการได้เองโดยไม่ต้องคอยรับจันทานุมติจากเบื้องบนเสียก่อน
 10. ต้องสร้างรัฐบาลที่มุ่งเน้นกลไกการตลาดมากกว่าการแทรกแซงโดยระบบราชการหรือผูกขาดโดยภาครัฐ
- การจัดองค์กรและการรื้อปรับระบบขององค์กร
- รุ่ง แก้วแดง (2540, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการจัดองค์กรว่าจำเป็นต้องพิจารณาทบทวนการจัดองค์กรเดิมและออกแบบการจัดองค์กรใหม่ในระบบราชการไทยใน 8 เรื่อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้
1. วิสัยทัศน์ ภารกิจแรกของส่วนราชการในการรื้อปรับระบบ คือจะต้องทบทวนวิสัยทัศน์เดิม (ถ้ามี) และพิจารณาออกแบบวิสัยทัศน์ขององค์กรใหม่หรือถ้าเดิมไม่เคยมี ก็ต้องคิดขึ้นมาเพื่อที่ทุกคนจะได้รู้ว่าองค์กรจะเดินไปในทิศทางใดและการดำเนินการริเริ่มจริงจังในขั้นต่อไปก็ต้องให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้
 2. การปฏิรูปงานพิจารณางานที่ทำอยู่ในปัจจุบันแล้วออกแบบงานที่ทำใหม่ งานบางอย่างที่เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระยะเวลาที่ใช้คุณภาพงาน ฯลฯ แล้วหน่วยงานราชการไม่ควรทำเองก็อาจปฏิรูปใหม่โดยจ้างเอกชนทำร่วมกับสถานบันการศึกษาทำร่วมกับองค์กรเอกชน (NGO) มอบอำนาจและการกระจายอำนาจ

3. กระบวนการทำงาน พิจารณาทบทวนกระบวนการทำงานและออกแบบกระบวนการทำงานใหม่จากกระบวนการทำงานแบบเดิมที่มีหลายขั้นตอนและใช้เวลานานอาจออกแบบใหม่ให้ขั้นตอนสั้นลงหรือทำให้เป็นบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว ซึ่งในการทำแบบฝึกหัดอาจเลือกทำกระบวนการเดียวก็ได้แต่ในการดำเนินงานจริงต้องทำการปฏิรูปทุกกระบวนการของส่วนราชการ

4. เทคโนโลยี พิจารณาเทคโนโลยีที่ส่วนราชการใช้อยู่และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิรูปกระบวนการทำงานได้และออกแบบการนำเทคโนโลยีมาใช้ใหม่ทั้งในส่วนที่เป็นฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์โดยเฉพาะการวางระบบโปรแกรมนั้น จำเป็นต้องออกแบบให้เหมาะสมกับแต่ละงานเป็นการเฉพาะ เช่น ระบบสำหรับงานบุคลากร งานงบประมาณ งานสารบรรณ เป็นต้น

5. ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน จุดอ่อนที่สร้างปัญหาหนักที่สุดในระบบราชการไทย คือ การขาดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานทำให้ราชการไทยไม่สามารถจำแนกคนที่ปฏิบัติงานได้ดีจากทั่วไปได้อย่างชัดเจน ไม่สามารถให้รางวัลคนที่ผลงานได้ในทุกกรณี ระบบราชการจึงไม่สามารถเดินไปสู่ความสำเร็จได้จำเป็นต้องพิจารณาทบทวนการชี้วัดผลการปฏิบัติงาน และพิจารณาออกแบบหรือกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานใหม่ขึ้นมา

6. การจัดองค์กรใหม่การปฏิรูประบบราชการส่งผลกระทบต่อการจัดองค์กรหรือการแบ่งส่วนราชการอย่างมากถึงแม้ว่าเสมอมาจะกล่าวว่าการรื้อปรับระบบไม่ใช่การปฏิรูปการจัดองค์กร แต่อย่างน้อยหรือปรับระบบก็ส่งผลให้องค์กรเบนราบ จึงจำเป็นต้องพิจารณาทบทวนการจัดองค์กรเดิมและออกแบบการจัดองค์กรใหม่ในระบบราชการไทย “การจัดองค์กรใหม่” น่าจะใกล้เคียงกับคำว่า “การจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรื้อปรับระบบกรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงกำหนดให้การทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี นั้น เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูประบบราชการไทย

7. การพัฒนาบุคลากร การปฏิรูประบบราชการในแต่ละขั้นตอนจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่จำเป็นต้องทบทวนการพัฒนาบุคลากรที่เคยดำเนินการในอดีตแล้วออกแบบให้การพัฒนาบุคลากรนั้น สามารถที่จะทำให้การรื้อปรับระบบประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ได้

8. ผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่ เดิมการทำงานมักขาดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย จะต้องทบทวนและกำหนดใหม่ว่า หน่วยงานของเราต้องการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรกลอน โคนและ การเปลี่ยนแปลงนั้นจะประสบความสำเร็จที่สูงยิ่งได้ ก็ด้วยการปฏิรูปหรือรื้อปรับระบบองค์กรที่ผ่านการรื้อปรับระบบแล้วจะต้องบรรลุเป้าหมายอย่างมโหฬารชนิดที่เรียกว่า การก้าวกระโดด ไม่ใช่การ ปรับปรุงเพียงเล็กน้อย แต่การรื้อปรับระบบจะนำมาซึ่งผลลัพธ์การปฏิบัติงานที่ยิ่งใหญ่

ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการรื้อปรับระบบ

การรื้อปรับระบบจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีความมุ่งมั่น ความพยายาม ความตั้งใจ จะต้องเรียนรู้การรื้อปรับระบบเป็นอย่างดี ซึ่งกุญแจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการรื้อปรับระบบ มี 10 ข้อ ดังนี้ (กฤษณ์ อิ่มแสง, 2538, หน้า 7-8)

1. ผู้บริหารระดับสูงสุดจะต้องให้ความสนับสนุนและเป็นผู้ริเริ่มที่จะให้มีการรื้อปรับระบบโดยจะต้องถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องทำให้การรื้อปรับระบบประสบความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการรื้อปรับระบบ ต้องมุ่งไปที่การปรับปรุงคุณภาพ สินค้า และบริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจของลูกค้าให้สูงขึ้น
3. ต้องเปลี่ยนกระบวนการทำงานใหม่เพื่อมิให้พนักงานยึดติดอยู่กับสิ่งเดิมเพราะอาจจะทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรราบรื่นได้ การเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมในการทำงานใหม่ควรถือเป็นประเพณีใหม่ของธนาคาร
4. ต้องมีเทคโนโลยีที่จำเป็นพร้อมบุคลากรที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น
5. ต้องมีทีมงานที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพยายามสูง
6. ต้องบริหารความเปลี่ยนแปลงอย่างระมัดระวังและถูกต้อง
7. ต้องใช้การประชาสัมพันธ์ในองค์การอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
8. ต้องทุ่มเททั้งกำลังทรัพย์ กำลังกายและใจ ต้องมีทุนทรัพย์อย่างพอเพียง
9. โครงการเปลี่ยนสายอาชีพพนักงาน
10. เวลาที่เหมาะสมในการรื้อปรับระบบเป็นจังหวะเวลาที่ทำในขณะที่องค์กรมีความพร้อมและฐานะการเงินเข้มแข็งอยู่ในฐานะที่ทำได้และควรเห็นผลภายในระยะเวลา 1 ปี

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

ความหมายของการบริหาร

การบริหาร (Administration) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน ดังนี้ Drucker (1968); Sergiovanni (1980); Barnard (1972) ให้ความหมายของการบริหาร คือ ศิลปะในการทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น ในขณะที่ รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2556, หน้า 4); Hersey, Blanchard and Johnson (2001) ให้ความหมายของการบริหารสอดคล้องกันไว้ว่า การบริหาร คือ การทำงานร่วมกันตั้งแต่ 2 ขึ้นไป โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ ดำเนินกิจกรรม หรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกันโดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารได้แก่ เครื่องมือต่าง ๆ งบประมาณ และเทคโนโลยี เป็นปัจจัย สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นาวิ (2553, หน้า 1)

ให้ความหมายของการบริหารว่า การบริหารเป็นกิจกรรมของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมีการร่วมมือกัน ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

ความหมายของการจัดการ

การจัดการ (Management) ผู้ให้ความหมายไว้สอดคล้องกันดังนี้ Hutchinson (1967); Dale (1973); Certo and Certo (2006); รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549) ให้ความหมายของการจัดการ คือ กระบวนการจัดองค์การและการใช้ผู้คน ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์การ นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความหมายของการจัดการไว้อีก อาทิ เช่น พิชสิรี ชมพุกำ (2552, หน้า 5) ให้ความหมายของการจัดการ คือ การดำเนินการในการวางแผนการตัดสินใจ การจัดองค์การ การนำ และการควบคุมทรัพยากรพื้นฐานขององค์การ ในขณะที่ Koontz and Donnell (1973, p. 43) ให้ความหมายของการจัดการ คือ การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น และ สมคิด บางโม (2558) กล่าวว่า การจัดการ คือ ศิลปะการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ขององค์การและนอกองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายของการจัดการจะเห็นว่าการจัดการมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ การจัดการเป็นศิลปะในการใช้คนทำงาน การจัดการต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐาน คือ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล

สำหรับการบริหารจัดการ มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน อาทิ เช่น สมคิด บางโม (2558) กล่าวว่า คำว่า การบริหาร กับคำว่า การจัดการ ใช้แทนกันได้ มีความหมายเหมือนกัน ในทางธุรกิจมีแนวคิดว่าการบริหารคือการกำหนดนโยบายและแผน การจัดการคือการนำนโยบายและแผน ไปปฏิบัติ ส่วน Certo and Certo (2006, p. 2) ให้ความหมายของการบริหารจัดการ คือ กระบวนการที่ผู้บริหารดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยการบริหารจัดการจะมีลักษณะพิเศษ 3 ประการ คือ 1) การบริหารจัดการเป็นกระบวนการหนึ่งหรือหลาย ๆ กระบวนการของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่อง 2) การบริหารจัดการมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายขององค์การ และ 3) การบริหารจัดการสามารถมุ่งสู่เป้าหมายเหล่านั้นได้โดยการทำงานร่วมกันและ โดยการทำงานผ่านบุคลากรและทรัพยากรอื่น ๆ ขององค์การ

กระบวนการบริหารจัดการ

ธนาชัย สุขวณิช (2556, หน้า 80) กล่าวว่า ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 Henri Fayol ได้เสนอว่า ผู้จัดการหรือผู้บริหารทุกคนต้องทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ หรือที่เรียกว่า ขบวนการจัดการ 5 อย่าง ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) เขียนย่อว่า POCCC และต่อมาในช่วงกลางปีทศวรรษ 1950 นักวิชาการจาก UCLA ได้ปรับมาเป็น การวางแผน

(Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การจัดการพนักงาน (Staffing) การสั่งการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) เขียนย่อว่า POSDC ต่อมาในช่วงหลังได้ย่อขบวนการจัดการ 5 ประการ เป็นหน้าที่พื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การโน้มนำ (Leading/ Influencing) และการควบคุม (Controlling) โดยผู้ที่ให้กำเนิดทฤษฎีนี้ก็คือ Louis A. Allen ที่ปรึกษาด้านการจัดการชาวอเมริกัน ที่เขียนหนังสือ Management and organization ขึ้นในปี ค.ศ. 1958 โดย POLC ถือว่าเป็นทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ในยุคเริ่มแรกที่ยังคงนิยมใช้มาจนถึงปัจจุบัน โดย Louis (1958) กล่าวถึง POLC ดังนี้ P-Planning การวางแผน การวางแผน คือ การกำหนดกิจกรรมตลอดจนภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติเอาไว้ในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้เป็นแนวทางตลอดจนทิศทางในการปฏิบัติงาน การวางแผนควรต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขั้นตอนที่จะทำให้บรรลุผลตามที่ต้องการ O-Organizing การจัดการองค์การ การจัดการองค์การ คือ การกำหนดโครงสร้างตำแหน่ง กำหนดบทบาท หน้าที่ ตลอดจนการทำงานของทุกภาคส่วนให้สอดคล้อง ราบรื่น และไม่ทับซ้อนกัน การจัดการองค์การยังรวมไปถึงการจัดระเบียบในการทำงานที่จะทำให้การทำงานไม่สะดุด จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน จัดการงานให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด L-Leading ภาวะการเป็นผู้นำภาวะการเป็นผู้นำ คือ ภาวะในการควบคุมการทำงานให้สำเร็จลุล่วง โดยต้องสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนอยากร่วมทำงานได้ ต้องบริหารงานบุคคลได้ดี ต้องเข้าใจการทำงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงมีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้ดี และมีการตัดสินใจที่รอบคอบ ฉับไว ดีเยี่ยม สามารถที่จะนำพาทุกคนบรรลุเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จได้ C-Controlling การควบคุม การควบคุม คือ การดูแลบุคลากรตลอดจนการทำงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนการติดตามประเมินผลว่าการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเปล่า ความสำเร็จมากน้อยเพียงไร การควบคุมนั้นยังหมายถึงการจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลกระทบกับการทำงานน้อยที่สุดอีกด้วย ซึ่ง เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556, หน้า 3); ธนาชัย สุขวณิช (2556, หน้า 80-81); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551, หน้า 4-7); สมคิด บางโม (2558, หน้า 71); รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, หน้า 13-14); พิชสิรี ชมพุกำ (2552) กล่าวถึงหน้าที่การจัดการประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดการองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling) ซึ่งสอดคล้องกับ Robbins and Coulter (2007); Bateman and Snell (2013); Daft (2012); Griffin (2011); Hill and McShane (2008); Certo and Certo (2006); Dumler and Skinner (2005) ที่กล่าวว่ากระบวนการบริหาร (Management process) เป็นหน้าที่พื้นฐานของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

การบริหารจัดการในยุคปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ทำให้ผู้บริหารองค์กรต่าง ๆ และนักวิชาการต่างได้คิดค้นและหาวิธีการที่จะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและเติบโตในกระแสการแข่งขันที่รุนแรงขึ้นและสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วิธีการที่จะช่วยให้การบริหารประสบผลสำเร็จคือด้านคุณภาพ ซึ่ง เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556, หน้า 334-335) กล่าวว่า Feigenbaum คือ ผู้เริ่มต้นทีมการควบคุมคุณภาพโดยรวม (Total quality control) หรือ TQC หรือในปัจจุบันพูดถึงคือการจัดการคุณภาพ Total quality management (TQM) เกิดจากหลักการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) โดยมีกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ (The quality improvement process) ซึ่งการปรับปรุงคุณภาพก็เป็นส่วนสำคัญของกระบวนการพัฒนาคุณภาพแบบ Six sigma โดยในแบบจำลองการแก้ไขปัญหาของ Six sigma จะประกอบด้วยวัฏจักร 5 ขั้นตอน ที่เรียกว่า DMAIC ซึ่งขั้นการปรับปรุง (Improving) เป็นขั้นที่ 4 การนำไปปรับปรุงปฏิบัติจริงต้องได้รับการบริหารอย่างรอบคอบและได้รับการตรวจสอบ (วิระยุทธ ชาติเอกาญจน์, 2555, หน้า 363-366) นอกจากนี้ ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545) กล่าวว่าในการบริหารจัดการคุณภาพในการประกันคุณภาพมีการนำวงจรคุณภาพของเดมมิ่งมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพคือ การวางแผน (Plan) การนำแผนไปปฏิบัติ (DO) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (Check) การปรับปรุงและการพัฒนา (Action)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สังเคราะห์องค์ประกอบจากทฤษฎี

องค์ประกอบ	การวางแผน	การจัดองค์กร	การนำ	การควบคุม	การปรับปรุง
เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556)	✓	✓	✓	✓	
ชนาชัย สุขวณิช (2556)	✓	✓	✓	✓	
ชัยเสกฐ์ พรหมศรี (2551)	✓	✓	✓	✓	
สมคิด บางโม (2558)	✓	✓	✓	✓	
รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549)	✓	✓	✓	✓	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	การวางแผน	การจัดองค์กร	การนำ	การควบคุม	การปรับปรุง
พัชสิทธิ์ ชมพุกำ (2552)	✓	✓	✓	✓	
วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555)					✓
ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545)	✓				✓
Robbins and Coulter (2016)	✓	✓	✓	✓	
Bateman and Snell (2013)		✓	✓	✓	✓
Daft (2012)	✓	✓	✓	✓	
Griffin (2011)	✓	✓	✓	✓	
Hill and McShane (2008)	✓	✓	✓	✓	
Certo and Certo (2006)	✓	✓	✓	✓	
Dumler and Skinner (2005)	✓	✓	✓	✓	

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า กระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) และการปรับปรุง (Improving) มีรายละเอียดดังนี้

การวางแผน (Planning)

ประชุม รอดประเสริฐ (2554, หน้า 107) กล่าวว่า การวางแผนเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งในการบริหารงานที่ผู้บริหารและหน่วยงานจะต้องกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน องค์การทุกองค์การต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงานทั้งนี้เพื่อควมมีประสิทธิภาพและควมมีประสิทธิภาพสูงสุดของการปฏิบัติงานนั้น ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวางแผนไว้ต่าง ๆ เช่น การวางแผน หมายถึง การกำหนดเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติไว้ล่วงหน้าโดยการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และเลือกแนวทางปฏิบัติที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์การ (สมคิด บางโม, 2558, หน้า 77); Certo and Certo (2006, p. 3); Schermerhorn (2005, p. 20); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551, หน้า 5) ให้ความหมายสอดคล้องกัน ดังนี้ การวางแผนเป็นการเลือกรูปแบบที่ต้องนำไปปฏิบัติ การกำหนดหน้าที่การทำงานที่ต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

การร่างรูปแบบว่าควรดำเนินงานอย่างไรและกำหนดว่าจะดำเนินงานเมื่อไร พัชสิรี ชมพุดำ (2552, หน้า 78) กล่าวว่า การวางแผนคือกระบวนการรับมือกับความไม่แน่นอนโดยกำหนดเป้าหมาย หนทางในการกระทำสำหรับอนาคตเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ ส่วน ธนาชัย สุขวณิช (2556) ให้ความหมายของการวางแผนว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายขององค์การ สร้างกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินไปสู่เป้าหมายและกระจายจากกลยุทธ์ไปสู่ระดับปฏิบัติการ ซึ่งสอดคล้องกับ Robbins and Coulter (2007, p. 6) ให้ความหมายของการวางแผน คือ การกำหนดเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งการรวบรวมและประสานงาน กิจกรรมต่าง ๆ และ สุชี ขวัญเงิน (2559) กล่าวว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการกำหนด วัตถุประสงค์สำหรับช่วงเวลาข้างหน้า และกำหนดสิ่งที่จะกระทำเพื่อบรรลุในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับฐาปนา ฉิ้นไพศาล (2559) ให้ความหมายของการวางแผน หมายถึง เป็นการเลือก เป้าหมายและพัฒนาวิธีการหรือกลยุทธ์ที่จะให้บรรลุตามเป้าหมาย

การวางแผนเป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกๆระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ การวางแผนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานหลายประการ ได้แก่ เป็นหน้าที่อันดับแรกของผู้บริหาร เป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของงาน เป็นตัวกำหนดทิศทางขององค์การ ทำให้ทุกคนในองค์การทราบความมุ่งหมายขององค์การอย่างชัดเจน ช่วยให้เห็นภาพอนาคต ช่วยให้ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ช่วยให้ทุกคนในองค์การปรับตัวรองรับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ช่วยควบคุม ทำให้ได้โดยอาศัยการ วัดผลสำเร็จตามงานและตรวจสอบความถูกต้องของนโยบาย ปัจจุบัน และขยายขอบเขตของการคิดของผู้บริหารและช่วยบริหารคล่องตัวขึ้น (จรัส อติวิทยากรณ์, 2553, หน้า 220-221; ธงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 2-3)

เป้าหมายและแผน

เป้าหมาย (Goals) คือ ผลลัพธ์ที่ต้องการของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือขององค์การ โดยรวม อาจกล่าวได้ว่าเป้าหมายก็คือ วัตถุประสงค์ที่ให้แนวทางสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจและให้แนวทางปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงานขององค์การ เพราะฉะนั้น เป้าหมายจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการวางแผน หากปราศจากเป้าหมายก็ไม่สามารถสร้างแผนได้ ดังนั้น แผนก็คือเอกสารที่กำหนด กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น การจัดสรรทรัพยากร การกำหนดขั้นตอน และตารางการปฏิบัติรวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ขององค์การ (Robbins & Coulter, 2007, p. 6)

การวางแผนประกอบด้วยขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ กัน ดังนี้

กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน เป็นขั้นตอนของการวางแผน ตั้งแต่ขั้นที่ 1-4 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ ขั้นที่ 5 และการประเมินผลขั้นที่ 6 แม้กระบวนการจัดการ

เชิงกลยุทธ์จะเน้นการวางแผน แต่หากการวางกลยุทธ์เป็นอย่างดีแล้วไม่ได้นำไปปฏิบัติหรือ ประเมินอย่างเหมาะสม องค์กรก็จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ ขั้นตอนกระบวนการ จัดการเชิงกลยุทธ์ (Robbins & Coulter, 2007, pp. 123-126) มี 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ระบุพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์กร
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
3. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน
4. กำหนดกลยุทธ์
5. นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
6. การประเมินผลงาน

Brickner and Cope (1977, pp. 28-32) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผนไว้ 7 ข้อ ดังนี้

1. การสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับอนาคต นักวางแผนจะต้องพิจารณาอย่างลึกซึ้ง ต้องวิเคราะห์ถึงความพร้อมขององค์กร ต้องคำนึงถึงปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในองค์กร เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการวางแผนต่อไป
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ หลังจากได้พิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบแล้ว นักวางแผนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างกว้าง ๆ ว่าจะมีทิศทางอย่างไร
3. การพัฒนากลยุทธ์ การดำเนินงานขององค์กรจะบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใดนั้น ผู้ดำเนินการจะต้องมีกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ (Strategy) หรือวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งนักวางแผนจะต้องกำหนดกลยุทธ์ให้เหมาะสมตามลักษณะของงานและสภาพแวดล้อมของ องค์กร
4. การกำหนดเป้าหมายระยะปานกลาง เนื่องจากการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดอย่างกว้าง ๆ ทำให้นำไปปฏิบัติได้ยาก จึงต้องมีการกำหนดนโยบายโดยระบุ ระยะเวลาและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติมองเห็น ทิศทางในการทำงานชัดเจน และเวลาที่ระบุไว้ยังช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้การทำงานสำเร็จตาม เป้าหมายอีกด้วย
5. การกำหนดแผนปฏิบัติงาน ต้องกำหนดไว้ละเอียดเพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงาน บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้ บุคคลที่รับผิดชอบ ระยะเวลา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผลลัพธ์ที่ต้องการ
6. การปฏิบัติตามแผนหรือการใช้แผน เป็นขั้นตอนนำแผนนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กล่าวคือทุกส่วนของแผนจะต้องเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง และต้องอาศัย ปัจจัยต่าง ๆ สนับสนุนมาก เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วม เป็นต้น

7. กลไกของข้อมูลย้อนกลับ เมื่อมีการนำแผนไปปฏิบัติแล้วจะต้องมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ โดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ถ้าผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดก็จะต้องพิจารณาจากข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ว่าบกพร่องในขั้นตอนใด เพื่อจะได้มาหาปรับปรุงแก้ไขแผนหรืออาจยกเลิกแผนไปถ้าจำเป็น

กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (ชัยเสถียร พรหมศรี, 2551, หน้า 70-78) มี

1. การกำหนดกลยุทธ์รวบยอด
2. การกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์
3. การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
4. การควบคุมเชิงกลยุทธ์

กระบวนการวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ (สมคิด บางโม, 2558, หน้า 86-88)

1. การเตรียมการก่อนการวางแผน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหา
3. การกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ โดยการเขียนแผนประกอบด้วย
 - 3.1 แผนงาน
 - 3.2 โครงการ
 - 3.3 กิจกรรม

การกำหนดแผนงานและโครงการต่าง ๆ จะต้องกำหนดสิ่งต่อไปนี้ด้วยคือ กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กำหนดวิธีดำเนินการหรือกิจกรรม และกำหนดค่าใช้จ่าย

1. การปฏิบัติตามแผน
2. การประเมินผล

ขั้นตอนการวางแผน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน (เนตร์พัฒนา ขาววิราช, 2546, หน้า 47) ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์
2. การค้นหาทางเลือก
3. การวิเคราะห์ทางเลือกแต่ละทางเลือก
4. การเลือกทางเลือก
5. พัฒนากลยุทธ์ทางเลือก
6. การนำแผนไปปฏิบัติ

ขั้นตอนการวางแผนของเนตร์พัฒนา ขาววิราช สอดคล้องกับแนวคิดของ Dessler (2004, pp. 81-82) ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย

2. การวิเคราะห์สถานการณ์พิจารณาทางเลือก
3. ตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
4. กำหนดแผน
5. กำหนดการประเมินผล

ปกครอง ปรีชากร (2538) ได้สรุปกระบวนการวางแผนไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการ ถ้าเป็นการวางแผนขององค์การภาครัฐ ผู้ที่มีส่วนในการเสนอปัญหาและความต้องการอาจเป็นข้าราชการประจำ นักการเมือง นักวิชาการ กลุ่มผลประโยชน์ และประชาชน เป็นต้น
2. การพิจารณาแนวโน้มการพยากรณ์ในอนาคต เมื่อทราบปัญหาและความต้องการของผู้เสนอปัญหาแล้ว นักวางแผนก็จะพิจารณาแนวโน้มในการแก้ไขปัญหาในอนาคต ว่าจะมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด มีปัจจัยอะไรบ้างที่จะเอื้อต่อการแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการบ้าง
3. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นการกำหนดสิ่งที่คาดหวังหรือสิ่งที่ต้องการจะบรรลุในอนาคต โดยจะต้องกำหนดให้ชัดเจน วัดได้และปฏิบัติได้
4. การพิจารณาของผู้มีอำนาจตัดสินใจ เป็นการพิจารณาเบื้องต้นของผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นชัดเจนหรือไม่ มีโอกาสจะกระทำให้สำเร็จได้ง่ายหรือยาก
5. การกำหนดทางเลือก และการวิเคราะห์ทางเลือก นักวางแผนจะเป็นผู้กำหนดทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา หรือสนองต่อความต้องการ อย่างน้อย 2 ทางเลือก และวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก ก่อนตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม
6. การกำหนดวิธีการดำเนินงาน เมื่อตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมได้แล้ว จึงกำหนดวิธีการดำเนินงาน หรือสิ่งที่จะกระทำตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสิ้นสุดแผน โดยเขียนเป็นรายละเอียด
7. การเสนอแผนเพื่อพิจารณา เมื่อเขียนรายละเอียดของแผนเสร็จแล้ว ก็จะเสนอแผนเพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณา
8. การปฏิบัติตามแผนหรือการดำเนินงานตามแผน เมื่อแผนได้รับการอนุมัติแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องก็จะนำแผนไปปฏิบัติต่อไป
9. การประเมินผลแผน หลังจากนำแผนไปปฏิบัติแล้ว จะทราบว่าบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดก็จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผน ซึ่งอาจประเมินก่อน ประเมินระหว่าง หรือประเมินหลังก็ได้ ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการประเมินผลนั้น ๆ

กระบวนการวางแผนหรือขั้นตอนการวางแผนที่เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปนั้นสรุปเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ ขั้นตอนการจัดทำแผน (Planned formulation) ขั้นตอนปฏิบัติตามแผน (Planned implementation) และขั้นตอนประเมินผล (Planned evaluation) (อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 368)

1. การจัดทำแผน (Planned formulation) ประกอบด้วย
 - 1.1 การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.2 การวิเคราะห์สถานการณ์
 - 1.3 การพิจารณาปัญหา
 - 1.4 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
 - 1.5 การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา (Alternatives)
 - 1.6 การจัดทำแผนและแผนประจำปี
2. การปฏิบัติตามแผน (Planned implementation)
3. การประเมินผลแผน (Planned evaluation)

การวางแผนที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปได้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการปรับปรุงระบบใหม่โดยการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ แล้วกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ กำหนดหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยกระบวนการวางแผน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การจัดทำแผนและแผนประจำปี และการประเมินแผน

การจัดการองค์การ (Organizing)

การจัดการองค์การ คือกระบวนการในการจัดโครงสร้างขององค์การ ซึ่งครอบคลุมเรื่อง การแบ่งงานตามลักษณะงานและหน่วยงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การ การจัดกลุ่มงาน การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มและหน่วยงาน การกำหนดสายการบังคับบัญชาและการจัดสรรทรัพยากรขององค์การให้กับหน่วยงานต่าง ๆ (Robbins & Coulter, 2007, p. 141) สอดคล้องกับ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, หน้า 14) กล่าวว่า การจัดองค์การหมายถึงกระบวนการออกแบบงาน การจัดสรรทรัพยากรและการประสานกิจกรรมการทำงาน ส่วน เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) ให้ความหมายการจัดองค์การว่า หมายถึง การนำเอาแผนงานที่กำหนดไว้มากำหนดหน้าที่สำหรับบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลที่จะปฏิบัติงานภายในองค์การ เป็นการเริ่มต้นกลไกในการนำเอาแผนงานไปสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับ ธนาชัย สุขวิช (2556, หน้า 88) กล่าวว่า การจัดองค์การเป็นการจัดวางโครงสร้างองค์การเพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และ Certo and Certo (2006)

ให้ความหมายของการจัดองค์การว่าเป็นการมอบหมายงานอันเกิดจากการวางแผนงานให้บุคลากร หรือกลุ่มบุคลากรภายในองค์การ

สังคมในยุคปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สลับซับซ้อนและความคิดคนเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเปลี่ยนแปลงไป องค์การที่ดีต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง (ชนาชัย สุวณิช, 2556) องค์การสมัยใหม่ มีทิศทางใหม่ ๆ สามประการ กล่าวคือประการแรกได้แก่ความสามัคคีกลมเกลียวของสมาชิกภายใน องค์การและการประสานความต้องการของสมาชิกให้เข้ากับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของ องค์การ ประการที่สอง ได้แก่ ความสามารถขององค์การในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลง และประการที่สาม ได้แก่ ความสามารถขององค์การในการให้บริการลูกค้าและ สนองประโยชน์โดยรวม

การออกแบบโครงสร้างองค์การ

โครงสร้างองค์การ (Organizational structure) คือ กรอบโครงสร้างขององค์การที่กำหนด หน่วยงาน กลุ่มงานและความสัมพันธ์ของงานและสายการบังคับบัญชาไว้ โดยโครงสร้างของ องค์การสามารถแสดงให้เห็นได้ในแผนผังขององค์การ (Organizational chart)

การออกแบบขององค์การ (Organizational design) คือ การพัฒนาหรือปรับเปลี่ยน โครงสร้าง องค์การซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญ 6 อย่าง ดังนี้

1. ความชำนาญงาน
2. การจัดฝ่ายและแผนกงาน
3. การจัดสายการบังคับบัญชา
4. การจัดช่วงการบังคับบัญชา
5. การรวมอำนาจและกระจายอำนาจ
6. การจัดระเบียบงาน

รูปแบบโครงสร้างองค์การและการจัดองค์การแบบใหม่ มีรูปแบบที่ได้รับความนิยมใน ปัจจุบัน 4 รูปแบบ ได้แก่

1. โครงสร้างแบบทีมงาน (Team structures)
2. โครงสร้างแบบเมทริกซ์และแบบโครงการ (Matrix and project structures)
3. องค์การที่ไม่มีขอบเขต (Boundaryless organization)
4. องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning organization)

ขั้นตอนการจัดองค์การ เฮอร์เนสต์ เดล (สมคิด บางโม, 2558, หน้า 114) เสนอแนะไว้
3 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดรายละเอียดของงานเพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย
2. การแบ่งงานให้แต่ละคนในองค์การรับผิดชอบตามความเหมาะสมและตาม
ความสามารถ
3. การประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมาย
อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการทรัพยากรมนุษย์

เมื่อจัดโครงสร้างองค์การเรียบร้อยแล้วหน้าที่ต่อไปของผู้บริหารคือการจัดหาคน
เข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในโครงสร้างองค์การ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการทรัพยากรมนุษย์
เพื่อให้ได้บุคลากรในปริมาณที่เหมาะสม ในเวลาที่เหมาะสม คุณภาพที่เหมาะสมให้กับหน่วยงาน
ที่เหมาะสม

กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มี 3 ขั้นตอน (Robbins & Coulter, 2007, p. 167)

ดังนี้

1. การคัดเลือกพนักงานให้ได้คุณภาพ ประกอบด้วย
 - 1.1 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์
 - 1.2 การสรรหา
 - 1.3 การคัดเลือก
2. การให้ความรู้และทักษะแก่พนักงาน ประกอบด้วย
 - 2.1 การปฐมนิเทศ
 - 2.2 การฝึกอบรม
3. การรักษาพนักงานที่ดีให้อยู่กับองค์การ ประกอบด้วย
 - 3.1 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.2 การจ่ายค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์
 - 3.3 การพัฒนาอาชีพ

การจัดการองค์การที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปได้ว่า การจัดการ
องค์การหมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการปรับปรุงระบบใหม่ขององค์การ ประกอบด้วย การจัด
โครงสร้างองค์การ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการจัดการทรัพยากรขององค์การ
ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

การนำ (Leading)

การนำมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย เช่น การนำ หมายถึง การกระตุ้นการทำงานของสมาชิกในองค์กรเพื่อทำงานได้อย่างเต็มที่เต็มความสามารถเป็นประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร โดยการนำรวมถึงการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ช่วยแนะนำแนวทางและสร้างแรงจูงใจให้กับสมาชิกในองค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (พัชสิริ ชมพุกำ, 2552, หน้า 6) สอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นารี (2553) ที่กล่าวว่า ผู้นำเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับของกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของคนในการชักจูง หรือชี้นำสมาชิกให้ปฏิบัติตาม และ Robbins and Coulter (2007, p. 6) ให้ความหมายของการนำ หมายถึง การสั่งการและจูงใจให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งการใช้รูปแบบของความเป็นผู้นำ ในขณะที่ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, หน้า 14) กล่าวว่า การนำเป็นการชักนำให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม โดยการจูงใจให้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งในเรื่องการนำนี้ผู้บริหารจะต้องใช้หลักการจูงใจที่ดีและขณะเดียวกันก็ต้องมีการสั่งสอนที่เหมาะสมด้วย ส่วน ธนาชัย สุขวณิช (2556, หน้า 81) กล่าวว่า การนำเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมลดความขัดแย้งและความตึงเครียดในองค์กร และสมคิด บางโม (2558, หน้า 165) มีความเห็นว่าการชี้นำหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่มุ่งผลักดันให้พนักงานทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

การนำกับผู้นำเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน ผู้นำ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความพยายามให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2546, หน้า 151) การนำ ประกอบด้วย

1. การจูงใจ
2. ภาวะผู้นำ
3. การติดต่อสื่อสารทางการบริหาร
4. การบริหารกลุ่ม

Draft (1994, p. 5) กล่าวว่า การนำ ประกอบด้วย

1. การนิเทศงาน
2. การจูงใจ
3. การนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
4. การติดต่อสื่อสาร
5. การขจัดความขัดแย้ง

สมคิด บางโม (2558) กล่าวว่า การนำ ได้แก่

1. การสั่งการ
2. การตัดสินใจ การแก้ปัญหา
3. การชี้แนะสอนงาน
4. การจูงใจให้พนักงานทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน
5. การประสานงาน

ธนาชัย สุขวณิช (2556, หน้า 81) กล่าวว่า การนำต้องใช้

1. การประสานงาน
2. การสื่อสารที่ดี
3. การจูงใจในการทำงาน

การจูงใจหรือการกระตุ้นให้พนักงานทำงานถือเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร หลักสำคัญของการกระตุ้นให้พนักงานตั้งใจทำงานหรือขยันทำงานนั้นจะต้องเป็นมาตรการหรือวิธีการที่ตั้งขึ้นแล้วจะมีพนักงานเพียงบางคนหรือบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับผลประโยชน์ ไม่ได้ทุกคน สมคิด บางโม (2558) ปัจจุบันผู้จัดการหรือผู้บริหารมีความเห็นตรงกันว่าพนักงานเป็นผู้ที่มีชีวิตจิตใจต้องให้ความสำคัญกับสวัสดิการ เพิ่มค่าจ้างให้สูงขึ้น ปรับปรุงสภาพการทำงาน และเสริมกิจกรรมหลาย ๆ อย่างเพื่อจูงใจให้ทำงานเพราะความสำเร็จขององค์การส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับความมากน้อยของการจูงใจพนักงานให้ทำงานด้วย

การสั่งการเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการบริหารและเป็นบทบาทที่สำคัญของการบริหาร เพราะการสั่งการ คำสั่งของผู้บริหารจะมีผลต่อพฤติกรรมขององค์การหรือหน่วยงาน อาจจะเป็นไปตามแผน หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ การสั่งการเป็นการตัดสินใจของผู้บริหารในการกำหนดให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติ การตัดสินใจจึงเป็นการเลือกทิศทางเดินขององค์การ ในการสั่งการนั้นผู้บริหารอาจเลือกได้ 2 วิธี คือ การสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร และการสั่งการด้วยวาจา ซึ่งการตัดสินใจสั่งการจะต้องอาศัยด้วยทฤษฎีหมาย ระเบียบหรือกฎอย่างอื่น แนวนโยบาย ประเพณีที่เคยทำมาเป็นประจำ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธี และวิบูลย์ ไตวณะบุตร, 2542, หน้า 70)

การนิเทศการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการให้บริการทางการศึกษาเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหมาย (Eye & Netzer, 1965, p. 12) และการนิเทศเป็นการให้บริการทางการสอน และการปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น เป็นการสร้างสรรค์ เป็นการร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศต้องไม่ใช่การใช้

อำนาจกับครูแต่เป็นการตอบสนองความต้องการของครูให้อิสระเสรีภาพแก่ครูในการทำงานเพื่อให้สามารถ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (Adams & Dickey, 1953, p. 3)

การประสานงาน หมายถึงการจัดระเบียบการทำงานและการติดต่อกันเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ร่วมมือปฏิบัติการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ไม่ทำให้งานซ้อนกัน ขัดแย้งกันหรือเหลือล้ำกัน การประสานงาน มี 4 ประการ คือ ประสานนโยบายหรือวัตถุประสงค์ ประสานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ประสานการเงินและวัสดุ และประสานกระบวนการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ วิธีประสานงาน พิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือการประสานงานภายในองค์กรและการประสานงานระหว่างองค์กร

การสื่อสารเป็นการส่งข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดยการออกคำสั่งหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในองค์กร การติดต่อสื่อสารที่ดีจะทำให้การดำเนินงานขององค์กรราบรื่นไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย Barnard (1972) ได้กล่าวว่า หน้าที่ประการแรกของผู้บริหารก็คือจะต้องจัดทำและชำระไว้ซึ่งระบบของการสื่อสารที่ดี ความหมายของระบบการติดต่อสื่อสารก็คือ ศูนย์กลางของการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารข้อมูลจากที่ต่าง ๆ แล้วผ่านข่าวสารข้อมูลเหล่านั้น ไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องมีบทบาทที่สำคัญในฐานะผู้ตัดสินใจในกระบวนการของการติดต่อสื่อสารด้วย

จากการที่นักวิชาการได้ให้ความหมายของการนำมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนำหมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ที่ผู้บริหารใช้รูปแบบภาวะผู้นำในการจูงใจให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ประกอบด้วย การจูงใจ การสั่งการ การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน การให้คำแนะนำและการนิเทศ การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรและการสื่อสาร

การควบคุม (Controlling)

การควบคุม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายต่าง ๆ กัน ดังนี้ การควบคุม คือกระบวนการในการตรวจสอบกิจกรรมที่ปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามแผน หากมีความเบี่ยงเบนไปจากแผนก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข (Robbins & Coulter, 2007, p. 269) และการควบคุม คือกระบวนการที่ผู้จัดการติดตามว่าองค์กรและพนักงานได้ดำเนินการในสิ่งที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไร เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับมาที่จะใช้ในการปรับปรุง การวางแผน การจัดองค์กร และการนำไป (พัชรี ชมพูคำ, 2552, หน้า 220) สำหรับ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551, หน้า 121) ให้ความหมายของการควบคุม หมายถึง กระบวนการวัดผลที่เป็นระบบ เพื่อความแน่ใจว่าผลลัพธ์กับสิ่งที่วางแผนไว้สอดคล้องกันหรือเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ถ้าไม่ ก็ต้องมีการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ตรงกับ

แผนที่วางไว้ตอนต้น ส่วน สมคิด บางโม (2558) กล่าวถึงการควบคุมว่า การควบคุม หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และได้มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่แล้ว แนะนำปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานที่กำหนดไว้ในขณะที่

Schermerhorn (2005, p. 20) ให้ความหมายของการควบคุม หมายถึง กระบวนการวัดผลการทำงาน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

กระบวนการควบคุม (Control process)

Robbins and Coulter (2007) กล่าวว่า กระบวนการควบคุมประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน แต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. ขั้นการวัดผลงานที่เกิดขึ้นจริง ผู้บริหารอาจทราบผลการปฏิบัติงานได้จากวิธีการต่าง ๆ ที่สำคัญ 4 วิธี คือ
 - 1.1 ผู้บริหารการณสังเกตด้วยตนเอง
 - 1.2 รายงานในรูปสถิติ
 - 1.3 รายงานในรูปวาจา
 - 1.4 รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร
2. ขั้นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน
3. ขั้นการแก้ไขหรือปรับปรุงสิ่งที่ผิดพลาดหรือเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐาน ซึ่งผู้บริหารมีทางเลือกดำเนินการ 3 ทาง คือ ไม่ต้องดำเนินการอะไรเลย ปรับปรุงแก้ไขปฏิบัติงาน และทบทวนมาตรฐาน

ขั้นตอนการควบคุม (พัชสิริ ชมพุกำ, 2552) เป็นไปตามขั้นตอนพื้นฐาน 4 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดมาตรฐาน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาผลการดำเนินงานว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้หรือไม่
2. วัดผลการดำเนินงาน
3. เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐาน
4. แก้ไขปัญหาและเสริมสร้างความสำเร็จ.

ขั้นตอนการควบคุม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2551) ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐาน
2. การวัดผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นเป็นประจำ
3. การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน
4. การลงมือแก้ไข

กระบวนการการควบคุม (สมคิด บางโม, 2558) ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงานให้ชัดเจน
2. การกำหนดมาตรฐานของงานต่าง ๆ
3. การวัดผลการปฏิบัติงาน
4. การเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน
5. การดำเนินการแก้ไข

การควบคุมมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้ (Schermerhorn, 2005)

1. การกำหนดมาตรฐานงาน
2. การวัดผลการทำงานในปัจจุบันแล้วเปรียบเทียบกับมาตรฐาน
3. การปฏิบัติการแก้ไขสิ่งที่ยังเบี่ยงเบนจากมาตรฐานที่กำหนดไว้
4. การปฏิบัติการแก้ไขมาตรฐานเท่าที่จำเป็น

ผู้บริหารในรูปแบบขององค์กรต้องรับผิดชอบในการควบคุมการปฏิบัติงานของทั้งองค์กร และพนักงาน ประกอบด้วย

1. การควบคุมการปฏิบัติงานขององค์กร มีวิธีการผลการดำเนินงานขององค์กร 3 วิธี ได้แก่ การวัดประสิทธิภาพขององค์กร การวัดประสิทธิผลขององค์กร และการจัดลำดับเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรม

2. การควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงาน
3. การควบคุมทางการเงิน
4. การควบคุมข้อมูลข่าวสาร

การควบคุมที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปได้ว่า การควบคุม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของกระบวนการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และได้มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วแนะนำปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีกระบวนการควบคุมประกอบด้วย การวัดผลงาน การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน และการเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล

การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

ในการบริหารยุคปัจจุบันที่จะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้า วิธีการหนึ่งที่ใช้ในการบริหาร คือ การบริหารด้านคุณภาพ การปรับปรุงคุณภาพถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ กระบวนการหนึ่งในด้านคุณภาพ ดังเช่น วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน ตรวจสอบประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพ หรือ

หลักการคุณภาพ 3 ประการของ Juran (Juran's quality trilogy) (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555) ได้เสนอแนวทางใหม่ในการจัดการเกี่ยวกับคุณภาพประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพ รวมทั้งในแบบจำลองการแก้ไข ปัญหาของ Six sigma ที่ประกอบด้วย 5 วัฏจักรที่เรียกว่า DAMIC การปรับปรุงก็เป็นกระบวนการ หนึ่ง โดยการนำไปปรับปรุงปฏิบัติจริงต้องได้รับการบริหารอย่างรอบคอบและได้รับการตรวจสอบ โดยจะต้องมีการทำโครงการนำร่อง ทีมจะดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาอย่างระมัดระวังเพื่อพิจารณา ว่าสิ่งใดอาจเกิดความผิดพลาดและเตรียมพร้อมที่จะป้องกันหรือจัดการความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้น สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพโดยใช้วงจร PDCA การพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุง หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานใหม่ก็ได้ (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555, หน้า 137)

กระบวนการปรับปรุงคุณภาพ ตามแนวทางการบรรลุคุณภาพของ Feigenbaum (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2556, หน้า 337) มีวงจรต่อไปนี้

1. การเลือกสิ่งที่จะปรับปรุง หมายถึงการพิจารณาว่ามีสิ่งใดบ้างที่ควรทำการปรับปรุง
 2. จัดทีมเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ หมายถึง การจัดทีมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา และทำการปรับปรุง ทีมงานแต่ละกลุ่มอาจรับผิดชอบต่อการปรับปรุงด้านใดด้านหนึ่ง
 3. การกระทำที่ดีที่สุด การกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไรเพื่อให้เกิดผลการทำงานที่ดีที่สุด
 4. วิเคราะห์การทำงานในปัจจุบัน หมายถึง การพิจารณาปัญหาที่พบในปัจจุบันที่ เกี่ยวกับการทำงาน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร วิธีการทำงาน สภาพแวดล้อม ในการทำงาน ข้อจำกัดต่าง ๆ
 5. ศึกษาการทำงานอนาคต โดยมีการจัดทีมนำร่องในการทำงานตามแบบใหม่เพื่อเพิ่มคุณภาพขึ้นเพื่อจะทราบข้อบกพร่องและปรับปรุงก่อนนำมาใช้จริง
 6. ดำเนินการจัดการปรับปรุง หมายถึง การปรับปรุงการทำงานในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาเพื่อ ความได้เปรียบในการแข่งขันและมีการปรับปรุงทั้งตัวผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต
- ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพในการประกันคุณภาพภายใน (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555, หน้า 30) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้
1. ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร
 2. วางแผนในระยะต่อไป
 3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพในการประกันคุณภาพภายใน (ณัฐพล ชุมวรฐายี, 2545, หน้า 30) มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมทราบผลการปฏิบัติงาน
2. การปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) ดังนี้

1. การวางแผน
2. การปฏิบัติตามแผน
3. การตรวจสอบประเมินผล
4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

โดยมีละเอียดคือ เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วส่งผลให้คณะกรรมการรับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

การปรับปรุงที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปได้ว่า ปรับปรุง หมายถึง กระบวนการ วิธีการ และการปรับเปลี่ยนระบบใหม่ของการแก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยมีกระบวนการประกอบด้วย การปรับปรุงการปฏิบัติงาน การวางแผนในระยะต่อไป และการเตรียมรับการประเมินภายนอก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

“รูปแบบ” หรือ “Model” มีผู้ที่ให้ความหมายต่าง ๆ กัน ดังนี้ รูปแบบเป็นชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะและ/หรือ บรรยายคุณสมบัติขึ้นเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงไม่ใช่การบรรยายหรือบรรยายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่มุม (Bardo & Hardman, 1982) สำหรับพจนานุกรมของ Contemporary English ของ Longman (2010) กล่าวว่า “รูปแบบ” หรือ “Model” แบ่งเป็นลักษณะใหญ่ ๆ 3 ลักษณะ คือ 1) รูปแบบที่หมายถึงสิ่งที่เป็แบบย่อส่วนของของจริง 2) รูปแบบ หมายถึง สิ่งของหรือคนที่นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง 3) รูปแบบหมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ส่วน Tosi and Carroll (1982, p. 163) กล่าวว่า รูปแบบเป็นนามธรรมของของจริงหรือภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่ายไปจนถึง

รูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมากและทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) ที่เป็นแบบจำลองของวัตถุ นอกจากนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 1) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ อุทุมพร จามรมาน (2541, หน้า 22) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างความเกี่ยวข้องของหน่วยต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ดังนั้น รูปแบบจึงน่าจะมีมากกว่าหนึ่งมิติ หลายตัวแปรและตัวแปรต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกันและกันในเชิงความสัมพันธ์และเชิงเหตุและผล และทิสนา แคมมณี (2545) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า รูปแบบเป็นนามธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย ไดอะแกรมหรือแผนภาพเพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจได้ชัดเจนขึ้น รวมทั้ง ศิริชัย กาญจนวาสี (2547, หน้า 46) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการจำลองของจริงหรืออาจมีลักษณะเป็นทฤษฎีหรืออาจเป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติ อีกทั้ง วุฒิพล สกลเกียรติ (2546, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า รูปแบบหมายถึง การนำทฤษฎี หลักการและแนวคิด ตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษามาสร้างแบบหรือ โครงสร้างขึ้นเพื่อใช้อธิบายวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะแล้วใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นคำอธิบายหรือแผนภูมิ

จากที่นักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบ สรุปได้ว่า รูปแบบคือ โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่สร้างมาจากการนำทฤษฎี หลักการและแนวคิด ตลอดจนผลการวิจัย ใช้อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในระบบเป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติ

ประเภทของรูปแบบ

สำหรับประเภทของรูปแบบ สามารถจำแนกออกได้หลายประเภท ได้มีนักวิชาการจำแนกประเภทของรูปแบบไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Smith, Koser, Wettach and Carol (1980, p. 461) ได้จำแนกรูปแบบออกเป็น 2 ประเภทคือ รูปแบบเชิงกายภาพ และรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ ดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) จำแนกออกเป็น

1.1 รูปแบบคล้ายจริง (Iconic model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลองหุ่นไล่กา หุ่นตามร้านค้าเสื้อผ้า เป็นต้น

1.2 รูปแบบเสมือนจริง (Analog model) เป็นรูปแบบรูปปั้นที่มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น รูปปั้นคนเหมือน แบบจำลองสิ่งก่อสร้าง และรูปแบบเชิงอุปมาที่มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง เช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น จัดเป็นรูปแบบชนิดที่มีความใกล้เคียงความจริงมากกว่าแบบแรก

2. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic model) จำแนกออกเป็น

2.1 รูปแบบข้อความ (Verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative model) เป็นการใช้อธิบายปรากฏการณ์ในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

2.2 รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical model) เป็นรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative model) เช่น สมการและโปรแกรมเชิงเส้น

Keeves (1998, pp. 386-389) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้ 5 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบเชิงอุปมาอุปมัยหรือเชิงเทียบเคียง (Analogue model) เป็นรูปแบบเชิงอุปมาอุปมัยหรือเทียบเคียง ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงรูปธรรม ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สิ่งขึ้นไป โดยใช้หลักเทียบเคียงโครงสร้างของรูปแบบให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายคลึงกันและสอดคล้องกันของข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่ โดยต้องมีองค์ประกอบของรูปแบบที่ชัดเจน สามารถนำไปทดสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ และสามารถนำไปใช้หาข้อสรุปหรือปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง

2. รูปแบบเชิงภาษาหรือเชิงข้อความ (Semantic model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์นั้น ๆ รูปแบบลักษณะนี้ใช้กันมากทางด้านศึกษาศาสตร์

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการหรือสูตรทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรหรือองค์ประกอบต่าง ๆ และขยายไปใช้กับงานวิจัยทางการศึกษาในหลายสาขา มักนิยมใช้ในศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งส่วนมากเกิดหลังจากได้รูปแบบเชิงภาษาแล้ว

4. รูปแบบเชิงสัมพันธ์ (Schematic model) เป็นรูปแบบที่เป็นแผนภูมิแสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากการวิเคราะห์เส้นทางที่เรียกว่า Path analysis และหลักการ Schematic model โดยหลักการสร้างรูปแบบเชิงสาเหตุเป็นการนำตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น

การพัฒนาารูปแบบ

จากการศึกษาการพัฒนาารูปแบบ พบว่า การพัฒนาารูปแบบประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การสร้างหรือพัฒนาารูปแบบและการทดสอบารูปแบบ โดยมีนักวิชาการเสนอแนวทางการพัฒนาารูปแบบแตกต่างกัน ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2535) เสนอวิธีการพัฒนาารูปแบบมี 2 ขั้นตอน

1. การสร้างหรือการพัฒนาารูปแบบ โดยผู้วิจัยจะสร้างารูปแบบตามสมมติฐานขึ้นมาก่อน จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิดารูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วและจากการผลการศึกษาหรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพ สถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในารูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในารูปแบบ ในการพัฒนาารูปแบบจะต้องใช้หลักเหตุผลเป็นพื้นฐานและการศึกษาค้นคว้าซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาารูปแบบ ผู้วิจัยอาจคิดโครงสร้างของารูปแบบขึ้นมาก่อนแล้วปรับปรุง ในการวิจัยบางเรื่องต้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมด้วย

2. การทดสอบความตรงของารูปแบบ หลังจากได้พัฒนาารูปแบบในขั้นต้นแล้วต้องทดสอบความตรงของารูปแบบเพราะารูปแบบที่พัฒนามันแม้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี แนวคิดหรือารูปแบบของผู้อื่นและผลการวิจัยที่ผ่านมาหรือแม้แต่ได้รับการถ่วงรอกจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้วก็ตามแต่ก็เป็นารูปแบบตามสมมติฐาน จำเป็นต้องเก็บข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองนำารูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทดสอบความเหมาะสมซึ่งบางครั้ง เรียกว่า การทดสอบประสิทธิภาพของารูปแบบ

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2552) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาารูปแบบว่าแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างหรือพัฒนาารูปแบบในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนาารูปแบบขึ้นมาก่อนเป็นารูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในารูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในารูปแบบ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ขั้นตอนนี้มีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

1.2 การศึกษาจากบริบทจริง อาจจะทำเนินการได้หลายวิธี ดังนี้

1.2.1 การศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงานโดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีการศึกษานั้นอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นต้น

1.2.2 การศึกษารายกรณี (Case study) หรือพหุกรณี หน่วยงานที่ประสบความสำเร็จหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษาเพื่อนำมาเป็นสารสนเทศสำคัญในการพัฒนารูปแบบ

1.2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการศึกษาอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นต้น

1.3 การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ใช้สารสนเทศที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายตามกรอบความคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

2. ขั้นตอนการทดสอบความตรงของรูปแบบ เมื่อพัฒนารูปแบบในขั้นตอนที่ 1 แล้วจะต้องนำรูปแบบไปทดสอบความตรงเพื่อความเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปร ที่พบว่า ไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญน้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะทำได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

Mason and Khedourri (1985) เสนอวิธีการพัฒนารูปแบบ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมปัญหา (Problem formulation) เพื่อให้ทราบว่าจะไรคือปัญหาที่แท้จริง
2. ขั้นพัฒนารูปแบบ (Model construction) ในการพัฒนารูปแบบต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการสร้างและต้องรู้ถึงลักษณะเฉพาะที่ต้องการของผลผลิต ต้องรู้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายเพราะถ้ารูปแบบมีค่าใช้จ่ายสูงและไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ ข้อมูลที่รวบรวมมาอาจมีโอกาสมกพร่องได้ในระหว่างการดำเนินขั้นต่าง ๆ จึงควรมีการประเมินค่าความแปรปรวนและควรพิจารณาอย่างระมัดระวัง สมควรนำตัวแปรใดมาไว้ในรูปแบบที่จะสร้าง เมื่อสร้างเสร็จพิจารณาว่าครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ มีความบกพร่องตัวแปรใดบ้าง

3. การทดสอบรูปแบบ (Testing the model) เมื่อสร้างรูปแบบเสร็จแล้วควรทดสอบโดยการพิจารณาถึง

3.1 มีความตรงตามสถานการณ์จริง (valid) รูปแบบที่สร้างหากมีความใกล้เคียงกับความจริงจะดีมากเพราะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น ไม่ยุ่งยากต่อการนำไปใช้และควรพิจารณาถึงระดับของความสำเร็จจากการแก้ปัญหา

3.2 มีการนำไปทดลองใช้เพื่อเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงานอย่างไร คือการทดลองย้อนหลัง (Retrospective evaluation) โดยใช้กับข้อมูลในอดีตและการทดลองใช้ในปัจจุบัน (Present)

4. การทำให้สำเร็จ (Implementation) เมื่อผ่านการทดสอบแล้วควรที่จะนำไปใช้ให้เกิดความสำเร็จเพราะไม่มีรูปแบบใดที่จะเรียกว่าสำเร็จอย่างสมบูรณ์จนกว่าจะได้รับการยอมรับและมีการนำไปใช้

5. การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย (Model updating) แม้ว่าจะมีการนำรูปแบบไปใช้อย่างประสบความสำเร็จแต่ก็ควรมีการพัฒนาปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ขององค์การด้วย

เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

ความเป็นมาของการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

เดลฟายเป็นเทคนิคการทำนายที่พัฒนาขึ้นโดยนักคิด นักวิจัยของ Rand corporation ซึ่งเกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2503 โดยนักวิจัยชื่อ Olaf Helmer Norman Dalkey เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการที่ทำให้ได้ข้อสรุปจากความคิดของกลุ่มบุคคลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้ โดยใช้แบบสอบถามแทนการประชุมแบบเผชิญหน้ากัน มีแนวคิดพื้นฐาน คือ “การหาข้อสรุปหรือตัดสินใจใดนั้นควรได้มาจากกลุ่มคนที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นอย่างดี โดยที่แต่ละคนอิสระในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ที่จะทำให้ได้ผลการพิจารณาที่ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น”

เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาใช้ประโยชน์อย่างมีระบบเป็นกระบวนการเก็บข้อมูลความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่หลากหลายให้สามารถหาข้อยุติได้อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ร่วมกันให้ความคิดเห็นไม่ทราบว่ามีใครบ้างที่มีส่วนออกความคิดเห็น จึงสามารถจัดอิทธิพลของผู้เชี่ยวชาญและคนที่ส่งผลกระทบต่อความเห็นของคนอื่น วิธีการนี้จะขอให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่วิจัยแต่ละคนพิจารณาหรือคาดคะเนปัญหาที่ศึกษาตามความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยผู้วิจัยจะรวบรวมคำตอบแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำตอบของตนเองอีกครั้ง แล้วผู้วิจัยรวบรวมผลตอบ ทำคิดต่อกัน 2-3 รอบเพื่อให้ได้คำตอบที่สอดคล้องกันทั้งกลุ่ม (Dalkey, 1950 อ้างถึงใน ไพรัตน์ วงษ์นาม, 2547, หน้า 196)

ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

นักวิชาการจำนวนมากได้นิยามความหมายของเทคนิคเดลฟายไว้ เช่น Jensen (1996, p. 857) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่าเป็นโครงการที่จะสอบถามบุคคลด้วยแบบสอบถาม

ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อจะได้ให้ข้อมูลและความคิดเห็นกลับมา โดยมุ่งที่จะรวบรวมการพิจารณา การตัดสินใจ และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในขณะที่ Johnson (1993, p. 982) ให้ความหมายของเดลฟายว่าเป็นเทคนิคของการรวบรวม การพิจารณาการตัดสินใจที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับ ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะหรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม และ ยังมีผู้ที่ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายไว้อีก ซึ่งจากการรวบรวมของ มนต์ชัย เทียนทอง (2548) โดยพบว่า Helmer and Rescher ได้นิยามความหมายของเทคนิคเดลฟายว่าเป็นการรวบรวม ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อการพิจารณาการตัดสินใจเกี่ยวกับสภาพการณ์ในอนาคต โดยสอดคล้องกับ Hough and Duncan (1970) ได้ให้นิยามไว้ว่า เทคนิคเดลฟายเป็นการทำนาย เรื่องราวในอนาคตโดยมุ่งลดผลกระทบที่เกิดจากการเผชิญหน้ากันของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้คำตอบ ที่มีความสอดคล้องและถูกต้องมากที่สุด รวมทั้ง Alfred (1973) ได้นิยามความหมายไว้ว่าเทคนิค เดลฟายเป็นการรวบรวมผลของการพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับคำตอบที่เป็นมติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

สรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการทำนายเรื่องราวในอนาคต โดยการรวบรวมข้อมูล จากผู้เชี่ยวชาญมาสรุปเป็นมติที่เห็นชอบซึ่งผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้ข้อมูลไม่มีโอกาสเห็นเผชิญหน้ากัน

ขั้นตอนของเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย

ขั้นตอนของเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Panel experts) โดยผู้วิจัยจะต้องหาวิธีและทำการคัดเลือก กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในเรื่องที่จะศึกษา โดยปกติจะมีปริมาณ ตั้งแต่สิบกว่าคนขึ้นไปจนอาจถึงเป็นร้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ความซับซ้อนของ เรื่องที่จะศึกษา เวลาและงบประมาณ
2. กำหนดประเด็นแนว โน้มและสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยทั่วไปมักจะอยู่ในรูป ของแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. ทำเดลฟายรอบที่หนึ่ง โดยการส่งแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือสัมภาษณ์ (ตัวต่อตัวหรือทางโทรศัพท์) หรือทำการประชุมทางไกล (Tele-conference) โดยผ่านระบบสื่อสาร ทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์
4. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ในรอบที่หนึ่ง
5. ทำเดลฟายรอบที่สอง โดยจัดทำแบบสอบถามปลายเปิดประเภทมาตราประมาณค่า

(Rating scale) ซึ่งพัฒนามาจากคำตอบของแบบสอบถามปลายเปิดรอบแรก นำความคิดทั้งหมดที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามรอบแรก มาสร้างให้อยู่ในรูปประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวกับปัญหาที่ต้องการศึกษา กำหนดมาตราหรือช่องแสดงลำดับความคิดเห็นด้วยเป็น 5 7 หรือ 9 ช่องก็ได้แต่นิยมใช้ 5 ช่อง ตามแบบของลิเคอร์ต (Likert scale) จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้ตอบโดยขีดเครื่องหมายลงบนมาตรวัดที่แสดงถึงความสำคัญของรายการที่ระบุจนครบทุกข้อ เมื่อผู้เชี่ยวชาญตอบกลับมาตรวัดครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยจะคำนวณค่ากลางของความคิดเห็นในแต่ละข้อ อาจจะใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Mediam) แต่ที่นิยมใช้คือค่ามัธยฐาน (Mediam) พร้อมทั้งคำนวณค่าความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ ใช้ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile rang) ของกลุ่ม

6. ทำเคลฟายรอบที่สาม ผู้วิจัยส่งผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สอง ที่ผู้วิจัยคำนวณไว้ในแต่ละข้อส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณา พร้อมกันนั้นยังแสดงให้เห็นคำตอบในรอบที่สองของผู้เชี่ยวชาญที่ถูกถามนั้นส่งกลับมาพร้อม ผู้วิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยลงความเห็นอีกครั้ง โดยพิจารณาความเห็นของกลุ่มที่แนบมาประกอบ แบบสอบถามที่จะให้ตอบอีกครั้งรอบนี้เหมือนกันในแบบสอบถามรอบที่สอง เพียงแต่การตอบจะมีค่าสถิติที่วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง เช่น ค่ามัธยฐาน ค่าเฉลี่ย การวัดการกระจาย เช่น ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามแต่ละข้อเป็นแนวโน้มให้เทียบเคียง หากผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิมในลักษณะที่ขัดแย้งกับค่ากลางของกลุ่มมาก ๆ ผู้วิจัยจะขอให้แสดงเหตุผลประกอบแนบไปด้วย ผู้วิจัยจะนำผลการตอบแบบสอบถามในรอบนี้ไปวิเคราะห์เหมือนกับรอบที่สอง ผลการวิเคราะห์จะชี้ให้เห็นว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ปรับแต่งความคิดเห็นของตนหลังจากที่ได้ค่ากลางของกลุ่ม เปิดโอกาสให้ทบทวนและพิจารณาคำตอบอีกครั้ง ผู้เชี่ยวชาญบางคนอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบของตนใหม่หรือยืนยันคำตอบเดิมของตนเองก็ได้

ตามปกติเทคนิคเคลฟายจะสอบถาม 4 รอบ แต่ในบางปัญหาอาจจะถามเพียง 2-3 รอบเท่านั้น เนื่องจากความเห็นสอดคล้องกันมาก โดยสังเกตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์เป็นตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้แล้ว (ไพร์ตัน วงษ์นาม, 2547, หน้า 198)

7. สรุปและอภิปรายผล โดยการเสนอแนวโน้มที่มีจันทตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว อภิปรายเสนอแนะจากผลการวิจัย

ประเด็นที่ต้องตัดสินใจในการใช้เทคนิคเคลฟาย

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2557) อธิบายไว้ว่า การเลือกใช้เทคนิคเคลฟายในการเก็บข้อมูล มีประเด็นที่ผู้รับผิดชอบกระบวนการนี้ต้องพิจารณาและตัดสินใจ โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวนรอบที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การกำหนดเกณฑ์การยุติกระบวนการเคลฟาย ประเด็นที่เทคนิคเคลฟายต้องพิจารณาและตัดสินใจ มี 4 ประเด็น ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากเทคนิคเคลฟายเป็นการรวบรวมความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ระหว่างผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นผลการวิจัยจะมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น เพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญและจำนวนผู้เชี่ยวชาญ การใช้เทคนิคนี้ จึงควรเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริงหรือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วม รับผิดชอบมีประสบการณ์ในประเด็นที่ศึกษา

จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องของศักดิ์ชัย บาลศิริ (2543 อ้างถึงใน วิระยุทธ ชาติกาญจน์, 2557, หน้า 204) สรุปได้ว่า นักวิชาการต่างเห็นพ้องต้องกันว่าไม่มีการจำกัดจำนวน ผู้เชี่ยวชาญสูงสุดแต่ขอให้มีความเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรเท่านั้น นอกจากนี้ จำนวน ผู้เชี่ยวชาญยังขึ้นอยู่กับระดับความเป็นเอกพันธ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่น Van de Ven and Gustafson (1975) แนะนำว่าหากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ ควรใช้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 30 คน ในขณะที่ ชนิตา รัชย์เมืองพล (2531) เห็นว่าหากผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์อาจใช้เพียง 10-15 คน แต่ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นวิวิธพันธ์อาจต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก

ตารางที่ 2 การลดลงของความคลาดเคลื่อนและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (Panel size)	การลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error reduction)	การเปลี่ยนแปลงสุทธิ (Net change)
1-5	1.20-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.20
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

จากการศึกษาของ Macmillan (1971) พบว่า หากจำนวนผู้เชี่ยวชาญมีขนาดตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมากจนคงที่ ดังตารางที่ 2 ผู้ที่ใช้เทคนิค

เดลฟายในการเก็บข้อมูลจึงมักมีการอ้างอิงผลการวิจัยจากตารางนี้ในการกำหนดผู้เชี่ยวชาญ
ไม่ต่ำกว่า 17 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเดลฟาย การเก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายจะใช้แบบสอบถาม
เป็นเครื่องมือสำคัญ รูปแบบของแบบสอบถามใช้ทั้ง 2 ประเภท คือ แบบสอบถามปลายเปิด
และแบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า (โดยทั่วไปใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับ) เทคนิค
เดลฟายที่พัฒนามาแบบดั้งเดิม (Traditional delphi technique) จะเก็บข้อมูลรอบแรกโดยใช้
แบบสอบถามปลายเปิด ส่วนรอบต่อมาจะใช้แบบปลายปิดดังกล่าวข้างต้น การเก็บข้อมูล
ในรอบแรกโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมความคิดเห็นกว้าง ๆ จาก
ผู้เชี่ยวชาญ สำหรับแบบสอบถามในรอบที่สองพัฒนามาจากแบบสอบถามในรอบแรกโดยนำ
ความคิดเห็นทั้งหมดจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์สร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดชนิด
มาตราประมาณค่าแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจัดลำดับความสำคัญหรือคาดการณ์แนวโน้มในแต่ละข้อ
การเก็บข้อมูลในรอบที่สาม รอบที่สี่ก็ใช้แบบสอบถามปลายปิดชนิดมาตราประมาณค่า

3. จำนวนรอบที่เหมาะสม การเก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายสามารถดำเนินการได้
หลายรอบจนกว่าจะได้คำตอบที่สอดคล้องกันของสมาชิกในกลุ่ม จำนวนรอบที่เหมาะสมของ
เทคนิคเดลฟายขึ้นอยู่กับการได้ข้อสรุปที่มีฉันทามติหรือจนกว่าสามสารถใช้เหตุผลได้ว่าทำไม
จึงไม่สามารถได้ข้อสรุปที่มีฉันทามติ โดยปกติการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายอย่างน้อย
ที่สุดจะต้องใช้ 2 รอบแต่ไม่ควรเกิน 4 รอบ อย่างไรก็ตามผู้รับผิดชอบกระบวนการไม่สามารถ
คาดคะเนได้ล่วงหน้าว่าจะต้องใช้กระบวนการเก็บข้อมูลจำนวนกี่รอบ เนื่องจากขึ้นอยู่กับระดับ
ฉันทามติของกลุ่มว่าจะสามารถบรรลุผลได้ในรอบใด

4. ระดับฉันทามติที่เหมาะสม ระดับฉันทามติ คือ ระดับความสอดคล้องทางความคิด
ของผู้ให้ข้อมูล การศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลจะยังมีความหนักแน่นน่าเชื่อถือหากสมาชิก
ในกลุ่มทุกคนหรือส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ตรงกัน การใช้เทคนิคเดลฟายในการเก็บข้อมูลก็
เหมือนการเก็บข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม เมื่อสิ้นสุดการประชุมก็คาดหวังว่าจะได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ
มติของกลุ่ม การประชุมกลุ่มทั่วไป เมื่อมีความไม่สอดคล้องกันทางความคิดก็มักจะมีการอภิปราย
กันแล้วหาข้อสรุปโดยการโหวตแต่สำหรับการใช้เทคนิคเดลฟายนั้น เนื่องจากไม่มีการเผชิญหน้า
และสมาชิกไม่มีโอกาสรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิกแต่ละคน การให้ข้อมูลย้อนกลับใน
ลักษณะที่เป็นภาพรวมของกลุ่ม โดยนำเสนอในรูปแบบของคำร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐานหรือฐานนิยม
จึงเป็นความพยายามที่จะให้สมาชิกได้ทราบข้อมูลของเพื่อนสมาชิกอื่น หลังจากได้ข้อมูลย้อนกลับ
แล้ว สมาชิกแต่ละคนสามารถเปลี่ยนแปลงคำตอบของตัวเองใหม่ได้ ขั้นตอนก็เหมือนการประชุม

กลุ่มทั่วไป เมื่อมีการอภิปรายหลากหลาย สมาชิกก็มีข้อมูลเพียงพอที่จะตัดสินใจว่าจะให้ข้อมูลสรุปอย่างไร

ฉันทามติจึงเป็นเป้าหมายของการใช้เทคนิคเดลฟายในการเก็บข้อมูลที่ต้องการให้ได้ ข้อมูลสรุปของกลุ่ม ในทางปฏิบัติจริงมีความเป็นไปได้ที่แม้จะมีการเก็บข้อมูลหลายรอบแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถหาฉันทามติได้ นั่นคือ ยังคงความแตกต่างทางความคิดของผู้ที่ให้ข้อมูล ในกรณีนี้ก็ต้องรายงานผลการศึกษาตามข้อเท็จจริง คือ ไม่สามารถหาฉันทามติได้

การกำหนดระดับความสอดคล้องทางความคิดหรือการหาฉันทามติในเทคนิคเดลฟาย สามารถกำหนดได้ด้วยค่าสถิติ 2 ประเภท ประเภทแรกกำหนดด้วยค่าร้อยละ เพื่อแสดงให้เห็น อัตราส่วนผู้ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าอยู่ในระดับใดและมีการแสดงแจกแจงความถี่ของผู้ให้ข้อมูลว่ามีลักษณะของคำตอบกระจายในลักษณะใด ประเภทที่สอง เป็นการใช้สถิติที่วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยม เพื่อบ่งบอกระดับความคิดเห็นของกลุ่มในลักษณะสรุปรวมและแสดงค่าสถิติการกระจาย เช่น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ เพื่อให้ทราบระดับความแตกต่างทางความคิดเห็นของสมาชิกว่ามีมากน้อยเพียงใด เกณฑ์ที่ในการระบุฉันทามติจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของค่าสถิติที่ใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ

การตรวจสอบระดับฉันทามติมีเกณฑ์การพิจารณา 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนแรก คือ การกำหนดระดับความเห็นพ้องกันของเสียงส่วนใหญ่ เช่น กำหนดด้วย อัตราส่วนร้อยละ หรือกำหนดด้วยสถิติที่ใช้วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง เช่น จากมาตรฐานประมาณค่า หากผู้เชี่ยวชาญต่างเห็นด้วยในข้อความนั้นว่ามีความสำคัญมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ก็แสดงให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่เห็นตรงกัน อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องพิจารณาระดับการกระจายของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วย โดยเฉพาะเมื่อใช้สถิติที่วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางเป็นเกณฑ์การพิจารณา

ส่วนที่สอง การกำหนดเกณฑ์การยุติกระบวนการเดลฟาย เมื่อสมาชิกไม่ค่อย มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดจากรอบที่แล้ว ในบางครั้งแม้จะพบว่า มีเสียงส่วนใหญ่ตรงกัน แต่เป็นการได้ข้อสรุปที่มีการเปลี่ยนแปลงจากรอบที่แล้วสูงมากก็ควรดำเนินการเก็บข้อมูลต่อไปอีก รอบหนึ่ง เพื่อตรวจสอบระดับความคงที่ (Stability) ของคำตอบ หากข้อมูลยังมีการกระเพื่อมขึ้นลง หรือมีการเปลี่ยนแปลงใหม่แต่ละรอบ แสดงว่าสมาชิกยังไม่นิ่งทางความคิด ก็ไม่ควรยุติกระบวนการ เดลฟาย

ลักษณะปัญหาที่ควรวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

Linstone and Turoff (1975 อ้างถึงใน ไพรัตน์ วงษนาม, 2547, หน้า 198) มีความเห็นว่า ถ้าเรื่องที่ต้องการศึกษามีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งข้อจากรายการต่อไป ควรใช้เทคนิคเดลฟายได้

1. ยังไม่มีเทคนิควิธีวิเคราะห์ที่แน่ชัดเพื่อศึกษาปัญหาดังกล่าวแต่สามารถใช้วิธีรวบรวมแนวคิดจากการตัดสินใจเชิงอัตนัยของกลุ่มได้
2. บุคคลแต่ละคนมีความต้องการที่จะมีส่วนติดตามการตรวจสอบปัญหากว้าง และมีความซับซ้อนแต่ยังขาดการสื่อสารที่ดีต่อกันในระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้วยกันและผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นมีภูมิหลังที่ต่างกันทั้งด้านประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ
3. ต้องการให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเนื่องจากให้ผลดีกว่าการเผชิญหน้าเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน
4. มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
5. ใช้กระบวนการสื่อสารในกลุ่มแทนการประชุมแบบพบกันได้และมีประสิทธิภาพดีกว่า
6. ขจัดปัญหาความขัดแย้งอันเกิดจากการไม่เห็นพ้องต้องกันเพราะใช้กระบวนการสื่อสารและการไม่ลอกชื่อผู้เชี่ยวชาญ
7. ขจัดการโน้มนำในการแสดงความคิดเห็นจากผู้มีอำนาจสูงกว่า

เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

การสนทนากลุ่มเป็นการค้นคว้าหาข้อมูลเชิงคุณภาพแบบหนึ่งเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความนึกคิด จิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์ โดยการเชิญกลุ่มบุคคลที่มีความรอบรู้ในเรื่องที่ทำการวิจัยเป็นอย่างดีและผ่านการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนประชากรศึกษา โดยการสนทนากลุ่มมีลักษณะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างกว้างขวางของผู้เข้าร่วมการสนทนากันเองและนักวิจัย การสนทนากลุ่มมีความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการโต้แย้งปัญหาหรือหัวข้อปัญหาของการสนทนาถูกกำหนดโดยนักวิจัยหรือผู้ที่สนใจทำการศึกษาในเรื่องนั้น ๆ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม (2547) ได้อธิบายว่า การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ในการศึกษาทัศนคติและความคิดเห็น สอดคล้องกับ Schutt (1999) ที่กล่าวว่า การสนทนากลุ่มเป็นการที่กลุ่มคนจำนวนน้อยร่วมกับนักวิจัยอภิปราย

ในประเด็นที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นรายละเอียดด้านสังคม ทักษะคิดทางการเมือง การเลือกผลผลิตเป็นต้น ในบรรยากาศที่มีความเป็นธรรมชาติมากกว่าการสัมภาษณ์รายบุคคล

องค์ประกอบการจัดสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่มมีองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ (พิเชษฐ วังศ์เกียรติขจร, 2559, หน้า 277) ดังนี้

1. กำหนดเรื่องที่จะทำการศึกษา การกำหนดหัวเรื่องนี้อาจจะเกิดมาจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคมในขณะนั้นหรือเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจ ตลอดจนแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ
2. กำหนดประเด็นหรือตัวแปรหรือตัวบ่งชี้ที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาเพื่อมาสร้างเป็นแนวทางในการดำเนินการสนทนา
3. แนวคำถามหรือกรอบคำถามคือแนวทางการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้จากคำถามที่ร่างไว้มาเรียบเรียงเป็นข้อย่อจัดเป็นลำดับหรือผูกเป็นเรื่องราวเพื่อนำการสนทนาเป็นขั้นตอนและจัดตามลำดับความคิดเป็นหมวดหรือหัวข้อใหญ่
4. แบบคัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาเป็นแนวทางในการคัดเลือกสมาชิกเพื่อเข้าร่วมในกลุ่มสนทนาที่ถือว่าเป็นบุคคลที่สามารถให้คำตอบในการศึกษาค้นคว้าได้ตรงวัตถุประสงค์การศึกษามากที่สุด
5. บุคลากรในการจัดสนทนากลุ่ม ในการจัดสนทนากลุ่มในแต่ละครั้งควรจะต้องประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ
 - 5.1 พิธีกร (Moderator) เป็นผู้ถามคำถามและเป็นผู้นำตลอดจนกำกับการสนทนาของกลุ่มให้เป็นไปตามแนวทางของหัวข้อการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนละเอียดที่สุดในเวลาที่กำหนดพิธีกรจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักปัญหา รู้จักทฤษฎี และรู้จักควบคุมประเด็น ควบคุมการสนทนาแบบกลุ่มเป็นอย่างดี
 - 5.2 ผู้จัดบันทึกคำสนทนาเป็นผู้ที่คอยจดบันทึกคำสนทนา จะทำหน้าที่จดคำพูดที่จะจดบันทึก ตลอดจนการจดอาทิปกริยาท่าทางของสมาชิกผู้เข้าร่วมกลุ่มด้วย เพราะการไม่พูดและการนั่งเฉย ๆ อาจไม่ใช่ไม่มีความเห็นเพราะแววตาท่าทางก็อาจจะแสดงถึงความเห็นหรือคำตอบได้ การพยักหน้า การส่ายหน้า และสีหน้าก็เป็นการแสดงออกถึงคำตอบได้ ผู้จัดบันทึกคำสนทนาต้องจดบันทึกสิ่งเหล่านี้ด้วย ข้อบันทึกของผู้จัดบันทึกนี้จะสามารถใช้อ่านเป็นข้อสรุปของการสนทนากลุ่มในแต่ละครั้งได้ แล้วก็สามารถนำไปประกอบการถอดเทปข้อมูลได้
 - 5.3 เจ้าหน้าที่บริการทั่วไปและผู้คอยกันผู้ที่จะเข้าร่วมวงในกลุ่มโดยไม่ได้รับเชิญเป็นบุคคลที่คอยเฝ้าอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่อยู่ในวงสนทนา มีหน้าที่คือคอยบริการน้ำดื่มขนม บันทึกเทป ตลอดจนคอยกันไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในวงสนทนากลุ่มเข้าไปเสนอความคิดเห็นในกลุ่มหรือเข้าไปรบกวนสมาธิของสมาชิกในกลุ่ม

6. อุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูล ในการจัดสนทนากลุ่ม อุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูล คือ เทปบันทึกเสียงเพราะในวงสนทนานั้น ตลอดการดำเนินกลุ่มสนทนาจะมีการถกประเด็นปัญหา การโต้แย้ง เป็นกระแสความคิดสวนกันไปสวนกันมา หลายเสียงหลายความเห็น ดังนั้น จึงต้อง บันทึกเสียงเอาไว้เพราะคำตอบที่เป็นกระแสการโต้แย้งหรือการถกประเด็นกันด้วยเหตุผลและการแสดงความคิดเห็นเห็นด้วย สิ่งนี้เป็นหัวใจสำคัญของการสนทนากลุ่ม

7. อุปกรณ์เสริมการสนทนากลุ่มเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยให้วงสนทนากลุ่มดำเนินไปด้วยบรรยากาศราบรื่นและดูเป็นธรรมชาติไม่เคร่งเครียด สร้างบรรยากาศให้เป็น”การนั่งจับเข่าคุยกัน” อุปกรณ์ที่จะช่วยเสริมการสนทนากลุ่มให้ดูเป็นธรรมชาติได้แก่ น้ำดื่ม ขนม ของขบเคี้ยวเล็ก ๆ น้อย ๆ หรืออาจจะรวมถึงรูปภาพ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่ม ได้เข้าใจเรื่องหรือประเด็น ที่จะสนทนาจะถามมากยิ่งขึ้น

8. สถานที่ที่จะจัดสนทนากลุ่ม ควรมีการกำหนดให้แน่นอน ศึกษานในห้องถ้ำหรือใน หมู่บ้านไหนก็จัดกลุ่มที่นั่นให้สะดวกแก่สมาชิกกลุ่มมากที่สุด

9. ของกานัลหรือของที่ระลึกมอบไว้ก่อนจากกัน

10. ระยะเวลาของการดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม พิธีกรควรจะใช้เวลาในการสนทนา ที่เหมาะสมไม่มากเกินไปประมาณ 2 ชั่วโมงกับ 15 นาที นับตั้งแต่เริ่มคำถามแรก รวมระยะเวลา ตั้งแต่ต้อนรับสมาชิกกลุ่มจนจบการสนทนากลุ่มประมาณ 2 ชั่วโมง กับ 30 นาทีพอดี เพราะถ้าช้า หรือนานกว่านี้สมาชิกกลุ่มจะเหนื่อยล้า คำตอบที่ได้ตอนท้ายจะเป็นคำตอบที่สักแต่ว่าตอบ ๆ หรือ ตอบโดยที่ไม่ได้ตั้งใจคิดก่อน เพื่อให้เสร็จสิ้นการสนทนาและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จะน้อยลง

ขนาดของกลุ่มที่ร่วมสนทนา

Bryman (2001, p. 341) ได้กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มผู้ที่ให้ข้อมูลหรือผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มนั้น ควรมีจำนวนระหว่าง 6-10 คน ในขณะที่ Thomas (2000, p. 3) ได้กล่าวว่า ขนาดของกลุ่มผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มควรมีจำนวนระหว่าง 7-8 คน ซึ่งสอดคล้องกับที่วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงดี (2556, หน้า 2-3) ที่กล่าวไว้ว่า การสนทนากลุ่มได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าผู้ที่ จะเข้าร่วมกลุ่มนั้นจะต้องมีลักษณะคล้าย ๆ กันในหลาย ๆ ด้าน นอกจากนี้กลุ่มสนทนาควรจะต้อง มากกว่า 3-4 คน ทั้งนี้ก็เพราะว่ากลุ่มที่นักวิจัยจะทำการสนทนาแบบรวบรวมข้อมูลนี้ไม่ใช่เป็นกลุ่ม ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแต่เป็นการรวมกลุ่มทำให้เกิดขึ้นแล้วทำให้บรรยากาศในวงสนทนาให้ เป็นธรรมชาติและสร้างสรรค์ให้เกิดจากเสวนากันในลักษณะที่เป็นการพูดคุยกันแสดงความคิดเห็น ทั้งสอดคล้องและเป็นการโต้แย้ง ดังนั้นถ้าสมาชิกกลุ่มเพียง 3-4 คน ก็จะไม่เกิดการโต้แย้ง การแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควรเพราะเป็นกลุ่มเล็กเกินไป ประกอบกับการจัดตั้งกลุ่มนักวิจัยและ

สมาชิกยังไม่รู้จักและยังไม่คุ้นเคยกัน การโต้แย้งหรือการเสนอแนวคิดก็อาจเกิดขึ้นได้น้อย ดังนั้น กลุ่มนักคิดวิจัยธุรกิจการตลาดและนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่นำวิธีการสนทนากลุ่มย่อยมาใช้ จึงนำหลักการของนักจิตวิทยาสังคมและนักจิตวิทยาคลินิกที่ใช้ในการทดลองศึกษาการโต้แย้งของคนเป็นกลุ่มว่ากลุ่มคนที่มีขนาดระหว่าง 7-8 คนนี้เป็นกลุ่มที่มีลักษณะการตอบโต้และโต้แย้งกันดีที่สุดเป็นขนาดกลุ่มที่ก่อให้เกิดการสนทนาที่มีลักษณะเปิดกว้างที่จะทำให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนไม่อายและวิพากษ์วิจารณ์ได้ดีที่สุด เป็นกลุ่มคนกำลังเหมาะในการจุดประเด็นซักถาม

สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่มควรมีสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมสนทนาประมาณ 7-8 คน เพราะเป็นกลุ่มที่มีลักษณะการตอบโต้และโต้แย้งกันดีที่สุด ผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนไม่อายและวิพากษ์วิจารณ์ได้ดีที่สุด

การดำเนินการสนทนากลุ่ม

การดำเนินการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนการสนทนา 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. แนะนำตนเองและทีมงาน ประกอบด้วย พิธีกร ผู้จัดบันทึก และผู้บริการทั่วไป โดยปกติไม่ควรให้มีผู้สังเกตการณ์อาจมีผลต่อการแสดงออก
2. อธิบายถึงจุดมุ่งหมายในการทำสนทนากลุ่ม วัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. เริ่มเกริ่นนำด้วยคำถามอุ่นเครื่องสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง
4. เมื่อเริ่มคุ้นเคย เริ่มคำถามในแนวการสนทนาที่จัดเตรียมไว้ ทั้งช่วงให้มีการถกประเด็นและโต้แย้งกันให้พอสมควร สร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน ควบคุมเกมส์ไม่ให้หยุดนิ่ง อย่าชักคนใดคนหนึ่งจนเกินไป คำถามที่ถามไม่ควรถามคนเดียว อย่าชักรายตัว ในการสนทนา พยายามอย่าก่อให้เกิดการข่มเหงความคิด หรือชักนำผู้อื่น ให้เห็นคล้อยตามกับผู้ที่พูดเก่ง สร้างบรรยากาศให้คนที่ไม่ค่อยพูดได้แสดงความคิดเห็นออกมาได้ พิธีกรควรเป็นผู้คุยเก่งซักเก่ง มีพรสวรรค์ในการพูดคุย จังหวะการถามดี ถามซ้ำ ละเอียดย ควรมีการพูดแทรกตกลงอย่างเหมาะสมด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

Eliot and Associates (2005) ได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏจากการดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม พบว่า การแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนาถือเป็นสาระสำคัญหลัก แต่ทั้งนี้จะต้องจำกัดความเฉพาะส่วนของข้อมูลที่สำคัญ โดยใช้ระบบและกระบวนการที่สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ โดยเริ่มจากการดำเนินการถอดความจากเทปบันทึกเสียงของกลุ่มสนทนา การแทรกเข้าของข้อความบันทึกที่มีอยู่ร่วมด้วย จากนั้นทำการถอดความโดยนำข้อความที่ไม่ปรากฏสาระสำคัญออกไป ขณะเดียวกันจะระบุตัวบุคคลจากบทสนทนาที่ปรากฏโดยระบุข้อคิดเห็น ข้อความใด ๆ แยกส่วน และชี้ให้เห็นเกี่ยวกับข้อคิดเห็นใหม่ ๆ หรือแนวคิดใด ๆ ที่ปรากฏจากการสนทนา

ทำเครื่องหมายแต่ละแถวจากบุคคลที่เข้าร่วมสนทนา ระบุหมายเลขกลุ่ม ตัวอย่างเช่น ข้อคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนาคนที่ 6 กลุ่มที่ 2 สามารถกำหนดเป็น หมายเลข 2.6 โดยสามารถป้อนเข้าฐานข้อมูลในโปรแกรม Excel database Eliot and Associates (2005) กล่าวถึงการป้อนข้อมูลการสนทนากลุ่มลงในฐานข้อมูลโปรแกรม Excel ดังนี้

1. ใช้การแบ่งและป้อนข้อมูลลงในโปรแกรม Excel แต่ละหน้าตารางหรือสเปรดชีต (Spreadsheet) สำหรับแต่ละกลุ่ม
2. ใช้หนึ่งข้อคำถามต่อหนึ่งหน้ากระดาษในตาราง Excel หรือซีต
3. การทำเครื่องหมาย 3 สดมภ์ (Columns) แต่ละหน้ากระดาษในตาราง Excel หรือซีต โดยสดมภ์แรกเป็นการแสดงถึงรหัสที่ระบุ เช่น การจำแนกหรือแบ่งกลุ่มตามรหัสของบุคคลที่เข้าร่วมสนทนา (Coding categories) สดมภ์ที่สอง แทนการแสดงตนของผู้เข้าร่วมสนทนา (Participant ID#) สดมภ์ที่สามแสดงการโต้ตอบ (Response)
4. การป้อนข้อความแยกส่วนที่ได้ตอบจากบุคคลผู้เข้าร่วมสนทนาทุกกลุ่ม รวมทั้งมุมมองแง่คิดหรือความคิดเห็นในแต่ละบรรทัดที่แยกส่วนเหล่านั้น โดยระบุถึงการแสดงตน และการใส่รหัสของสดมภ์เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

นอกจากนี้ Eliot and Associates (2005) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏจากการสนทนากลุ่มร่วมด้วย โดยการวิเคราะห์จะปรากฏลำดับขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรวบรวมประเด็นสำคัญหรือแก่นสาระสำคัญของข้อความที่ปรากฏจากหัวข้อคำถาม รวมทั้งคำตอบจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องและปรากฏมากที่สุด
2. หากมีความเห็นพ้องกันจะต้องรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ที่เหมาะสมที่สุด โดยกำหนดหมายเลขหรือตัวอักษร สำหรับแต่ละหมวดหมู่ที่ดำเนินการจัดแบ่งดังกล่าว
3. เมื่อกำหนดหมายเลขหรือตัวอักษรของแต่ละหมวดหมู่แล้ว ให้กรอกข้อมูลแต่ละส่วนโดยเรียงกันในหน้ากระดาษของตาราง Excel ที่ปรากฏ
4. ใช้ฟังก์ชันการจัดเรียงหรือจัดแบ่งหมวดหมู่ของโปรแกรม Excel (Excel "Sort" Function) เพื่อทำการจัดกลุ่มข้อมูลที่ได้ทำการกรอกไว้
5. ข้อมูลที่กรอกเข้าไป อาจปรากฏความไม่สอดคล้อง สำหรับหมวดหมู่ที่กำหนด ผู้วิจัยอาจพิจารณาดำเนินการจัดหมวดหมู่ใหม่หรือเพิ่มเข้าไปในหมวดอื่น โดยอาจพบว่าหมวดหมู่ที่มีอยู่เดิมนั้น อาจไม่เหมาะสมต้องทำการยุบรวมใหม่ก็อาจเป็นได้
6. เตรียมการหมวดหมู่ จากจำนวนการกรอกข้อมูลที่มีมากไปหาส่วนที่ปรากฏอยู่น้อย
7. ดำเนินการซ้ำในแต่ละกลุ่ม

สำหรับการสังเคราะห์ข้อมูล จะใช้การบ่งชี้ผ่านชื่อของหัวข้อหรือหัวเรื่องในหมวดหมู่ และหมวดหมู่ย่อยเหล่านั้น ทำการเขียน จัดแบ่งย่อหน้าโดยย่อ จากนั้นสรุปการค้นหานั้นแต่ละหมวดหมู่ย่อย โดยที่บางครั้งอาจไม่ปรากฏความคล้ายคลึงกันและ/ หรือปรากฏความแตกต่างออกไปจากกลุ่ม สุดท้ายประการสำคัญ คือ การเพิ่มเติมข้อความอ้างอิงที่ได้จากการสนทนากลุ่มที่มีความโน้มแน่วสูง จากผลการวิเคราะห์ของแต่ละหมวดหมู่ย่อย Eliot and Associates (2005) ได้กล่าวเสริมต่อไปอีกว่าการจัดตั้งผลลัพธ์ที่ปรากฏจากการสนทนากลุ่ม โดยเฉพาะส่วนของรูปแบบการสังเคราะห์ อาจมีการรายงานผลที่เป็นทางการมากขึ้น และ/ หรืออาจต้องเขียนในลักษณะของการบรรยายความตามลำดับเหตุการณ์ มีการกล่าวสรุปสำหรับการดำเนินการเชิงบริหารร่วมด้วย โดยนำเสนอทั้งส่วนที่ปรากฏในเบื้องหลัง วิธีการที่เลือกใช้ สิ่งที่ค้นพบหลัก บทสรุป และการให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ของการจัดการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลพื้นฐาน วิถีชีวิต ทัศนคติ ความเชื่อความต้องการ ความคาดหวัง พฤติกรรม ใช้ในการศึกษาความคิดเห็น ทัศนคติ ความรู้สึก การรับรู้ความเชื่อ และพฤติกรรม การสนทนากลุ่มมีประโยชน์ 8 ข้อ ดังนี้

1. ใช้ในการกำหนดสมมติฐานใหม่ ๆ
2. ใช้ในการกำหนดคำถามต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบสอบถาม
3. ใช้ค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือ หรือยังไม่แน่ชัดของการวิจัยแบบสำรวจ เพื่อช่วยให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. ใช้ในการประเมินผลทางด้านธุรกิจ
5. ใช้เก็บข้อมูลทั่วไป ก่อน-หลัง การให้ Intervention
6. ใช้หาข้อมูลเพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม
7. ใช้เมื่อต้องการคำอธิบาย/ รายละเอียดเพิ่มเติม
8. ใช้เพื่อหาคำตอบในประเด็นที่สนใจ

ข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มมีข้อจำกัด 2 ข้อ (ภาณี วงษ์เอก, 2536, หน้า 408) ดังนี้

1. การจัดสนทนากลุ่มแต่ละครั้ง จะต้องระวังมิให้เกิดการผูกขาดการสนทนากลุ่มขึ้น โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่ม
2. พฤติกรรมหรือความเห็นบางอย่าง ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่ยอมรับของชุมชนอาจจะไม่ได้เปิดเผยมากกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังต่อไปนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

ขวัญเรือน จำปางาม (2544) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผน และด้านชุมชนสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของเอกชน

ณรงค์ อินทร์สุข (2545) ทำการวิเคราะห์และคัดเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยใช้กรอบแนวคิดจากปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 4 ตัว ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเตรียมความพร้อมให้บุคลากร 3) การทำงานเป็นทีม และ 4) การนิเทศและกำกับติดตาม เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจาก 125 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 4 ตัว ร่วมกันมีอิทธิพลในการกำหนดความแปรปรวนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ได้ประมาณร้อยละ 81 โดยชุดปัจจัยที่ดีที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการนิเทศและการกำกับติดตาม การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำตามลำดับ

ทวีศักดิ์ ไทยประดิษฐ์ (2545) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโรงเรียนและกระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำแนกเป็นครู โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และครู โรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพนักเรียน จำนวน 290 คน จาก 58 โรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียน มีกระบวนการบริหารจัดการองค์การ การตัดสินใจสั่งการ ประสานงาน การใช้อิทธิพลหรือแรงจูงใจ การวางแผน การติดต่อสื่อสาร และการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพนักเรียนมีกระบวนการดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่กระบวนการบริหารและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันในทางบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เก็จกนก เอื้อวงศ์ (2546) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่เป็นทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าสายชั้นจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติที่จัดการศึกษาระดับ

ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ได้รับการประเมินมาตรฐาน โรงเรียนปีการศึกษา 2543 สถานศึกษาละ 2 คน จากกลุ่มคุณภาพที่ 1-2 และ 5 จากสถานศึกษา 345 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,098 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการเลือกสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้รับการประเมินมาตรฐานโรงเรียนปีการศึกษา 2543 เป็นกรณีศึกษา โดยเลือกจากกลุ่มคุณภาพที่ 1-2 และ 5 มากกลุ่มละ 1 โรงเรียน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือตัวผู้วิจัย โดยเก็บข้อมูลสถานศึกษาละหนึ่งภาคเรียน ใช้วิธีการศึกษา เอกสาร สังเกต สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและสนทนากลุ่ม ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ด้านข้อมูลและสามเส้าด้านวิธีการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา จำแนกประเภท เปรียบเทียบข้อมูลและสร้างรูปแบบอุปนัย จากนั้นสังเคราะห์ข้อค้นพบจากทั้ง 2 ส่วนเข้าด้วยกัน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กรและด้านบุคลากร ปัจจัยเสริมระดับรองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสภาพทางกายภาพ สำหรับปัจจัยภายนอกที่ส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและด้านการเมือง ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานนั้น ข้อค้นพบทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีความแตกต่างกันบ้าง แต่พอสรุปได้ว่า ปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคสำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ด้านวัฒนธรรมองค์กรและด้านภาวะผู้นำ ส่วนปัจจัยอุปสรรคภายนอกได้แก่ ปัจจัยด้านการเมืองและด้านสังคม

บุญลือ มุลสวัสดิ์ (2546) ศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนจัดระบบการบริหารภายในสถานศึกษา มีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและกำกับนิเทศติดตามประเมินผล จัดระบบสารสนเทศ และมีข้อมูลอย่างเพียงพอในการดำเนินงาน 2) โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษามีขั้นตอนที่ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 3) โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา สภาพความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่นที่มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียนเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) โรงเรียนดำเนินโครงการ/ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี ทุกกิจกรรมมีการควบคุมกำกับติดตามและนิเทศให้การดำเนินงาน

บรรลุตามแผนปฏิบัติการประจำปี 5) โรงเรียนวางแผนการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลายคลุม มาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และ การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา 6) โรงเรียนประเมินคุณภาพการศึกษาครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยเครื่องมือ ที่หลากหลายและดำเนินตามมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา 7) โรงเรียนจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ จุดเด่น/ จุดด้อย แนวทาง พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบชัดเจนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 8) โรงเรียน ปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่าง ต่อเนื่อง ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้าน บุคลากรซึ่งขาดทักษะและเทคนิคในการวัดผลประเมินผล ขาดทักษะด้านการวางแผน ครูส่วนใหญ่ ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนยังคงใช้วิธีการสอนแบบเดิม วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน มีน้อยและเก่าไม่เพียงพอกับความต้องการ การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามระยะเวลา ที่กำหนด

วิเชียร พันธุ์เครือบุตร (2548) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการศึกษา พบว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชนประกอบด้วย 3 ระบบย่อย คือ ระบบการบริหารคุณภาพ ระบบการจัดการ คุณภาพและระบบปฏิบัติการคุณภาพ โดยระบบการบริหาร และระบบการจัดการ เป็นระบบสนับสนุน ระบบปฏิบัติการ ซึ่งเป็นระบบที่เป็นภารกิจหลักของการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผล ตามแนวทางการปฏิรูป

วีระศักดิ์ เชื้อเจ็ดตน (2550) ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเวียงป่าเป้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2 พบว่า การพัฒนาการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องเปิด โอกาสให้ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ศึกษาสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาไทย พบว่า

1. ปัจจัยด้านคน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้เรียนและผู้สนับสนุน เป็นปัจจัยสำคัญของ การพัฒนาและยกระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองและเพิ่มพูนความรู้

และทักษะอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารต้องสามารถเป็นผู้กระตุ้นและสร้างเสริมทั้งงานด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ ผลักดันให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถสร้างระบบ การบริหารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

2. ปัจจัยเชิงระบบและกระบวนการ ได้แก่ ระบบการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และระบบความคิดความเข้าใจ พบว่า กระบวนการเรียนการสอนที่ได้ผลมากที่สุดคือ การปฏิรูป ทั้งโรงเรียน (Whole school approach) และปัจจัยที่สำคัญอีกประการคือเครือข่ายความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับสังคมภายนอก

3. สภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ที่ตั้งและขนาดของ โรงเรียนและความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนต่างกัน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใด

4. ทรัพยากรสนับสนุน ได้แก่ งบประมาณ จำนวนครู และอื่น ๆ พบว่า มีลักษณะ กระจายอย่างไม่ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยโรงเรียนขนาดใหญ่จะได้รับงบประมาณและอุปกรณ์ สนับสนุนสูงกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ทำให้โรงเรียน ขนาดเล็กมีคุณภาพต่ำ อันทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางการศึกษาสำหรับเด็กที่ควรได้เรียน ในโรงเรียนที่มีคุณภาพดีกว่า

ฉันทมนวรรณ ศิริสุขชัยวุฒิ (2551) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ในเขตภาคเหนือ ตอนล่าง พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและคุณภาพของระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมตัวแปรปัจจัยต่าง ๆ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านทรัพยากร คุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

ทิภาวรรณ เลขวัฒน์ (2551) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ มีลักษณะเป็นแผนภูมิ โครงสร้างกระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน คือ โครงสร้างหลักและโครงสร้างเสริม โดยโครงสร้างหลักเป็นขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สร้างเป้าหมายร่วมกัน 2) เตรียมการเทียบเคียง 3) ดำเนินการเทียบเคียง 4) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงาน 5) ทบทวนและตรวจสอบการทำงาน และ 6) ประเมินภายในและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ในแต่ละขั้นตอนใช้การดำเนินงานตาม วงจรคุณภาพ PDCA ส่วนโครงสร้างเสริมเป็นส่วนสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินงานของ

โครงสร้างหลักเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ครบวงจร ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายติดตามและประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย กลุ่มติดตามคุณภาพและกลุ่มประเมินคุณภาพ

สิทธิกร อ้วนศิริ (2552) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชนคุณลักษณะของนักเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน การประกันคุณภาพภายใน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน คุณภาพของสื่อการเรียนการสอน และคุณภาพของครู

สมคิด พรหมจ้อย (2552) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างองค์การบริหารจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า เขตพื้นที่การศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่ โดยที่คณะกรรมการประกันของเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา การควบคุมคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

2. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย องค์ประกอบของการสร้างความตระหนัก การเตรียมความพร้อม การดำเนินการพัฒนางาน ระยะที่ 1 การประเมินความก้าวหน้า การดำเนินการพัฒนางาน ระยะที่ 2 และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความชัดเจนและความง่ายต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง (2553) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรความสำเร็จการประกันคุณภาพมีค่าสัมประสิทธิ์ (R^2) เท่ากับ 0.89 แสดงว่า ตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพได้ร้อยละ 89.0 โดยมีอิทธิพลมากที่สุด สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพ สรุปได้ดังนี้ ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลมากที่สุด โดยมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพด้วยขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.52 ตัวแปรการทำงานเป็นทีมมีอิทธิพลรองลงมา 0.44 ตัวแปรวัฒนธรรมและบรรยากาศในการทำงาน

มีอิทธิพลโดยที่ที่สุด 0.29 ตัวแปรภาวะผู้นำแบ่งเป็น 7 ด้าน คือ ความเน้นหนักในการปฏิบัติงาน การมุ่งความสัมพันธ์ การเป็นแรงบันดาลใจ การชื่นชมยกย่อง การให้รางวัลตอบแทน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมอบหมายหน้าที่ให้ดำเนินการอย่างมีอิสระ ตัวแปรการทำงาน เป็นทีมมี 5 ด้าน คือ มีอุดมการณ์ที่แน่นอน ถือหลักความถูกต้อง ทุกคนมีความสำคัญ เคารพในสิทธิ และเสรีภาพ และมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนและแบ่งงานกันทำ ตัวแปรวัฒนธรรมและบรรยากาศ มี 5 ด้าน วัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ วัฒนธรรมองค์กรอัจฉริยะ วัฒนธรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลง และวัฒนธรรมแห่งการตื่นรู้

จินตนา สระทองขาว (2554) ศึกษาปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยองค์การในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยภาพรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับดังนี้ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะขององค์การ ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และด้านบุคลากร

มยุรีย์ แพร์หลาย (2554) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ปัจจัยด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมและปัจจัยด้านลักษณะของโรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก 2) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 54.944 องศาอิสระเท่ากับ 83 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .993 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI = 0.996) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI = 0.988) ค่าดัชนีกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR = 0.00372) 3) ปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือ การนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ปัจจัยอุปสรรคด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ คือระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นปัจจุบันและการขาดแคลนบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กตามกระบวนการ PDCA นั้น ผู้บริหารต้องกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับ การจัดหา การแบ่งงานและมอบหมายงานให้บุคลากร การจัดทำระบบสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารในการใช้กลยุทธ์ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตลอดจนส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

กานต์เลิศ ก้อนหิน (2555) ศึกษาการศึกษาศาภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกขั้นตอน อีกทั้งนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ณรงค์ ศิริเมือง (2555) ศึกษารูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยนาท ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบประเมินผล ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน อยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยนาท ซึ่งประกอบด้วยการทำงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติ 3) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และ 4) ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

ผ่องศรี แก้วชูแสน (2555) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ประกอบด้วยองค์ประกอบการประกันคุณภาพ 2 มิติ คือ มิติการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมิติการประเมินแบบเสริมพลัง มิติการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาแบ่งเป็น 7 ชั้น คือ การกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การตรวจสอบ การประเมินคุณภาพ การรายงานผลการประเมิน และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิติการประเมินแบบเสริมพลังแบ่งเป็น 4 ชั้น คือ การรวบรวมข้อมูล การกำหนดเป้าหมาย การพัฒนากลยุทธ์และการจัดหาหลักฐานแสดง ความก้าวหน้า โดยการประเมินแบบเสริมพลังใช้ยุทธวิธีในการดำเนินการ คือ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การอำนวยความสะดวก การสร้างความกระจำง และการให้เสรีภาพในการตัดสินใจ ปฏิบัติ และ 2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในโดยใช้การประเมินแบบ

เสริมพลัง โดยภาพรวมมีคุณภาพระดับมาก ทั้งด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ผู้บริหารและครุมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมาก

ละมุล รอดขวัญ (2555) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน ผลการวิจัย พบว่า 1) สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดระบบบริหารและสารสนเทศและการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 2) สภาพปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลังผ่านการประเมินภายนอกรอบสอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจกระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ เครื่องมือในการดำเนินงานไม่หลากหลาย ขาดรูปแบบและแนวทางที่ดีในการดำเนินงาน

วิชิต เรืองแป้น (2555) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสู่ความเป็นเลิศในอนาคต ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สู่ความเป็นเลิศในอนาคตมีรูปแบบพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 7 ประการ ประกอบด้วย การนำองค์การ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ความคาดหวังในการดำเนินการ การกระจายอำนาจ การวางแผนกลยุทธ์ได้แก่ การกำหนดและถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์แผนปฏิบัติการนำไปสู่การปฏิบัติ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงพอใจ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ได้แก่ การอบรมวิเคราะห์ จัดการการปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ระบบการสร้างผาสูก และแรงจูงใจของบุคลากร การจัดกระบวนการ ได้แก่ การจัดกระบวนการที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้บริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้บรรลุพันธกิจ ผลลัพธ์การดำเนินการ ได้แก่ การดำเนินการมิติด้านประสิทธิผล มิติด้านประสิทธิภาพและมิติด้านการพัฒนาองค์กร

ศรีสุดา ประเคนรี (2555) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 พบว่า ค่าตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนรู้ของครู และการมีส่วนร่วมของชุมชน

เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครู และผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล ในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ตามลำดับ และพบว่า การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในกลุ่ม การศึกษาท้องถิ่นที่ 5 นั้นจะเพิ่มขึ้น หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่สูงขึ้น เช่น การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ มีการวางแผนงานของสถานศึกษา

จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ (2556) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการประกัน คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย โครงสร้างการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ตามระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ประกอบด้วย องค์ประกอบของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา และการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามแผน ประกอบด้วย องค์ประกอบของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3 การติดตามตรวจสอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และขั้นตอนที่ 4 การทบทวน ประกอบด้วย องค์ประกอบของการทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายในและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มัสดี แวดราแม (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ที่บูรณาการกับงานปกติ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพ ภายในที่บูรณาการกับงานปกติได้แก่ปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษา ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัย ด้านคุณลักษณะของบุคลากร ปัจจัยด้านระบบฐานข้อมูล และปัจจัยด้านการสื่อสารภายในองค์กร

มยุรีย์ แพร์หลาย (2554) ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติ คือการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

งานวิจัยต่างประเทศ

Highett (1989) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลของ โรงเรียน ได้สรุปผลการวิจัยว่า องค์ประกอบ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษาธิการ

จังหวัด มี 7 ประการ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจอันแน่วแน่ของบุคลากร
โรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการเรื่อง
สิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ 5) การเน้นเป้าหมายของโรงเรียน 6) การสนับสนุนของ
ผู้ปกครอง และ 7) การให้ความสำคัญทางวิชาการ จากผลการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าความสำเร็จ
ของโรงเรียนจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ ปัจจัยภายในโรงเรียนและปัจจัย
ภายนอกโรงเรียน

Ellis (1993) ศึกษาเรื่องคุณภาพการสอนในบักกิงแฮมของสมาคมวิจัยสำหรับการศึกษาระดับสูงและมหาวิทยาลัยเปิด ได้นำเสนอการบริหารคุณภาพว่ามีพื้นฐานหลักอยู่ 3 ประการ เมื่อปฏิบัติอย่างจริงจังแล้วสามารถพิสูจน์ได้ว่า คุณภาพจะได้รับการพัฒนา รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในการวัด ประเมินผลการบริหารทั่วทั้งองค์กรและทดสอบประเมินผลนักเรียนด้วยการวิจัย เรื่องการบริหารคุณภาพพิจารณาสมรรถภาพในการสอนจากครูที่ได้รับรางวัลและคณะทำงาน Ellis ซึ่งให้เห็นว่า สิ่งที่ดีเหมาะสมกับการบริหารคุณภาพนั้นเกี่ยวข้องกับการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

Ministry of Education and Culture (1995) ศึกษาเรื่อง การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเทศอินโดนีเซีย โดยวัดคุณภาพครูใน 4 ปัจจัยหลัก คือ ความสามารถด้านวิชาชีพ ความพยายามทางวิชาชีพ เวลาที่ใช้ในกิจกรรมทางวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญและงานที่ได้รับมอบหมาย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่กระตุ้นและใช้ปัจจัยอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ครูเป็นปัจจัยเดียวที่ใช้ตัดสินการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและครูที่มีคุณภาพจะส่งผลต่อการศึกษามากที่สุด

Brooks (1996) ศึกษาเรื่อง การรับประกันคุณภาพและการวางแผนการปรับปรุงการศึกษาของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ การศึกษานี้เป็นการทดสอบการรับประกันคุณภาพและกระบวนการวางแผน ปรับปรุงการศึกษา ของเด็กการศึกษาพิเศษปี ค.ศ. 1996 ในรัฐอิลลินอยส์ โดยวิธีการเชิงคุณภาพกับเชิงบรรยาย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การศึกษาทั่วไปและการศึกษาพิเศษได้ดำเนินการรับประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการปรับปรุงคุณภาพและการตรวจสอบจากภายนอก เช่นเดียวกันผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาและส่งผลไปสู่ผู้เรียน

Townsend (1997, p. 311) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาในเมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย และในรัฐ 7 รัฐของสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เชื่อว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ คือ บุคลากรมีคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายของโรงเรียน

ที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ และผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้นำ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีบรรยากาศที่ดีในการเรียน

Neville (1998) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมการวางแผนในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าการนำกิจกรรมประกันคุณภาพไปใช้ในการวางแผน โรงเรียนได้รับการสนับสนุน ความร่วมมือ ความสนใจ การยกย่องจากผู้มีส่วนร่วมงานเป็นอย่างดี

Pang Sun Keung (2000, pp. 137-155) ศึกษาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานและการประกันคุณภาพ ได้อธิบายการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในฮ่องกง ได้ให้คำแนะนำคุณภาพของโรงเรียนควรใช้การประกัน 2 แบบ การควบคุมคุณภาพภายนอกใช้การตรวจโรงเรียนทั้งหมดโดยผู้ประกันคุณภาพและการประเมินภายในโรงเรียน การปฏิบัติงานของโรงเรียนจะถูกตรวจด้วยตัวชี้วัดที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในฮ่องกงควรส่งเสริมโดยการประเมินภายในโรงเรียนมากกว่าควบคุมภายนอก ใช้การตรวจโรงเรียนโดยผู้ประกันคุณภาพระยะยาว

Shokraiefard (2011, p. 3) ศึกษา การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษาในโรงเรียนวิศวกรรมของมหาวิทยาลัยโบราส จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพ เกณฑ์คุณภาพและความหมายในระดับอุดมศึกษา จะกล่าวถึง วิธีการปรับปรุงที่แตกต่างกันที่ได้รับการใช้ประสบความสำเร็จในการปรับปรุงคุณภาพในระบบการศึกษาได้แก่ วงจร PDCA และ EFQM (มูลนิธิยุโรปเพื่อการจัดการคุณภาพ) วิธีการเหล่านี้จะนำไปใช้ในโรงเรียนวิศวกรรมของมหาวิทยาลัยโบราส เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคหลักในการปรับปรุงคุณภาพและมีบางส่วนที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหา ข้อเสนอแนะในการดำเนินการเพื่อที่จะให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการประกันคุณภาพ กฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่ประกอบด้วย มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา สามารถสังเคราะห์และสรุปได้กระบวนการบริหารจัดการสำหรับการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ 5 ด้าน คือ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) และการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนการวิจัย

กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบความคิดรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ
2. สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. ร่างรูปแบบ (Modeling) จำลองเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบการบริหารจัดการ 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การควบคุม และการปรับปรุง โดยการสังเคราะห์ผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นรูป

แบบจำลองการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี
ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการ ดังนี้

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย
จากผู้บริหารการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการนำรูปแบบจำลอง
จากขั้น 1 มาศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) 3 รอบ ซึ่งมี
รายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ
ทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ
2. สร้างแบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีข้อคำถาม
เกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพจำนวน 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ
การควบคุม และการปรับปรุง
3. นำคำถามที่ยกร่างขึ้นปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 5 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้
 - 4.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุญา วีระวุฒิตระกูล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
 - 4.2 ดร.ธนวิน ทองแพง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา
 - 4.3 ดร.สมศักดิ์ ทองเนียม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18
 - 4.4 ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี
 - 4.5 นางน้ำค้าง โตจินดาศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบงานประกัน
คุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

5. แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง ณ สถานที่ทำงานของผู้เชี่ยวชาญ โดยนัดหมายทางโทรศัพท์ พร้อมทั้งส่งแบบสัมภาษณ์และงานวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า ผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 17 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นเป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการประกันคุณภาพในข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

6.1 กลุ่มที่ 1 เป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการและกำกับติดตามการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

6.1.1 ดร.วรศักดิ์ วัชรกำธร อดีตหัวหน้าศูนย์พัฒนาการนิเทศและเร่งรัดคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สนฐ.)

6.1.2 ดร.ชัชชัย อู่พานิช อดีตรองศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 9

6.1.3 ว่าที่ร้อยตรี ดร.อานนท์ สุขภาคกิจ ศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร

6.1.4 ดร.สุรชาติ มานิตย์ อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18

6.1.5 ดร.เพชรรัชต์ แก้วสุวรรณ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

6.2 กลุ่มที่ 2 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 3 อยู่ในระดับดีขึ้นไป

6.2.1 ดร.สุกิจ โพธิ์ศิริกุล ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านค่าย จังหวัดระยอง

6.2.2 นายไพศาล สังกะเพศ ผู้อำนวยการ โรงเรียนลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

6.2.3 ดร.ศิรินา โพยประโคน ผู้อำนวยการ โรงเรียนมารีวิทย จังหวัดชลบุรี

6.2.4 ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี

6.2.5 ดร.ปวีณา หมงคลาคี ผู้จัดการ โรงเรียนอักษรศึกษา จังหวัดชลบุรี

6.2.6 ดร.ธงชัย ชิวปรีชา ผู้อำนวยการกิตติคุณ โรงเรียนกำเนิดวิทย์ จังหวัดระยอง อดีตผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

6.2.7 ดร.ปรีชา ไพรินทร์ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย
จังหวัดชลบุรี

6.2.8 ดร.ชนกชน ธรรมรักษ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2
จังหวัดฉะเชิงเทรา

6.3 กลุ่มที่ 3 เป็นนักวิชาการ เป็นผู้ปฏิบัติงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการประกัน
คุณภาพ

6.3.1 ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ อาจารย์อาวุโส วิทยาลัย
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต อดีตประธานกรรมการคุรุสภา

6.3.2 ดร.ดิเรก พรสีมา คณบดีวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ (มรภ.)
พระนครศรีอยุธยา อดีตรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอดีตรองกรรมการ
พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (สมศ.)

6.3.3 ดร.วสันต์ นาวเหนียว ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1

6.3.4 ดร.สมศักดิ์ ลีลา ข้าราชการบำนาญ อดีตนายกสมาคมการวัดผล ประเมินผล
และวิจัยทางการศึกษาแห่งประเทศไทย

7. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 จัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์
ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พยายามคงรูปภาษาจำนวนเดิมไว้ จากนั้นจำแนกเป็นข้อ
แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
มี 5 ระดับ โดยในแบบสอบถามรอบนี้ ผู้วิจัยกำหนดช่องเหตุผลเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ
แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสม โดย
กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนความคิดเห็นดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยน้อยที่สุด

8. นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ปรึกษาขอความเห็นชอบอาจารย์ที่ปรึกษาหลักแล้ว
ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

9. นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 5 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้

9.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สุญา ชีระวณิชตระกูล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

9.2 ดร.ธนวิน ทองแพง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

9.3 ดร.สมศักดิ์ ทองเนียม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

9.4 ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการ โรงเรียน โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี

9.5 นางน้ำค้าง โตจินดา ศิษยานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

10. แก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

11. นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม จากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 จำนวน 17 คน

12. สร้างแบบสอบถามฉบับที่ 3 โดยนำข้อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger) ของแต่ละข้อ โดยนำข้อความที่ค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และมีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger) 1.5 ลงมา ตามลำดับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

12.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาหรือไม่

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่ค่อยน่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

12.2 ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger)

ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอร์ไทล์ที่ 1 กับควอร์ไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมาแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกันและการคัดเลือกข้อความที่จะมาเป็นกรอบความคิดในการอภิปรายได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันก็จะถูกตัดทิ้งไป (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2535, หน้า 23-24)

13. นำแบบสอบถามฉบับที่ 3 ปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก แล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม ซึ่งในแบบสอบถามฉบับที่ 3 นี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทราบคำตอบของกลุ่มและคำตอบของตนเองว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวนคำตอบของตนเองอีกครั้งว่าควรเปลี่ยนคำตอบตามความคิดเห็นของกลุ่มหรือไม่ ถ้าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นแตกต่างจากกลุ่มและยืนยันคำตอบเดิมก็ให้ผู้เชี่ยวชาญเขียนอธิบายเหตุผลประกอบ

14. นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger) แล้วเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนดสรุปเป็นรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์รอบที่ 1 โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นจำแนกเป็นข้อกระทง หากข้อความใดมีเนื้อความที่ใกล้เคียงกันนำมาไว้ในข้อเดียวกัน จากนั้นนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาหรือไม่

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่ค่อยน่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile ranger)

สำหรับค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์จะเป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอร์ไทล์ที่ 1 กับควอร์ไทล์ที่ 3 ถ้าค่าที่คำนวณได้ข้อความใดที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมาแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกันและการคัดเลือกข้อความที่จะมาเป็นกรอบความคิดในการอภิปรายได้นั้นจะต้องเป็นข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเท่านั้น ส่วนข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันก็จะถูกตัดทิ้งไป (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2535, หน้า 23-24)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามฉบับที่ 4 โดยนำข้อความที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งจัดลำดับข้อมูลตามที่ได้สรุไปได้ เพิ่มเติมหัวข้อเสนอแนะ
2. นำแบบสอบถามฉบับที่ 4 ปรึกษาขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามฉบับที่ 4 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จำนวน 5 คน ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกุล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 ดร.ธนวิน ทองแพง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา

3.3 ดร.สมศักดิ์ ทองเนียม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 18

3.4 ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ ผู้อำนวยการ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี

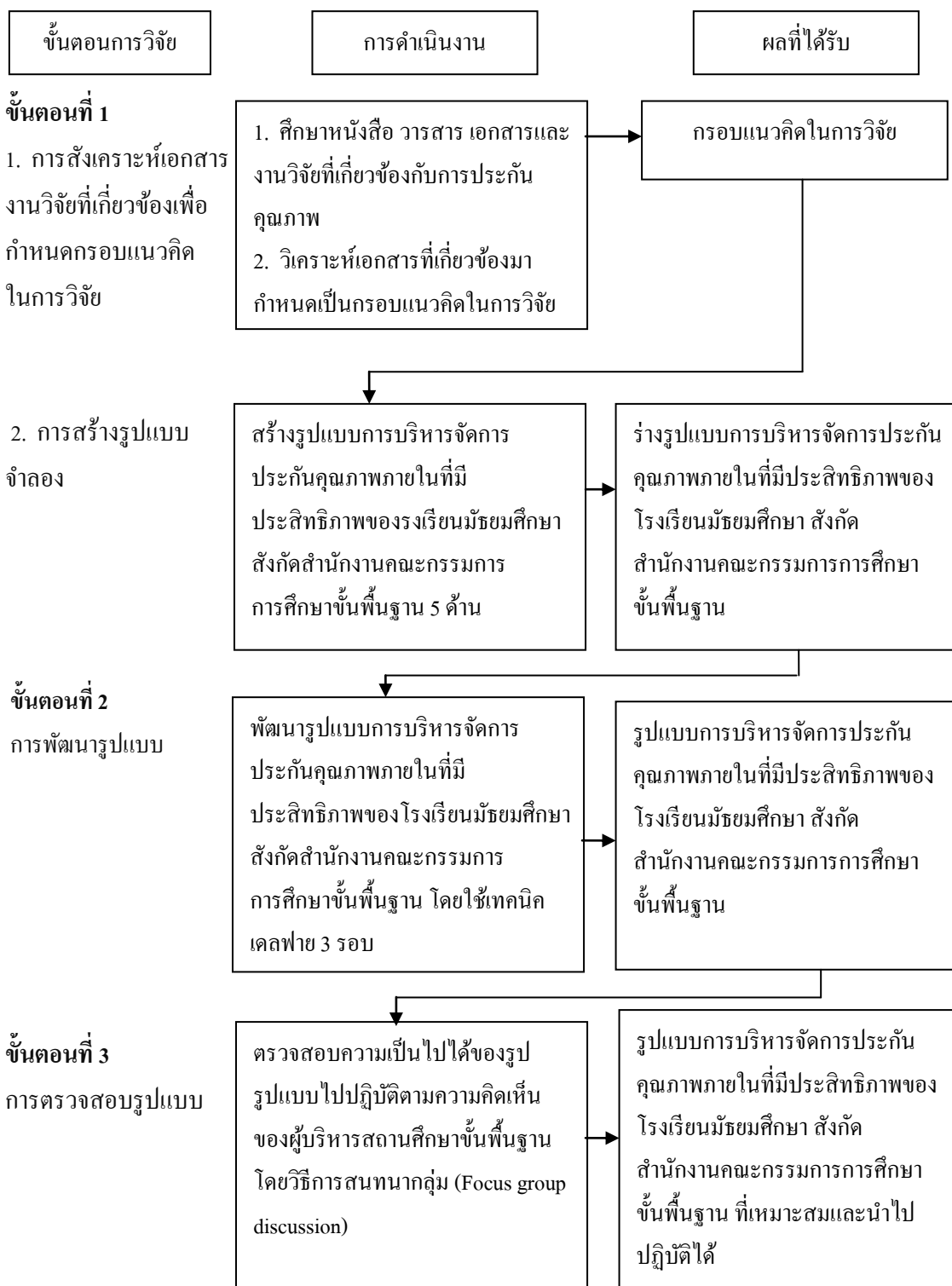
3.5 นางน้ำค้าง โตจินดาศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบงานประกัน
คุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

4. แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำแบบสอบถาม
ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. นำแบบสอบถามฉบับที่ 4 ไปใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)
ซึ่งผู้วิจัยจัดขึ้นและเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย เพื่อการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกัน
คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานกับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
มีจำนวน 8 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

5.1 ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง
5.2 นายสำเริง หมอนวัน	ผู้อำนวยการ โรงเรียน โรงเรียนชลกันยานุกูล
5.3 นายวันชัย ทันสมัย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี
5.4 ดร.ณัฐชา จันทร์ดา	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสัทธิวิทิตาคม
5.5 นายวิทยา อรุณแสงฉาน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย ชลบุรี
5.6 นางสาวสมพร หิรัญลักษณ์สุด	ผู้อำนวยการ โรงเรียนสุรศักดิ์วิทิตาคม
5.7 ดร.บุญเกิด กลมทุกสิ่ง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอุทกวิทิตาคม
5.8 ดร.สาริศา จันทร์แรม	ผู้อำนวยการ โรงเรียนผินแจ่มวิชาสอน

6. สรุปข้อคิดเห็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป็นรูปแบบการบริหารจัดการประกัน
คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน กระบวนการวิจัยมีดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยผลการวิเคราะห์ประกอบด้วย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 1

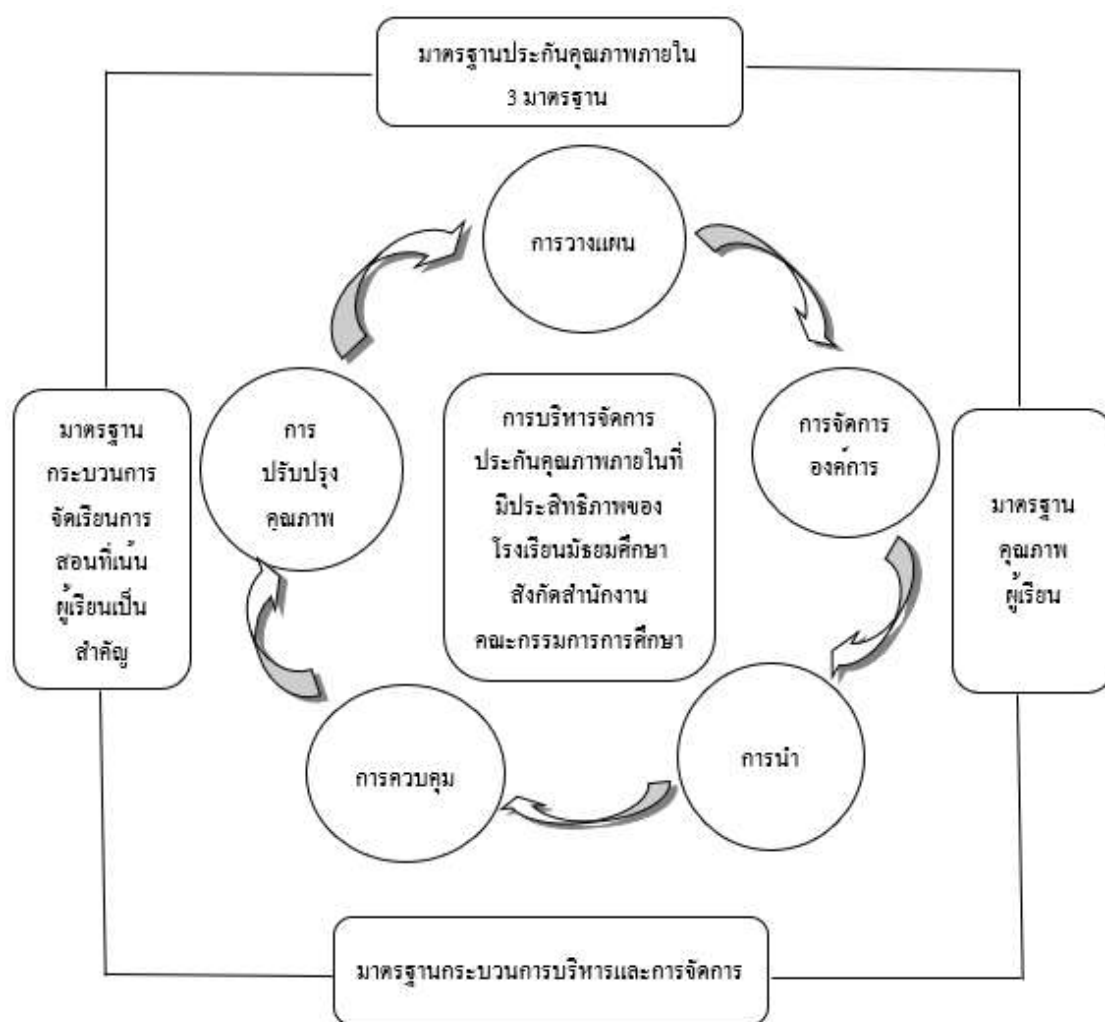
2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 3

ตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 8 คน

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ร่างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพ
ภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย
3 รอบ รอบที่ 1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ที่ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ
การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การควบคุม และการปรับปรุง เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกัน
คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน รอบที่ 1 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	13	76.47
หญิง	4	23.53
2. อายุ		
41-50 ปี	2	11.76
51-60 ปี	7	41.18
61 ปีขึ้นไป	8	47.06
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	1	5.88
ปริญญาเอก	16	94.12
4. ตำแหน่งหน้าที่		
ผู้บริหารระดับนโยบาย	5	29.41
ผู้บริหารสถานศึกษา	7	41.18
ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา	1	5.88
ครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ	4	23.53

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 76.47 และมีอายุอยู่ในช่วง 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.06 โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 5.88 และปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 94.12 และมีตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารระดับนโยบาย คิดเป็นร้อยละ 29.41 ผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.18 ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 5.88 และครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 23.53

สำหรับในส่วนของความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นที่ได้มาจัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ โดยพยายามคงรูปภาษาสำนวนเดิมไว้ จากนั้นจำแนกเป็นข้อ แต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์

1.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน

1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลด้านบุคลากรข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

1.1.3 การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ

1.1.4 การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การเรื่องการประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1.1.5 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

1.1.6 การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.7 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21

1.1.9 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกศตวรรษที่ 21

1.2 การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย

1.2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

1.2.2 การกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน

1.2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนและคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.4 การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน

1.2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมิน เป้าหมายถึง ความครอบคลุมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและเสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

1.2.6 การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา

1.3 การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

1.3.1 การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

1.3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก

1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี

1.4.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลางหรือระยะยาว

1.4.2 การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน

1.4.3 การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน

1.4.4 การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี

1.4.5 กำหนดการประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม

1.4.6 การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4.7 การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม

1.4.8 การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

1.5 การประเมินแผน

1.5.1 การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและดำเนินการตามที่วางไว้

1.5.2 การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ

1.5.3 การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน

1.5.4 การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม

1.5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ

1.5.6 การวางแผนติดตามการประเมินผลประกอบด้วย

1.5.6.1 แผนการกำกับติดตาม (Monitoring and control plan)

1.5.6.2 แผนการประเมิน (Evaluation plan)

1.5.6.3 แผนการรายงานผล (Reporting plan)

1.5.7 การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

2. การจัดการองค์การ (Organizing)

2.1 การจัดโครงสร้างองค์การ

2.1.1 การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่

2.1.2 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

2.1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียนนั้น

2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.1 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงาน ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.2.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.2.2 การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2.2.2.3 การสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2.2.2.4 การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 บทบาทหน้าที่ครู

2.2.3.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ

2.2.3.2 การจัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอนหรือรับผิดชอบ

2.2.3.3 การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.3.4 การให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน

- มีขั้นตอนชัดเจน
- 2.2.3.5 การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้
 - 2.2.3.6 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
 - 2.2.3.7 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
 - 2.2.3.8 การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย
 - 2.2.3.9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้กับผู้เรียน ปฏิบัติจริงสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) การได้ปฏิบัติและนำเสนอ งานด้วยตนเอง
- 2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน
- 2.2.4.1 การสนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
 - 2.2.4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร
 - 2.2.4.3 การสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
 - 2.2.4.4 การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ
 - 2.2.4.5 การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2.3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์
- 2.3.1 การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3.2 การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง
 - 2.3.3 การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ
 - 2.3.5 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC)
 - 2.3.6 การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาคูงาน
 - 2.3.7 การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

3. การนำ (Leading)

3.1 การจูงใจ

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน

3.1.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงาน ประกันคุณภาพ/ รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ

3.1.3 ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และ ให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ

3.1.4 ผู้บริหารติดตามผลกระทบการดำเนินงานแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน

3.1.5 ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ในองค์กร

3.1.6 ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ

3.1.7 ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชู เกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน

3.1.8 ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอก

3.1.9 ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี วัฒนธรรมและ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ

3.1.10 ผู้บริหารกระตุ้น ชัยยุ ส่งเสริมให้ความกระตือรือร้นในการทำงานประกัน คุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใช่อำนาจบังคับ

3.1.11 การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ

3.1.12 ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล

3.2 การสั่งการ

3.2.1 ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย

3.2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of direct) หรือการสั่งการแบบ ขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบ ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ ที่เหมาะสม

3.2.3 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์

3.2.4 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน

3.3 การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน

3.3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน

3.3.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด คำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด

3.3.1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด

3.3.1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้

3.3.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่

3.3.1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

3.3.1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อ ในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

3.3.1.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียน กำหนดเป็นแบบอย่างได้

3.3.1.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย

3.3.1.9 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

3.3.1.10 ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียน กำหนด

3.3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ

3.3.2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3.3.2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา งานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้

- 3.3.2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
- 3.3.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและโรงเรียน และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน
- 3.3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
- 3.3.2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน
- 3.3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3.3.3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่
- 3.3.3.2 การใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 3.3.3.3 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.3.3.4 การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 3.3.3.5 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
- 3.4 การให้คำแนะนำและนิเทศ
- 3.4.1 การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู ครูกับครูด้วยกันเอง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง
- 3.4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ
- 3.4.3 การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 3.4.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ

3.5 การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3.5.1 การสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียน
เข้าใจตรงกัน

3.5.2 การประสานงานกันเชื่อมโยงการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน
ของทีมนำ ทีมทำและทีมประสานงาน

3.5.3 การมีช่องทางการประสานงานภายในที่หลากหลาย

3.6 การสื่อสาร

3.6.1 การมีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น สถานการณ์ และเวลา

3.6.2 การสื่อสาร 2 ทาง

3.6.3 การใช้ช่องทางสื่อสาร เทคโนโลยีหรือเครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลาย
ทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่น
การสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)

3.6.4 การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง

4. การควบคุม (Controlling)

4.1 การวัดผล

4.1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
ภายในโรงเรียน

4.1.2 การจัดทำแผนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
โรงเรียน

4.1.3 การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินผลและ
ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

4.1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน
อย่างต่อเนื่อง

4.1.5 การวัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุม
ทั้งคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการบริหารและการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ

4.1.6 การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนจาก
วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

4.2 การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์

4.2.1 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐาน
ที่กำหนดร่วมกัน

4.2.2 การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนความรู้ประสบการณ์กับโรงเรียนในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล

4.3.1 การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน

4.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิงปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและมีวิธีนำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม

4.3.3 การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน

4.3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

4.3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

4.3.6 การมีโปรแกรม/ระบบสารสนเทศออนไลน์รายงานผลการจัดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

5.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงาน

5.1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ

5.1.2 การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหาระบบการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายในโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)

5.2 การวางแผนระยะต่อไป

5.2.1 การนำสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียง วิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป

5.3 การเตรียมรับการประเมินภายนอก

5.3.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและส่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.3.2 การขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

5.3.4 การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐานและสารสนเทศ

5.3.5 การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสมเช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์

(PowerPoint)

จากความคิดเห็นทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบ 2 ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการ

ประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 และรอบที่ 3

การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 เป็นการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญต่อการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 องค์ประกอบคือ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) เพื่อให้ได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็น โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม แล้วนำมาหาค่ามัธยฐาน (Median) ที่เป็นค่ากลางของคำตอบทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน และค่าพิสัยควอร์ไทล์ (Interquartile ranger) ที่เป็นการคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอร์ไทล์ที่ 1 (Q1) กับควอร์ไทล์ที่ 3 (Q3) แสดงให้เห็นถึงขอบเขตความเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการวางแผน (Planning)

ข้อ	ด้านการวางแผน (Planning)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.	การวิเคราะห์สถานการณ์				
1.1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.2	การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ข้อมูลด้านบุคลากรข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวางแผน (Planning)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.3	การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.4	การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การเรื่องการประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	5.00	0.00	5.00	0.00
1.5	การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	5.00	0.00	5.00	0.00
1.6	การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.7	การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.8	การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21	5.00	1.00	5.00	0.00
1.9	การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกศตวรรษที่ 21	5.00	1.00	5.00	0.00
2.	การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย				
2.1	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน และเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2	การกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3	การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียน และคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวางแผน (Planning)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
2.4	การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.5	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมินเป้าหมายถึงความและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและเสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.6	การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00
3.	การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย				
3.1	การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	5.00	1.00	5.00	0.00
3.3	การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก	5.00	1.00	5.00	0.00
4.	การจัดทำแผนและแผนประจำปี				
4.1	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลางหรือระยะยาว	5.00	0.00	5.00	0.00
4.2	การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
4.3	การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
4.4	การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี	5.00	0.00	5.00	0.00
4.5	การกำหนดการประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม	5.00	0.00	5.00	0.00
4.6	การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการวางแผน (Planning)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
4.7	การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00
4.8	การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน	5.00	0.00	5.00	0.00
5.	การประเมินแผน				
5.1	การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและดำเนินการตามที่วางไว้	5.00	0.00	5.00	0.00
5.2	การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ	5.00	0.00	5.00	0.00
5.3	การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน	5.00	0.00	5.00	0.00
5.4	การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม	5.00	0.00	5.00	0.00
5.5	การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ	5.00	1.00	5.00	0.00
5.6	การวางแผนติดตามการประเมินผลประกอบด้วย - แผนการกำกับติดตาม (Monitoring and control plan) - แผนการประเมิน (Evaluation plan) - แผนการรายงานผล (Reporting plan)	5.00	0.00	5.00	0.00
5.7	การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00

จากตารางที่ 4 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการวางแผน (Planning) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัย

ระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อ 1.3 การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การเรื่องการประกันคุณภาพ ถ้าทุกคนให้ความสำคัญ ทำต่อเนื่องจะเป็นเรื่องที่ดี และข้อ 2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร โรงเรียนและคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น คุณภาพของผู้เรียนจะเป็นตัวตัดสินว่าโรงเรียนนั้นเป็นอย่างไร ถ้านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีจะบ่งบอกว่า ครูสอนดี ครูสอนดีเกิดจากผู้บริหารเอาใจใส่ และพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 1 ด้านการวางแผน (Planning) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยข้อ 1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทยศตวรรษที่ 21 ข้อ 1.9 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน ข้อ 3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ข้อ 3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาวโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก และข้อ 5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้เปลี่ยนแปลงคำตอบมาสอดคล้องกับกลุ่มทำให้มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์เปลี่ยนจาก 1.00 เป็น 0.00

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการจัดการองค์การ (Organizing)

ข้อ	การจัดการองค์การ (Organizing)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.	การจัดโครงสร้างองค์การ				
1.1	การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน ควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่	5.00	1.00	5.00	1.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการองค์การ (Organizing)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.2	โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น	5.00	0.00	5.00	0.00
1.3	โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียนนั้น	5.00	1.00	5.00	0.00
2	การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ				
2.1	การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงาน การประกันคุณภาพของหน่วยงาน ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2	บทบาทหน้าผู้บริหารสถานศึกษา				
2.2.1	การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2.2	การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงาน ระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2.3	การสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพ การศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2.4	การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3	บทบาทหน้าที่ครู				
2.3.1	การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการองค์การ (Organizing)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
2.3.2	การจัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองสอนหรือรับผิดชอบ	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.3	การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.4	การให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน/ โครงการตามมาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.5	การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.6	การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.7	การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.8	การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย	5.00	0.00	5.00	0.00
2.3.9	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้กับผู้เรียนปฏิบัติจริงสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) การได้ปฏิบัติและนำเสนองานด้วยตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00
2.4	คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน				
2.4.1	การสนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.4.2	การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการองค์การ (Organizing)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
2.4.3	การสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชน ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.4.4	การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนา อย่างมืออาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00
2.4.5	การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้ การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.00	0.00	5.00	0.00
3.	การจัดการทรัพยากรมนุษย์				
3.1	การพัฒนาอบรบการประกันคุณภาพภายใน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2	การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงาน ของตนเองอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3	การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการ ประกันคุณภาพภายใน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.4	การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้าน วิชาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00
3.5	การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC)	5.00	0.00	5.00	0.00
3.6	การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาดูงาน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.7	การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	5.00	1.00	5.00	0.00

จากตารางที่ 5 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 2
ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 5 และ
ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อ 1.1
การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure

การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่นั้น ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าคนหนึ่งคนทำหน้าที่ได้หลายหน้าที่จะทำให้มีความรอบรู้หลายด้าน และพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยข้อ 1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียนนั้นและข้อ 3.7 การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้เปลี่ยนแปลงคำตอบมาสอดคล้องกับกลุ่มทำให้มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์เปลี่ยนจาก 1.00 เป็น 0.00

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการนำ (Leading)

ข้อ	ด้านการนำ (Leading)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.	การจูงใจ				
1.1	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.2	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานประกันคุณภาพ/ รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.3	ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.4	ผู้บริหารติดตามผลกระทบการดำเนินงานแก้ปัญหา ให้คำแนะนำส่งเสริมสนับสนุนการทำงาน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.5	ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในองค์การ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.6	ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านกรนำ (Leading)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.7	ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบ ต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.8	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก	5.00	0.00	5.00	0.00
1.9	ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน การทำงานประกันคุณภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.10	ผู้บริหารกระตุ้น ชัยยุ ส่งเสริมให้ความกระตือรือร้น ในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่การถูกบังคับ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.11	มีการเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้า ทางวิทยฐานะ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.12	ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล	5.00	0.00	5.00	0.00
2.	การสั่งการ				
2.1	ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบ ด้วยกฎหมาย	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2	ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of direct) หรือ การสั่งการแบบขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบ ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตาม สถานการณ์ที่เหมาะสม	5.00	0.00	5.00	0.00
2.4	ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการ เป็นลายลักษณ์อักษรหรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการ ทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์	5.00	0.00	5.00	0.00
2.4	ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านกรนำ (Leading)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
3.	การดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน 3 มาตรฐาน				
3.1	มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน				
3.1.1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.2	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.3	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้ เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.4	ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.5	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรือ งานอาชีพ	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมาย ที่โรงเรียนกำหนดเป็นแบบอย่างได้	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของ ความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย	5.00	0.00	5.00	0.00
3.1.9	ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลาย	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านกรนำ (Leading)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
3.1.10	ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2	มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ				
3.2.1	การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษา แห่งชาติเป็นไปไดในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2.2	การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาผู้ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2.3	การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบ ด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2.4	การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและโรงเรียนและ จัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2.5	การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อ การจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2.6	การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ สภาพของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านกรนำ (Leading)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
3.3	มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
3.3.1	การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3.2	การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3.3	การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้ เทคโนโลยี เครื่องมือและวิธีการวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3.4	การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3.5	การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูล สะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	5.00	0.00
4	การให้คำแนะนำและนิเทศ				
4.1	การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน กับครู ครูกับครูด้วยกันเอง และนิเทศอย่างเป็น ทัศนคติมิตรอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ด้านกรนำ (Leading)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
4.2	การสร้างเครื่องมือการนิเทศ	5.00	0.00	5.00	0.00
4.3	การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	5.00	0.00	5.00	0.00
4.4	การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ	5.00	0.00	5.00	0.00
5.	การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ				
5.1	การสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจตรงกัน	5.00	0.00	5.00	0.00
5.2	การประสานงานกันเชื่อมโยงการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน ของทีมนำ ทีมทำและทีมประสานงาน	5.00	0.00	5.00	0.00
5.3	การมีช่องทางการประสานงานภายในที่หลากหลาย	5.00	0.00	5.00	0.00
6.	การสื่อสาร				
6.1	การมีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น สถานการณ์ และเวลา	5.00	0.00	5.00	0.00
6.2	การสื่อสาร 2 ทาง	5.00	0.00	5.00	0.00
6.3	การใช้ช่องทางสื่อสาร เทคโนโลยีหรือเครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลายทันสมัยรวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่น การสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)	5.00	0.00	5.00	0.00
6.4	การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00

จากตารางที่ 6 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านกรนำ (Leading) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อ 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในนั้น ผู้เชี่ยวชาญ

มีความคิดเห็นว่าเป็นประเด็นที่สำคัญเพราะผู้บริหารคือคนสำคัญ ถ้าผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะตามจะทำให้งานประสบความสำเร็จ ข้อ 2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการ โดยตรง (Demand of direct) หรือการสั่งการแบบขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบ ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผล ประกอบว่า ในการทำงานมีงานและคนหลากหลายรูปแบบ การสั่งการของผู้บริหารจึงต้องปรับ ให้เหมาะสมกับงานกับคน และข้อ 6.3 การใช้ช่องทางสื่อ เทคโนโลยี หรือเครื่องมือในการสื่อสาร ที่หลากหลายทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่น การสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) นั้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าทำให้ การสื่อสารสะดวกและรวดเร็ว และพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 3 ด้านการนำ (Leading) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการควบคุม (Controlling)

ข้อ	การควบคุม (Controlling)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.	การวัดผล				
1.1	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.2	การจัดทำแผนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.3	การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัด สำหรับ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00
1.4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	การควบคุม (Controlling)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.5	การวัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุมทั้งคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.6	การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนจากวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย	5.00	0.00	5.00	0.00
2.	การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์				
2.1	การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน	5.00	0.00	5.00	0.00
2.2	การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนความรู้ ประสบการณ์กับโรงเรียนในระดับเดียวกันหรือระดับที่	5.00	0.00	5.00	0.00
3.	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล				
3.1	การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2	การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิงปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและมีวิธินำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3	การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน	5.00	0.00	5.00	0.00
3.4	การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	5.00	1.00	5.00	0.00
3.5	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี	5.00	0.00	5.00	0.00

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	การควบคุม (Controlling)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
3.6	การมีโปรแกรม/ ระบบสารสนเทศออนไลน์ รายงานผลการจัดโครงการ/ กิจกรรมที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	5.00	0.00	5.00	0.00

จากตารางที่ 7 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านการควบคุม (Controlling) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ และ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 4 การควบคุม (Controlling) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยข้อ 3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้เปลี่ยนแปลงคำตอบมาสอดคล้องกับกลุ่มทำให้มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์เปลี่ยนจาก 1.00 เป็น 0.00

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของคำตอบรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญในองค์ประกอบด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

ข้อ	การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
1.	การปรับปรุงการปฏิบัติงาน				
1.1	การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ	5.00	0.00	5.00	0.00
1.2	การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบ และดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพ ภายใน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)	5.00	1.00	5.00	0.00

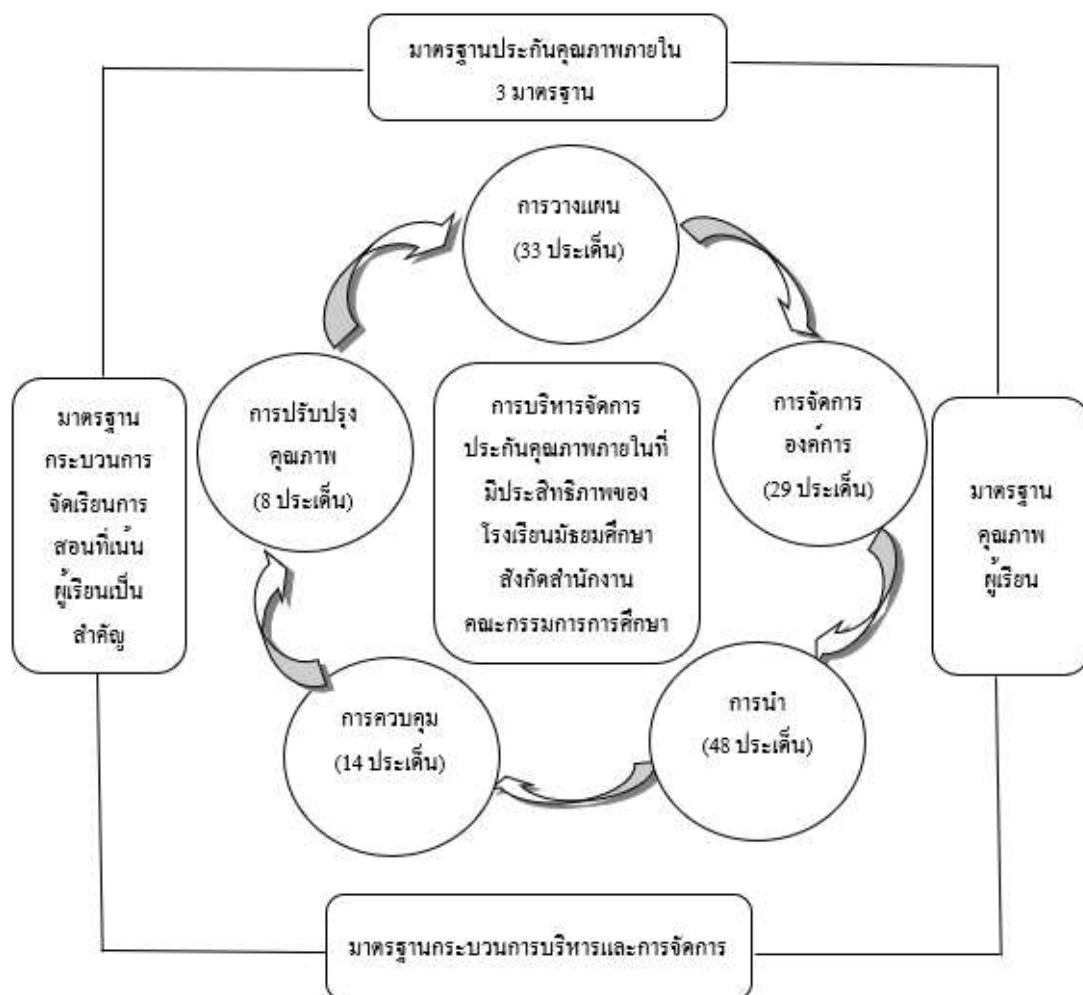
ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)	รอบที่ 2		รอบที่ 3	
		Mdn.	I.R.	Mdn.	I.R.
2.	การวางแผนระยะต่อไป				
2.1	การนำเสนอสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียน ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายใน ในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป	5.00	1.00	5.00	0.00
3.	การเตรียมรับการประเมินภายนอก				
3.1	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและส่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	5.00	0.00	5.00	0.00
3.2	การขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	5.00	0.00
3.3	การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	5.00	0.00	5.00	0.00
3.4	การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐานและสารสนเทศ	5.00	0.00		
3.5	การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสมเช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint)	5.00	0.00	5.00	0.00

จากตารางที่ 8 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ และ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในองค์ประกอบที่ 5 ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ โดยข้อ 1.2

การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) และข้อ 2.1 การนำเสนอสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป ผู้เชี่ยวชาญบางท่านได้เปลี่ยนแปลงคำตอบมาสอดคล้องกับกลุ่มทำให้มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์เปลี่ยนจาก 1.00 เป็น 0.00

ข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ สามารถสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 12

ภาพที่ 12 รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญ

จากภาพที่ 12 รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญ มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) จำนวน 33 ประเด็น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - 1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ จำนวน 9 ประเด็น
 - 1.2 การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย จำนวน 6 ประเด็น
 - 1.3 การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ประเด็น
 - 1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี จำนวน 8 ประเด็น
 - 1.5 การประเมินแผน จำนวน 7 ประเด็น
2. การจัดการองค์การ (Organizing) จำนวน 29 ประเด็น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - 2.1 การจัดโครงสร้างองค์การ จำนวน 3 ประเด็น
 - 2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ จำนวน 19 ประเด็น
 - 2.3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 7 ประเด็น
3. การนำ (Leading) จำนวน 48 ประเด็น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - 3.1 การจูงใจ จำนวน 12 ประเด็น
 - 3.2 การสั่งการ จำนวน 4 ประเด็น
 - 3.3 การดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน 3 มาตรฐาน จำนวน 21 ประเด็น
 - 3.4 การให้คำแนะนำและนิเทศ จำนวน 4 ประเด็น
 - 3.5 การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ จำนวน 3 ประเด็น
 - 3.6 การสื่อสาร จำนวน 4 ประเด็น
4. การควบคุม (Controlling) จำนวน 14 ประเด็น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - 4.1 การวัดผล จำนวน 6 ประเด็น
 - 4.2 การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ จำนวน 2 ประเด็น
 - 4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล จำนวน 6 ประเด็น
5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving) จำนวน 8 ประเด็น ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย ดังนี้
 - 5.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงาน จำนวน 2 ประเด็น

5.2 การวางแผนระยะต่อไป จำนวน 1 ประเด็น

5.3 การเตรียมรับการประเมินภายนอก จำนวน 5 ประเด็น

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพ ภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบ
การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)
โดยเชิญผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน มาร่วมอภิปรายเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไป
ได้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning)

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกัน
คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านการวางแผน (Planning) ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่า ข้อ 1.1.9 การวิเคราะห์
สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกสู่
ศตวรรษที่ 21 นั้น อยู่ในข้อ 1.1.5 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT
Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) อยู่แล้ว

1.2 การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

1.3 การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะเพิ่มเติม ข้อ 1.4.1 การจัดทำแผนพัฒนา
คุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลาง หรือระยะยาว ให้แล้วแต่ความเหมาะสมตาม
บริบทของโรงเรียน

1.5 การประเมินแผน

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะเพิ่มเติม ข้อ 1.5.8 การรายงานผลการประเมินแผนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้รับทราบผลการประเมิน

2. ด้านการจัดการองค์การ (Organizing)

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) คือ

2.1 การจัดโครงสร้างองค์การ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะ ข้อ 2.2.2.1 นอกจากการศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ควรศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนด้วย และข้อ 2.2.3.7 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เสนอแนะเป็นการร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2.3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะข้อ 2.3.7 จากการจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ปรับเปลี่ยนเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

3. ด้านการนำ (Leading)

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านการนำ (Leading) ดังนี้

3.1 การจูงใจ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะ ข้อ 3.1.10 ผู้บริหารกระตุ้น ชัยยุ ส่งเสริมให้ความกระตือรือร้นในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใช่การถูกบังคับ ปรับเปลี่ยนข้อความจากการกระตุ้น ชัยยุ เป็นการสนับสนุน เนื่องจากคำว่าชัยยุ มีความหมายทางลบ

และข้อ 3.1.12 ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล ปรับเปลี่ยนข้อความจากให้เกียรติ เป็นเสริมแรง

3.2 การสั่งการ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

3.3 ดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน 3 มาตรฐาน

3.3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน

3.3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ

3.3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

3.4 การให้คำแนะนำและนิเทศ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะ ข้อ 3.4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ ควรเพิ่มข้อความเป็นการสร้างเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลาย และข้อ 3.4.3 การนิเทศภายใน ห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนเป็นการใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ในการนิเทศภายในห้องเรียน

3.5 การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

3.6 การสื่อสาร

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะให้เพิ่มเติม ข้อ 3.6.5 การสื่อสารที่ รวดเร็วและถูกต้อง

4. ด้านการควบคุม (Controlling)

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านการควบคุม (Controlling) ดังนี้

4.1 การวัดผล

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

4.2 การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะ ควรเพิ่มเติม ข้อ 4.3.7 การรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

5. ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ดังนี้

5.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

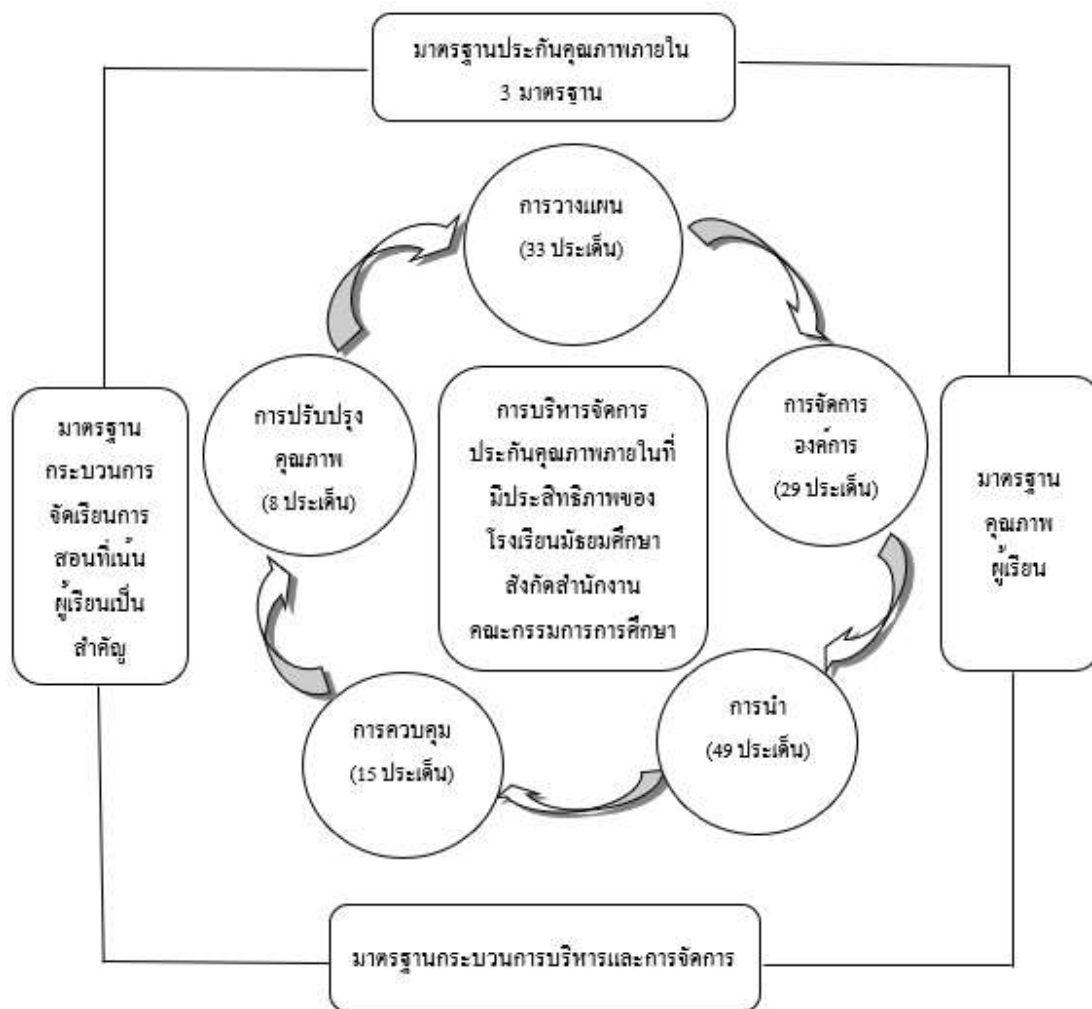
5.2 การวางแผนระยะต่อไป

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

5.3 การเตรียมรับการประเมินภายนอก

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยทั้งหมด

การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยเชิญผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน มาร่วมอภิปรายเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นด้วยในองค์ประกอบหลัก มีการเสนอแนะเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงบางประเด็นในองค์ประกอบย่อยบางข้อ ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) เพิ่มขึ้นจาก 132 ประเด็น เป็น 134 ประเด็น ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้บริหารสถานศึกษา

จากภาพที่ 13 รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ เช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการปรับเพิ่มและลดประเด็นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) ในองค์ประกอบย่อยการวิเคราะห์สถานการณ์ปรับลดประเด็นจาก 9 ประเด็นเหลือ 8 ประเด็น และเพิ่มประเด็นในองค์ประกอบย่อยการประเมินแผนปรับเพิ่มประเด็นจาก 7 ประเด็น เป็น 8 ประเด็น

2. ด้านการนำ (Leading) ในองค์ประกอบย่อยการสื่อสารปรับเพิ่มประเด็นจาก 4 ประเด็น เป็น 5 ประเด็น

3. ด้านการควบคุม (Controlling) ในองค์ประกอบย่อยการเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล ปรับเพิ่มประเด็นจาก 6 ประเด็น เป็น 7 ประเด็น

การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้เชี่ยวชาญด้วยเทคนิคเดลฟาย และรูปแบบที่ได้จากการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งมีการเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงรายละเอียด สรุปได้ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบที่สร้างจากผู้เชี่ยวชาญกับการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านที่ 1 การวางแผน (Planning)	ด้านที่ 1 การวางแผน (Planning)
1. การวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบด้วย 9 ประเด็น	1. การวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบด้วย 8 ประเด็น
1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน	1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน
1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลด้านบุคลากร ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนข้อมูลเครือข่าย	1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลด้านบุคลากร ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนข้อมูลเครือข่าย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>การเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและความสะดวก</p> <p>1.3 การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ</p> <p>1.4 การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรเรื่องการประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>1.5 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)</p> <p>1.6 การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1.7 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21</p> <p>1.9 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกสู่ศตวรรษที่ 21</p> <p>2. การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์</p>	<p>การเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและความสะดวก</p> <p>1.3 การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ</p> <p>1.4 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>1.5 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)</p> <p>1.6 การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1.7 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21</p> <p>2. การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประกอบด้วย 6 ประเด็น</p> <p>2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกัน</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>เป้าหมาย ประกอบด้วย 6 ประเด็น</p> <p>2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนและเป้าหมายความสำเร็จ ของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียน</p> <p>2.2 การกำหนดให้การประกันคุณภาพภายใน เป็นนโยบายสำคัญของ โรงเรียน</p> <p>2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพ ของกระบวนการบริหารและการจัดการ ของผู้บริหาร โรงเรียนและคุณภาพของ กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ</p> <p>ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการ ประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2.4 การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผล ต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการ ประกันคุณภาพภายใน</p> <p>2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมิน เป้าหมายถึงความครอบคลุม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและ</p>	<p>กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนและเป้าหมายความสำเร็จ ของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียน</p> <p>2.2 การกำหนดให้การประกันคุณภาพภายใน เป็นนโยบายสำคัญของ โรงเรียน</p> <p>2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพ ของกระบวนการบริหารและการจัดการ ของผู้บริหาร โรงเรียนและคุณภาพของ กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ</p> <p>2.4 การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผล ต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการ ประกันคุณภาพภายใน</p> <p>ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการ ประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมิน เป้าหมายถึงความครอบคลุม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและ</p> <p>เสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน</p> <p>2.6 การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของ</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>เสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน</p> <p>2.6 การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา</p> <p>3. การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย 3 ประเด็น</p> <p>3.1 การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ</p> <p>3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก</p> <p>1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี ประกอบด้วย 8 ประเด็น</p> <p>4.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลางหรือระยะยาว</p> <p>4.2 การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน</p> <p>4.3 การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน</p>	<p>แต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา</p> <p>3. การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย 3 ประเด็น</p> <p>3.1 การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ</p> <p>3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก</p> <p>1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี ประกอบด้วย 8 ประเด็น</p> <p>4.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลางหรือระยะยาว ให้เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน</p> <p>4.2 การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน</p> <p>4.3 การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน</p> <p>4.4 การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>4.4 การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี</p> <p>4.5 กำหนดการประเมินแผน/ โครงการ/ กิจกรรม</p> <p>4.6 การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>4.7 การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม</p> <p>4.8 การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน</p> <p>5. การประเมินแผนประกอบด้วย 7 ประเด็น</p> <p>5.1 การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและดำเนินการตามที่วางไว้</p> <p>5.2 การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ</p> <p>5.3 การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากทั้งบุคลากรภายใน โรงเรียนและชุมชน</p> <p>5.4 การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม</p> <p>5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ</p> <p>5.6 การวางแผนติดตามการประเมินผลประกอบด้วย-แผนการกำกับติดตาม</p>	<p>4.5 กำหนดการประเมินแผน/ โครงการ/ กิจกรรม</p> <p>4.6 การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>4.7 การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม</p> <p>4.8 การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน</p> <p>5. การประเมินแผนประกอบด้วย 8 ประเด็น</p> <p>5.1 การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและดำเนินการตามที่วางไว้</p> <p>5.2 การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ</p> <p>5.3 การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากทั้งบุคลากรภายใน โรงเรียนและชุมชน</p> <p>5.4 การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม</p> <p>5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ</p> <p>5.6 การวางแผนติดตามการประเมินผลประกอบด้วย-แผนการกำกับติดตาม</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>(Monitoring and control plan)-แผนการประเมิน (Evaluation plan)-แผนการรายงานผล (Reporting plan)</p> <p>5.7 การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน</p>	<p>(Monitoring and Control Plan)-แผนการประเมิน (Evaluation Plan)-แผนการรายงานผล (Reporting Plan)</p> <p>5.7 การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน</p> <p>5.8 การรายงานผลการประเมินแผนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้รับทราบผลการประเมิน</p>
ด้านที่ 2 การจัดการองค์การ (Organizing)	ด้านที่ 2 การจัดการองค์การ (Organizing)
<p>1. การจัดโครงสร้างองค์การประกอบด้วย 3 ประเด็น</p> <p>1.1 การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix Structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่</p> <p>1.2 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น</p> <p>1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่</p>	<p>1. การจัดโครงสร้างองค์การประกอบด้วย 3 ประเด็น</p> <p>1.1 การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix Structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่</p> <p>1.2 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น</p> <p>1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียนได้แก่</p> <p>เครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน</p> <p>2. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 19 ประเด็น</p> <p>2.1 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.2 บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>2.2.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>2.2.2 การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน</p> <p>2.2.3 การสร้างความตระหนักเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน</p> <p>2.2.4 การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.3 บทบาทหน้าที่ครู</p>	<p>มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียนได้แก่</p> <p>เครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน</p> <p>2. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 19 ประเด็น</p> <p>2.1 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2.2 บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>2.2.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน</p> <p>2.2.2 การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน</p> <p>2.2.3 การสร้างความตระหนักเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน</p> <p>2.2.4 การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.3 บทบาทหน้าที่ครู</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2.3.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ	2.3.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ
2.3.2 การจัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ทดสอบหรือรับผิดชอบ	2.3.2 การจัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ทดสอบหรือรับผิดชอบ
2.3.3 การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพ ผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	2.3.3 การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพ ผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
2.3.4 การให้ความร่วมมือในการจัดทำ แผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับโรงเรียน	2.3.4 การให้ความร่วมมือในการจัดทำ แผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับโรงเรียน
2.3.5 การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริม	2.3.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2.3.6 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอน ชัดเจน	2.3.6 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอน ชัดเจน
2.3.7 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	2.3.7 การร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
2.3.8 การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย	2.3.8 การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย
2.3.9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้กับผู้เรียนปฏิบัติจริง	2.3.9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้กับผู้เรียนปฏิบัติจริง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>สร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) การได้ปฏิบัติและนำเสนองานด้วยตนเอง</p> <p>2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน</p> <p>2.4.1 การสนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน</p> <p>2.4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร</p> <p>2.4.3 การสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>2.4.4 การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ</p> <p>2.4.5 การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>3. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 7 ประเด็น</p> <p>3.1 การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพภายใน</p> <p>3.2 การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>สร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) การได้ปฏิบัติและนำเสนองานด้วยตนเอง</p> <p>2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน</p> <p>2.4.1 การสนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน</p> <p>2.4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร</p> <p>2.4.3 การสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>2.4.4 การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ</p> <p>2.4.5 การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>3. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 7 ประเด็น</p> <p>3.1 การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพภายใน</p> <p>3.2 การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>3.3 การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ</p> <p>3.5 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)</p> <p>3.6 การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาดูงาน</p> <p>3.7 การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน</p>	<p>3.3 การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน 3.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ</p> <p>3.5 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)</p> <p>3.6 การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาดูงาน</p> <p>3.7 การประชาสัมพันธ์ให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน</p>
ด้านที่ 3 การนำ (Leading)	ด้านที่ 3 การนำ (Leading)
<p>1. การจูงใจ ประกอบด้วย 12 ประเด็น</p> <p>1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p> <p>1.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานประกันคุณภาพ / รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ</p> <p>1.3 ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติแผนงาน/ แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ</p>	<p>1. การจูงใจ ประกอบด้วย 12 ประเด็น</p> <p>1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน</p> <p>1.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานประกันคุณภาพ / รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ</p> <p>1.3 ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติโครงการ/ กิจกรรม และให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
1.4 ผู้บริหารติดตามผลกระทบการดำเนินงานแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน	1.4 ผู้บริหารติดตามผลกระทบการดำเนินงานแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน
1.5 ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในองค์กร	1.5 ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในองค์กร
1.6 ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ	1.6 ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ
1.7 ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน	1.7 ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน
1.8 ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก	1.8 ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
1.9 ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ	1.9 ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ
1.10 ผู้บริหารกระตุ้น ชักจูง ส่งเสริมให้ความกระตือรือร้นในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่การถูกบังคับ	1.10 ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริมให้ความกระตือรือร้นในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจ ไม่ใช่การถูกบังคับ
1.11 การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ	1.11 การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ
1.12 ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล	1.12 ผู้บริหารเสริมแรง ยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>2. การสั่งการ ประกอบด้วย 4 ประเด็น</p> <p>2.1 ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of Direct) หรือการสั่งการแบบ (Request) หรือการสั่งการแบบ ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม</p> <p>2.3 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์</p> <p>2.4 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน</p> <p>3. ดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 21 ประเด็น</p> <p>3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน</p> <p>3.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด</p> <p>3.1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด</p>	<p>2. การสั่งการ ประกอบด้วย 4 ประเด็น</p> <p>2.1 ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of Direct) หรือการสั่งการแบบ (Request) หรือการสั่งการแบบ ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม</p> <p>2.3 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์</p> <p>2.4 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน</p> <p>3. ดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 21 ประเด็น</p> <p>3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน</p> <p>3.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด</p> <p>3.1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้	3.1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้
3.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่	3.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่
3.1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	3.1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม
3.1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ	3.1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ
3.1.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดเป็นแบบอย่างได้	3.1.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดเป็นแบบอย่างได้
3.1.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย	3.1.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย
3.1.9 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	3.1.9 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.1.10 ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และ จิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด	3.1.10 ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และ จิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด
3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ	3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ
3.2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง	3.2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3.2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้	3.2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนามุ่งสู่ มุ่งสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้
3.2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้	3.2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
3.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและโรงเรียน และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนา	3.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและโรงเรียน และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนา

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย	3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย
3.2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน	3.2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน
3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3.3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่	3.3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่
3.3.2 การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยี และสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง	3.3.2 การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยี และสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3.3.3 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมา	3.3.3 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมา

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>พัฒนาผู้เรียน</p> <p>3.3.3.4 การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเด็กที่รักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข</p> <p>3.3.5 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์กลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้</p> <p>4. การให้คำแนะนำและนิเทศ ประกอบด้วย 4 ประเด็น</p> <p>4.1 การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครู ครูกับครูด้วยกันเองอย่าง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ</p> <p>4.3 การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>4.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ</p> <p>5. การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ ประกอบด้วย 3 ประเด็น</p>	<p>พัฒนาผู้เรียน</p> <p>3.3.3.4 การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกเด็กที่รักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข</p> <p>3.3.5 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้</p> <p>4. การให้คำแนะนำและนิเทศ ประกอบด้วย 4 ประเด็น</p> <p>4.1 การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครู ครูกับครูด้วยกันเองอย่าง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง</p> <p>4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลาย</p> <p>4.3 การใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการนิเทศภายในห้องเรียน</p> <p>4.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ</p> <p>5. การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ ประกอบด้วย 3 ประเด็น</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>5.1 การสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจตรงกัน</p> <p>5.2 การประสานงานกันเชื่อมโยงการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในของทีมงานทีมทำและทีมประสานงาน</p> <p>5.3 การมีช่องทางการประสานงานภายในที่หลากหลาย</p> <p>6. การสื่อสาร</p> <p>ประกอบด้วย 4 ประเด็น</p> <p>6.1 การมีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น</p> <p>สถานการณ์ และเวลา</p> <p>6.2 การสื่อสาร 2 ทาง</p> <p>6.3 การใช้ช่องทางสื่อสาร เทคโนโลยีหรือเครื่องมือการสื่อสารที่หลากหลายทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่นการสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)</p> <p>6.4 การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง</p>	<p>5.1 การสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจตรงกัน</p> <p>5.2 การประสานงานกันเชื่อมโยงการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในของทีมงานทีมทำและทีมประสานงาน</p> <p>5.3 การมีช่องทางการประสานงานภายในที่หลากหลาย</p> <p>6. การสื่อสาร</p> <p>ประกอบด้วย 5 ประเด็น</p> <p>6.1 การมีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น</p> <p>สถานการณ์ และเวลา</p> <p>6.2 การสื่อสาร 2 ทาง</p> <p>6.3 การใช้ช่องทางสื่อสาร เทคโนโลยีหรือเครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลายทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (social media) อย่างเหมาะสม เช่นการสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)</p> <p>6.4 การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง</p> <p>6.5 การสื่อสารที่รวดเร็วและถูกต้อง</p>
ด้านที่ 4 การควบคุม (Controlling)	ด้านที่ 4 การควบคุม (Controlling)
<p>1. การวัดผล</p> <p>ประกอบด้วย 6 ประเด็น</p> <p>1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล</p>	<p>1. การวัดผล</p> <p>ประกอบด้วย 6 ประเด็น</p> <p>1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
<p>และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน</p> <p>1.2 การจัดทำแผนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน</p> <p>1.3 การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน</p> <p>1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.5 การวัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุมทั้งคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>1.6 การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนจากวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย</p> <p>2. การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ประกอบด้วย 2 ประเด็น</p> <p>2.1 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน</p> <p>2.2 การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนความรู้ประสบการณ์กับโรงเรียนในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า</p>	<p>และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน</p> <p>1.2 การจัดทำแผนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน</p> <p>1.3 การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน</p> <p>1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.5 การวัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุมทั้งคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>1.6 การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนจากวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย</p> <p>2. การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ประกอบด้วย 2 ประเด็น</p> <p>2.1 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน</p> <p>2.2 การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนความรู้ประสบการณ์กับโรงเรียนในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล ประกอบด้วย 5 ประเด็น	3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล ประกอบด้วย 6 ประเด็น
3.1 การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูล ให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน	3.1 การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูล ให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิงปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและมีวิธีนำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม	3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิงปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและมีวิธีนำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม
3.3 การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน	3.3 การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน
3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี	3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี
	3.6 การรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านที่ 5 การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)	ด้านที่ 5 การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)
<p>1. การปรับปรุงการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ประเด็น</p> <p>1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ</p> <p>1.2 การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายในโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)</p> <p>2. การวางแผนระยะต่อไป ประกอบด้วย 1 ประเด็น</p> <p>2.1 การนำเสนอสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป</p> <p>3. การเตรียมรับการประเมินภายนอก ประกอบด้วย 5 ประเด็น</p> <p>3.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>1. การปรับปรุงการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ประเด็น</p> <p>1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ</p> <p>1.2 การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายในโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)</p> <p>2. การวางแผนระยะต่อไป ประกอบด้วย 1 ประเด็น</p> <p>2.1 การนำเสนอสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป</p> <p>3. การเตรียมรับการประเมินภายนอก ประกอบด้วย 5 ประเด็น</p> <p>3.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p>

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3.2 การขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.2 การขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3.3 การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	3.3 การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
3.4 การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐานและสารสนเทศ	3.4 การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐานและสารสนเทศ
3.5 การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสม เช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint)	3.5 การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสม เช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินงานวิจัยเรื่องพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและร่างรูปแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อสร้างกรอบแนวคิดและร่างรูปแบบ โดยมีวิธีการดำเนินงานคือศึกษาหนังสือ วารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและร่างรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ 1) เป็นผู้มีความรู้และหน้าที่ในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการและกำกับติดตามการประกันคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 3 อยู่ในระดับดีขึ้นไป 3) เป็นนักวิชาการ เป็นผู้มีงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ โดยในแบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารการประกันคุณภาพจำนวน 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การควบคุม และการปรับปรุง โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พยายามคงรูปภาษาสำนวนเดิมไว้ จากนั้นจำแนกเป็นข้อได้ 132 ข้อ สร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 จากนั้นวิเคราะห์ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมา รอบที่ 3 นำข้อความที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 2 ที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่

3.50 ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ที่มีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมา สร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 5 องค์ประกอบ จำนวน 132 ประเด็น

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งผู้วิจัยจัดขึ้นและเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย เพื่อการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม มีจำนวน 8 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยจัดสนทนากลุ่มแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 องค์ประกอบ 134 ประเด็น

สรุปผลการวิจัย

ผลการสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและร่างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและร่างรูปแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อสร้างกรอบแนวคิด ร่างรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการวางแผน (Planning)

กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ในด้านการวางแผน มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน 2) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลด้านบุคลากร ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 3) การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ 4) การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การ เรื่องการประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา 5) การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) 6) การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7) การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ 8) การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21 และ 9) การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกสู่ศตวรรษที่ 21 โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

2. การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน 2) การกำหนดให้ การประกันคุณภาพภายในเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน 3) การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหาร โรงเรียนและคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพผู้เรียน มาเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน 5) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกัน

ประเมิน เป้าหมายถึงความครอบคลุมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและเสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน และ 6) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

3. การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 3) การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

4. การจัดทำแผนและแผนประจำปี ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลาง หรือระยะยาว 2) การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน 3) การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน 4) การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี 5) กำหนดการประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม 6) การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้ 7) การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม และ 8) การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

5. การประเมินแผน ประกอบด้วย 1) การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและดำเนินการตามที่วางไว้ 2) การประเมินแผน/กระบวนการ/ผลลัพธ์/ผลกระทบ 3) การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน 4) การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม 5) การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ 6) การวางแผนติดตามการประเมินผล ประกอบด้วย แผนการกำกับติดตาม (Monitoring and control plan) แผนการประเมิน (Evaluation plan) แผนการรายงานผล (Reporting plan) และ 7) การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

ด้านการจัดการองค์การ (Organizing)

กระบวนการ วิธีการ และการปรับเปลี่ยนใหม่ในด้านการจัดการองค์การ (Organizing) มีการดำเนินงานดังนี้

1. การจัดโครงสร้างองค์การ ประกอบด้วย 1) การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่

2) โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น 3) โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียนนั้น โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ ยกเว้น การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่ มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 1.00

2. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

2.1 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ คือ 1) การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา 2) การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน 3) การสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4) การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

2.3 ครูมีบทบาทหน้าที่ คือ 1) การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ 2) การจัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอนหรือรับผิดชอบ 3) การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 4) การให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน 5) การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 6) การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจน 7) การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ 8) การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย และ 9) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้กับผู้เรียนปฏิบัติจริงสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) การได้ปฏิบัติและนำเสนองานด้วยตนเอง โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน มีบทบาทหน้าที่ คือ

1) การสนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร 3) การสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 4) การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ และ 5) การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

3. การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพภายใน 2) การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน 4) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ 5) การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) 6) การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาคุณงาม และ 7) การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

ด้านการนำ (Leading)

กระบวนการ วิธีการ และการปรับเปลี่ยนใหม่ในด้านการนำ (Leading) มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การจูงใจ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน 2) ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานประกันคุณภาพ/ รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ 3) ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ 4) ผู้บริหารติดตามผลกระทบการดำเนินงานแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนการทำงาน 5) ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในองค์กร 6) ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ 7) ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน 8) ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก 9) ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ 10) ผู้บริหารกระตุ้น ย้ำส่งเสริมให้ความกระตือรือร้นในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใชการถูกบังคับ 11) การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ และ 12) ผู้บริหาร

ให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

2. การสั่งการ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย 2) ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of direct) หรือการสั่งการแบบขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบ ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม 3) ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรหรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์ และ 4) ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

3. การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย

3.1 มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน คือ 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ 4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม 6) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ 7) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดเป็นแบบอย่างได้ 8) ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย 9) ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย และ 10) ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ คือ 1) การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้ 3) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้ 4) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มี

ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและโรงเรียน และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน 5) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย และ 6) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ

1) การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 3) การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 4) การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข และ 5) การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

4. การให้คำแนะนำและนิเทศ ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู ครูกับครู ด้วยกันเองอย่าง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง 2) การสร้างเครื่องมือการนิเทศ 3) การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และ 4) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

5. การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ ประกอบด้วย 1) การสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจตรงกัน 2) การประสานงานกันเชื่อมโยงการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในของทีมนำ ทีมทำและทีมประสานงาน และ 3) การมีช่องทางการประสานงานภายในที่หลากหลาย โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

6. การสื่อสาร ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยสื่อสารที่ตรงประเด็น สถานการณ์ และเวลา 2) การสื่อสาร 2 ทาง 3) การใช้ช่องทางการสื่อสาร เทคโนโลยี หรือเครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลายทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media)

อย่างเหมาะสม เช่น การสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) และ 4) การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

ด้านการควบคุม (Controlling)

กระบวนการ วิธีการ และการปรับเปลี่ยนใหม่ในด้านการควบคุม (Controlling)

มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวัดผล ประกอบด้วย 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน 2) การจัดทำแผนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน 3) การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 5) การวัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยี และครอบคลุมทั้งคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการบริหารและการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 6) การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนจากวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

2. การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ ประกอบด้วย 1) การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน และ 2) การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนความรู้ประสบการณ์กับโรงเรียนในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล ประกอบด้วย 1) การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิงปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบันและมีวิธีนำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม 3) การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน 4) การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 5) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี และ 6) การมีโปรแกรม/ระบบสารสนเทศออนไลน์รายงานผลการจัดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

กระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ในด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) มีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การปรับปรุงการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ และ 2) การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ
2. การวางแผนระยะต่อไป ประกอบด้วย 1) การนำเสนอแผนผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00
3. การเตรียมรับการประเมินภายนอก ประกอบด้วย 1) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบและส่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) การขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) 4) การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐานและสารสนเทศ และ 5) การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสมเช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint) โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกข้อ

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) มีความเห็นด้วยในหลักการแนวทางภาพรวม มีการเพิ่มเติมรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติเล็กน้อย และเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการวางแผนที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ จำนวน 9 ประเด็น 2) การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย จำนวน 6 ประเด็น 3) การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ประเด็น 4) การจัดทำแผนและแผนประจำปี จำนวน 8 ประเด็น และ 5) การประเมินแผน จำนวน 7 ประเด็น รวมทั้งสิ้น 33 ประเด็น โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกประเด็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการวางแผนนั้นการวิเคราะห์สถานการณ์จะส่งผลให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของแต่ละโรงเรียน ทำให้การวางแผนมีความเหมาะสมกับการดำเนินงาน ซึ่งการพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผน ในส่วนการเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเป็นสิ่งที่จะต้องทำให้การปฏิบัติตามแผนบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดทำแผนและแผนประจำปีเพราะแผนและแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นเครื่องค้ำประกันว่าเป้าหมายในการทำงานในแต่ละปี มีโอกาสบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นมีความเป็นไปได้เพราะมีแผนงานรองรับที่ชัดเจน และมีการประเมินแผนเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นอย่างไรเพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของสัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โภศลกิตติอัมพร (2560, หน้า 407) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งของการบริหารงานเพราะเป็น

การกำหนดแนวทางการปฏิบัติล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีกระบวนการวางแผนที่สำคัญดังนี้ การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา การประเมินเป้าหมายและทางเลือก การเลือกเป้าหมายและแผนงาน การจัดทำแผนและแผนประจำปี การดำเนินตามเป้าหมายและแผนงาน การติดตามความก้าวหน้าและการควบคุม และการประเมินผลแผน และสอดคล้องกับหน่วยงานและนักวิชาการ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) สงบ ลักษณะ (2547) และจรัส นองมาก (2545) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นการเตรียมการล่วงหน้า เพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของ กระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ มีการกำหนดเป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2554, หน้า 107) ที่กล่าวว่า การวางแผนเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งในการบริหารงาน ที่ผู้บริหารและหน่วยงานจะต้องกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน องค์กร ทุกองค์กรต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงานทั้งนี้เพื่อควมมีประสิทธิภาพและควมมี ประสิทธิภาพสูงสุดของการปฏิบัติงานนั้น และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ขวัญเรือน จำปางาม (2544) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการวางแผนสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของเอกชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีสุดา ประเคนรี (2555) พบว่า การประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 นั้นจะเพิ่มขึ้น หากผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่สูงขึ้น เช่น การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ สถานศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ มีการวางแผนงานของสถานศึกษา

2. ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการ ประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการจัดการองค์การที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย 1) การจัด โครงสร้างองค์การจำนวน 3 ประเด็น 2) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ จำนวน 19 ประเด็น และ 3) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 7 ประเด็น รวมทั้งสิ้น 29 ประเด็น โดยภาพรวมมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกประเด็น ยกเว้น ประเด็น 1.1 การจัด โครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มี โอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่ ที่มีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 1.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หากโรงเรียนไม่สามารถบริหาร โครงสร้างบริหารงานฟังก์ชันแบบ Matrix structure อย่างมี ประสิทธิภาพได้ อาจส่งผลสะท้อนกลับทำให้โรงเรียนยังมีความขัดแย้งมากขึ้น บุคลากรสับสน

และเครียด เนื่องจากการบริหารงานแบบไขว่กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ไม่รู้ว่าจะต้องรายงานใคร เหมือนกับว่ามีผู้บังคับบัญชามากกว่าหนึ่งคน ในส่วนของภาพรวมทุกประเด็นที่มีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.0 นั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการองค์การเป็นกระบวนการในการจัดโครงสร้างขององค์การ ซึ่งครอบคลุมเรื่องการแบ่งงานตามลักษณะงานและหน่วยงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์การ การจัดกลุ่มงาน การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มและหน่วยงาน การกำหนดสายการบังคับบัญชาและการจัดสรรทรัพยากรขององค์การให้กับหน่วยงานต่าง ๆ (Robbins & Coulter, 2559, p. 141) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, หน้า 14) ที่กล่าวว่า การจัดองค์การหมายถึงกระบวนการออกแบบงาน การจัดสรรทรัพยากร และการประสานกิจกรรมการ สอดคล้องผลการวิจัยของ ทวีศักดิ์ ไทยประดิษฐ์ (2545) ที่พบว่า โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพนักเรียน มีกระบวนการบริหารจัดการองค์การอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัฐมนวรรณ ศิริสุขชัยวุฒิ (2551) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง มีคุณภาพอยู่ในระดับมาได้แก่ ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านโครงสร้าง ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านทรัพยากร คุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

3. ด้านการนำ (Leading) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการนำที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย

- 1) การจูงใจ จำนวน 12 ประเด็น
- 2) การสั่งการ จำนวน 4 ประเด็น
- 3) การดำเนินระบบประกันคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา 3 มาตรฐาน จำนวน 21 ประเด็น
- 4) การให้คำแนะนำและนิเทศ จำนวน 4 ประเด็น
- 5) การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ จำนวน 3 ประเด็น และ
- 6) การสื่อสาร จำนวน 4 ประเด็น รวมทั้งสิ้น 48 ประเด็น โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกประเด็น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในการนำนั้น แรงจูงใจก่อให้เกิดประสิทธิภาพของงาน การสั่งการเป็นทักษะสำคัญในการบริหารสั่งการและกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินงานประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานกระบวนการจกเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นตัวบ่งชี้ว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ในส่วนของการให้คำแนะนำและนิเทศเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ที่สำคัญเพราะเป็นการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนบุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมมือกัน ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอน ในการประสานงานทั้งภายในและภายนอก องค์กรเพื่อให้เกิดความคิดความเข้าใจตรงกันในการร่วมมือปฏิบัติงานให้สอดคล้องตลอดเวลา และกิจกรรมที่ต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยไม่ทำให้เกิดความสับสน ส่วนการสื่อสารเป็น กระบวนการสำคัญช่วยให้การอำนวยความสะดวกไปได้ด้วยดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนำที่กล่าวมา ทั้งหมด สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins and Coulter (2007, p. 6) ที่กล่าวว่า การนำ หมายถึง การสั่งการและจูงใจให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรรวมทั้ง การใช้รูปแบบของความเป็นผู้นำ ในขณะที่ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549, หน้า 14) กล่าวว่า การนำ เป็นการชักนำให้บุคคลอื่นปฏิบัติงาน โดยการจูงใจให้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งในเรื่องการนำนี้ผู้บริหารจะต้องใช้หลักการจูงใจที่ดีและขณะเดียวกันก็ต้องมีการสั่งสอน ที่เหมาะสมด้วย เช่นเดียวกับ พงษ์ศิริ ชมพูคำ (2552, หน้า 6) ที่กล่าวว่า การนำ เป็นการกระตุ้น การทำงานของสมาชิกในองค์กรเพื่อทำงานได้อย่างเต็มที่เต็มความสามารถเป็นประโยชน์ต่อ ตนเองและองค์กร โดยการนำรวมถึงการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ช่วยแนะนำแนวทางและสร้าง แรงจูงใจให้กับสมาชิกในองค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ อินทร์สุข (2545) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การเตรียม ความพร้อมให้บุคลากร 3) การทำงานเป็นทีม และ 4) การนิเทศและกำกับติดตาม และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มยุรีย์ แพร์หลาย (2554) ที่พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพด้านนโยบาย การบริหารและการปฏิบัติ คือการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง และการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร

4. ด้านการควบคุม (Controlling) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกัน คุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในด้านการควบคุม ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย 1) การวัดผล จำนวน 6 ประเด็น 2) การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ จำนวน 2 ประเด็น และ 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล จำนวน 6 ประเด็น รวมทั้งสิ้น 14 ประเด็น โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกประเด็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การวัดผล การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ และการเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล จะทำให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงงานการประกันคุณภาพภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins and Coulter (2007, p. 269) ที่กล่าวว่า การควบคุม คือ

กระบวนการในการตรวจสอบกิจกรรมที่ปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามแผน หากมีความเบี่ยงเบนไปจากแผนก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับ พัทธสิริ ชมพุก่า (2552, หน้า 220) ที่กล่าวว่า การควบคุม คือกระบวนการที่ผู้จัดการติดตามว่าองค์กรและพนักงานได้ดำเนินการในสิ่งที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไร เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับมาที่จะใช้ในการปรับปรุง การวางแผน การจัดองค์กร และการนำไป เช่นเดียวกับ สมคิด บางโม (2558) ที่กล่าวว่า การควบคุมหมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และได้มาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่แล้ว แนะนำปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนและมาตรฐานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ บุญลือ มูลสวัสดิ์ (2546) ที่ได้ทำการศึกษากระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินภายนอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า โรงเรียนวางแผนการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและใช้วิธีการที่หลากหลายคลุมมาตรฐานการศึกษาระดับ สถานศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง นำผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ellis (1993) ที่พบว่า สิ่งที่ดีเหมาะสมกับการบริหารคุณภาพนั้น เกี่ยวข้องกับการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

5. ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการปรับปรุงคุณภาพ ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการปรับปรุงระบบใหม่ ประกอบด้วย 1) การปรับปรุงการปฏิบัติงาน จำนวน 2 ประเด็น 2) การวางแผนระยะต่อไป จำนวน 1 ประเด็น และ 3) การเตรียมรับการประเมินภายนอก จำนวน 5 ประเด็น รวมทั้งสิ้น 8 ประเด็น โดยมีค่ามัธยฐาน 5 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ 0.00 ทุกประเด็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารยุคปัจจุบันวิธีการที่จะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้า วิธีการหนึ่งที่ใช้ในการบริหาร คือ การบริหารด้านคุณภาพ ซึ่งการปรับปรุงคุณภาพถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ กระบวนการหนึ่งในด้านคุณภาพ ดังเช่น วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน ตรวจสอบประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพ หรือ หลักการคุณภาพ 3 ประการของ Juran (Juran's quality trilogy) (วีระยุทธ ชาติกาญจน์, 2555) โดย Juran ได้เสนอแนวทางใหม่ในการจัดการเกี่ยวกับคุณภาพประกอบด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ และการปรับปรุงคุณภาพ ซึ่งการปรับปรุงคุณภาพ มีกระบวนการปรับปรุงคุณภาพ ตามแนวทางการบรรลุคุณภาพของไฟเกนบอม (Feigenbaum)

(เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2556, หน้า 337) ดังนี้ 1) การเลือกสิ่งที่จะปรับปรุง หมายถึงการพิจารณาว่า มีสิ่งใดบ้างที่ควรทำการปรับปรุง 2) จัดทีมเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ หมายถึง การจัดทีมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและทำการปรับปรุง ทีมงานแต่ละกลุ่มอาจรับผิดชอบต่อการปรับปรุงด้านใดด้านหนึ่ง 3) การกระทำที่ดีที่สุด การกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไรเพื่อให้เกิดผลการทำงานที่ดีที่สุด 4) วิเคราะห์การทำงานในปัจจุบัน หมายถึง การพิจารณาปัญหาที่พบในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการทำงาน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร วิธีการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ข้อจำกัดต่าง ๆ 5) ศึกษาการทำงานอนาคต โดยมีการจัดทีมนำร่องในการทำงานตามแบบใหม่ เพื่อเพิ่มคุณภาพขึ้นเพื่อจะทราบข้อบกพร่องและปรับปรุงก่อนนำมาใช้จริง และ 6) ดำเนินการจัดการปรับปรุง หมายถึง การปรับปรุงการทำงานในส่วนที่เพิ่มขึ้นมาเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันและมีการปรับปรุงทั้งตัวผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณรงค์ สิริเมือง (2555) ที่พบว่า การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนมีการนำผลการตรวจสอบและประเมินมาจัดทำเป็นสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ 2) โรงเรียนนำผลการตรวจสอบและประเมิน มาใช้วางแผนจัดทำโครงการกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) จากผลการตรวจสอบและประเมิน โรงเรียน มีการกำหนดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข 4) ผู้บริหาร ครู บุคลากร รับทราบจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา จากผลการตรวจสอบและประเมิน มีการร่วมมือกันในการวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อป้องกันและแก้ไข และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Brooks (1996) ที่พบว่า การศึกษาทั่วไปและการศึกษาพิเศษได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการปรับปรุงคุณภาพและการตรวจสอบจากภายนอก เช่นเดียวกับผลจากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาและส่งผลไปสู่ผู้เรียน

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

1. ด้านการวางแผน (Planning) ผลการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการวางแผน ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการริเริ่มปรับเปลี่ยน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย เช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้าง

จากผู้เชี่ยวชาญ โดยลดประเด็นและรายละเอียดในองค์ประกอบย่อยที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ คือ การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลง กระแสโลกสู่ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเห็นว่าอยู่ในประเด็น การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อยู่แล้ว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาส (Opportunity) ตลอดจนข้อจำกัดหรือภาวะคุกคามต่าง ๆ (Threat) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปกรณ์ ปริยากรณ์ (2544) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์สถานการณ์ โดยทั่วไปนิยมใช้ หลักการ SWOT Analysis การวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อตรวจสอบหาโอกาสและข้อกำหนดจุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์การ ซึ่งจะต้องทราบว่ “สภาพองค์การปัจจุบันเป็นอย่างไร” และ “ทิศทางการดำเนินงานขององค์การต่อไป จะมุ่งไปทางใด” วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) จุดอ่อนหรือจุดด้อย (Weaknesses) ซึ่งเป็นปัจจัยภายในขององค์การ เช่น โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สิ่งแวดล้อมในองค์การ เป็นต้น และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาส (Opportunity) ตลอดจนข้อจำกัดหรือภาวะคุกคามต่าง ๆ (Threat) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกขององค์การที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน เช่น ประชากร เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมาย วัสดุอุปกรณ์ สังคมและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี คู่แข่งขัน ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และเพิ่มประเด็นและรายละเอียดในองค์ประกอบย่อยที่ 5 การประเมินแผน คือ การรายงานผลการประเมินแผนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้รับทราบผลการประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการรายงานผลการประเมินแผนให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ได้รับทราบผลการประเมิน เป็นการสะท้อนข้อมูลกลับให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เนื่องจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดทางเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยในด้านนี้ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการวางแผน มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การวางแผนเป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทางเป้าหมาย วิธิดำเนินการ การวางแผนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานหลายประการ ได้แก่ เป็นหน้าที่อันดับแรกของผู้บริหาร เป็นแนวทางปฏิบัติที่สำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของงาน เป็นตัวกำหนดทิศทางขององค์การ ทำให้ทุกคนในองค์การทราบความมุ่งหมายขององค์การอย่างชัดเจน ช่วยให้เห็นภาพอนาคต ช่วยให้เกิดตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ช่วยให้ทุกคนในองค์การปรับตัวรองรับสิ่งที่จะ

เกิดขึ้นในอนาคต ให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ช่วยควบคุม ทำได้โดยอาศัยการวัดผลสำเร็จตามงานและตรวจสอบความถูกต้องของนโยบายปัจจุบัน และขยายขอบเขตของการคิดของผู้บริหารและช่วยบริหารคล่องตัวขึ้น (จรัส อติวิทยากรณ์, 2553, หน้า 220-221; ธงชัย สันติวงษ์, 2540, หน้า 2-3) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์โกศลกิตติอัมพร (2560, หน้า 407) ที่กล่าวว่า การวางแผนมีประโยชน์ต่อองค์กรในเรื่องของการบอกทิศทางในอนาคตเพื่อให้ทุกฝ่ายทราบและมีการเตรียมตัวเพื่อประสานงานโดยอาศัยแผนเป็นเครื่องมือยกระดับกระบวนการตัดสินใจให้ดีขึ้น บุคลากรสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนช่วยขยายขอบเขตแนวคิดของผู้บริหาร เพิ่มทัศนวิสัยของการคิดกว้างและไกล ซึ่งให้เห็นการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่ากับการลงทุน สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้กล่าวว่า หลักการและกระบวนการบริหารเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอเพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง โดยมุ่งหวังให้มีการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Neville (1998) ที่พบว่า การนำกิจกรรมประกันคุณภาพไปใช้ในการวางแผน โรงเรียนได้รับการสนับสนุน ความร่วมมือ ความสนใจ การยกย่องจากผู้มีส่วนร่วมงานเป็นอย่างดี

2. การจัดการองค์การ (Organizing) ผลการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการจัดการองค์การ ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย เช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างจากผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับรายละเอียดในบางประเด็นในองค์ประกอบย่อยที่ 2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ในส่วนของผู้บริหารที่ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาแล้วควรศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนด้วย และการมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นการร่วมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และในองค์ประกอบย่อยที่ 3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์

ในการจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ควรเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยในด้านนี้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการจัดการองค์การ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการองค์การเป็นการจัดวาง โครงสร้างองค์การเพื่อรองรับการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ (ธนาชัย สุขวณิช, 2556) สอดคล้องกับแนวคิดของ Certo and Certo (2006) ที่กล่าวว่า การจัดการองค์การว่าเป็นการมอบหมายงานอันเกิดจากการวางแผนงานให้บุคลากรหรือกลุ่มบุคลากรภายในองค์การ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ที่ได้กล่าวว่า 1) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่ต้องปฏิบัติตามภารกิจที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย 2) การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงานตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น เพราะการพัฒนาของแต่ละคนคือผลรวมของการพัฒนาสถานศึกษา 3) การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น และการประกันคุณภาพต้องเกิดจากร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวีระศักดิ์ เชื้อเจ็ดตน (2550) ที่พบว่า การพัฒนาการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษา จะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จประการหนึ่งของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาคือยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3. ด้านการนำ (Leading) ผลการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการนำ ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย เช่นเดียวกับเช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเพิ่มเติมประเด็นและรายละเอียดในในองค์ประกอบย่อยที่ 1 ผู้บริหารควรกระตุ้น สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใช่การถูกบังคับ ไม่ควรใช้คำว่า ยั่วยุ เนื่องจากคำว่ายั่วยุ มีความหมายทางลบ องค์ประกอบย่อยที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพควรเปลี่ยนเป็นการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก องค์ประกอบย่อยที่ 4 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ เพิ่มข้อความเป็น

การสร้างเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลาย และการนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายปรับเปลี่ยนเป็นการใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมในการนิเทศภายในห้องเรียน และองค์ประกอบย่อยที่ 6 เพิ่มประเด็น การสื่อสารที่รวดเร็วและถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการสื่อสารภายในองค์กรที่รวดเร็ว ถูกต้องชัดเจน ก็จะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามนโยบายเป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บุคลากรในองค์กรเกิดความพึงพอใจ และเข้าใจนโยบายได้อย่างชัดเจน และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน โดยในด้านนี้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการนำ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการนำมีผลต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ รวมถึงความสำเร็จขององค์กร โดยการนำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การบริหารองค์กรเกิดประสิทธิภาพ เป็นองค์ประกอบที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนาชัย สุขวิช (2556, หน้า 81) ที่กล่าวว่า การนำเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องใช้การประสานงาน การสื่อสารที่ดี การจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสม ลดความขัดแย้งและความตึงเครียดในองค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2558, หน้า 165) ที่กล่าวว่า การชี้แนะหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่มุ่งผลักดันให้พนักงานทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ การสั่งการ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การชี้แนะสอนงานการจูงใจให้พนักงานทำงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานและการประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง (2553) ที่พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพ โดยตัวแปรภาวะผู้นำแบ่งเป็น 7 ด้าน คือ ความแน่นหนักในการปฏิบัติงาน การมุ่งความสัมพันธ การเป็นแรงบันดาลใจ การชื่นชมยกย่อง การให้รางวัลตอบแทน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมอบหมายหน้าที่ให้ดำเนินการอย่างมีอิสระ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ศึกษาสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย พบว่า ปัจจัยด้านคน ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้เรียนและผู้สนับสนุน เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาและยกระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองและเพิ่มพูนความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารต้องสามารถเป็นผู้กระตุ้นและสร้างเสริมทั้งงานด้านวิชาการ ด้านขวัญกำลังใจ ผลักดันให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถสร้างระบบการบริหารที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมทั้งผลการวิจัยของ มัธติ แวดราแม (2556, หน้า 60) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในที่บูรณาการกับงานปกติได้แก่ปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย

ด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบุคลากร ปัจจัยด้านระบบฐานข้อมูล และปัจจัยด้านการสื่อสารภายในองค์กร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Highett (1989) ที่พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ มี 7 ประการ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร โรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจอันแน่วแน่ของบุคลากรโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการเรื่องถึงอำนวยความสะดวกและงบประมาณ 5) การเน้นเป้าหมายของโรงเรียน 6) การสนับสนุนของผู้ปกครอง และ 7) การให้ความสำคัญทางวิชาการ

4. ด้านการควบคุม (Controlling) ผลการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการควบคุม ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย เช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเพิ่มประเด็นและรายละเอียดในองค์ประกอบย่อยที่ 3 การรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยในด้านนี้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการควบคุม มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การควบคุมเป็นเครื่องชี้วัดความก้าวหน้าขององค์กร ทำให้องค์กรมีเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานของบุคลากร ทำให้รู้ว่างานที่ทำเป็นไปตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนดเอาไว้หรือไม่ รู้ถึงความก้าวหน้าของงานที่ทำ วิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงานว่าเป็นวิธีการที่ถูกต้องหรือไม่ และทำให้รู้ว่างานที่ทำมีอุปสรรคอะไร สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชสิริ ชมพุกำ (2552, หน้า 220) ที่กล่าวว่า การควบคุม คือ กระบวนการที่ผู้จัดการติดตามว่าองค์กรและพนักงานได้ดำเนินการในสิ่งที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ อย่างไร เพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับมาที่จะใช้ในการปรับปรุง การวางแผน การจัดองค์กร และการนำไป และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551, หน้า 121) ที่กล่าวว่า การควบคุมหมายถึง กระบวนการวัดผลที่เป็นระบบ เพื่อความแน่ใจว่าผลลัพธ์กับสิ่งที่วางแผนไว้สอดคล้องกันหรือเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ถ้าไม่ก็ต้องมีการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ตรงกับแผนที่วางไว้ตอนต้น สอดคล้องกับ Schermerhorn (2005, p. 20) ที่กล่าวว่า การควบคุม หมายถึง กระบวนการวัดผลการทำงานเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ เช่นเดียวกับแนวคิดการพัฒนา

เชิงระบบของเดมมิ่ง (Plan do check act) ที่เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน (วิญญู ทรัพย์สมบัติ, 2552) ในส่วนของ C (Check) การตรวจสอบ สถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ รวมทั้ง Cuttance (1994, p. 6) ที่กล่าวถึง Quality review หรืออาจเรียกว่า School review เป็นการดำเนินงานขึ้นของความรับผิดชอบของแต่ละสถานศึกษาร่วมกับคณะทำงานประกอบด้วย บุคคลภายนอกและภายในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดแผนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการกระตุ้น กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมการทบทวน ปรับปรุงกิจกรรม การตรวจสอบ ศึกษาข้อค้นพบ จุดเด่น จุดด้อย และผลสำเร็จของสถานศึกษา

5. ด้านการปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ผลการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการปรับปรุงคุณภาพ ที่มีกระบวนการ วิธีการ และการรื้อปรับระบบใหม่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย เช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างจากผู้เชี่ยวชาญ โดยในด้านนี้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการปรับปรุงคุณภาพ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการปรับปรุงคุณภาพเป็นกระบวนการยกระดับคุณภาพงานในองค์กร สอดคล้องกับแนวคิดแบบจำลองการแก้ไขปัญหของ Six sigma ที่ประกอบด้วย 5 วัฏจักรที่เรียกว่า DAMIC ซึ่งการปรับปรุงก็เป็นกระบวนการหนึ่ง โดยการนำไปปรับปรุงปฏิบัติจริงต้องได้รับการบริหารอย่างรอบคอบและได้รับการตรวจสอบโดยจะต้องมีการทำโครงการนำร่อง ที่มจะดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาอย่างระมัดระวังเพื่อพิจารณาว่าสิ่งใดอาจเกิดความผิดพลาดและเตรียมพร้อมที่จะป้องกันหรือจัดการความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพโดยใช้วงจร PDCA ซึ่งการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุง หมายถึง ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจจำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานใหม่ก็ได้ (วิระยุทธ ชาติตะกานัญญ์, 2555, หน้า 137) โดยมีขั้นตอนการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพในการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 1) ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร 2) วางแผนในระยะต่อไป 3) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ นอกจากนี้ ธีรัฐพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 30) ยังกล่าวถึงขั้นตอนการนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพในการประกันคุณภาพภายในมีขั้นตอน คือ 1) ประชุมทราบบผลการปฏิบัติงาน และ 2) การปรับปรุง

และพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้ง Shokraiefard (2011, p. 3) ที่ได้ศึกษา การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในระดับอุดมศึกษากรณีศึกษาในโรงเรียนวิศวกรรมของมหาวิทยาลัยโบริาส จุดมุ่งหมายคือเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะปรับปรุงคุณภาพ เกณฑ์คุณภาพและความหมายในระดับอุดมศึกษาจะกล่าวถึง วิธีการปรับปรุงที่แตกต่างกัน ที่ได้รับการใช้ประสบความสำเร็จในการปรับปรุงคุณภาพในระบบการศึกษาได้แก่ วงจร PDCA และ EFQM

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ในการประกันคุณภาพภายใน

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดทิศทาง การดำเนินการและบริหารการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความชัดเจนอย่างต่อเนื่อง เช่น สนับสนุนให้เกิดความเป็นไปได้ในการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงขนาดของสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ เป็นต้น

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชื่อมโยงนโยบายและการให้การสนับสนุนสถานศึกษาในพื้นที่ให้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพอย่างจริงจัง เช่น การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ามาบรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพภายใน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1. ด้านการวางแผน (Planning) ในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน ควรวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงบริบทของโรงเรียนเพื่อที่จะได้จัดทำแผนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน และเป็นไปตามเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐาน

2. ด้านการจัดการองค์การ (Organizing) ในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ชัดเจน สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ทุกคนเข้าใจ เพื่อให้การดำเนินงานการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การนำ (Leading) ในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน ควรสร้าง ความตระหนัก ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจ สนับสนุน การทำงาน มีการสั่งการและการสื่อสารที่ดี แต่งตั้งผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐาน พร้อมให้คำแนะนำ และนิเทศแบบกัลยาณมิตร

4. การควบคุม (Controlling) ในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน ควรดำเนินการ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกประเด็น

5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพเพื่อนำรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายใน ที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้และปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในการนำรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ ในสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการประกันคุณภาพ ภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษ เช่น ภาคใต้

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม 2 แนวทาง การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน: แนวทางการศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กฤษณ์ อิ่มแสง. (2538). *เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง "Reengineering"*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2555). *การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ขวัญเรือน จำปางาม. (2545). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2553). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัย ทักษิณ.
- จรัส นองมาก. (2538). *การรับรองมาตรฐานคุณภาพ โรงเรียนเอกชน แนวทางการพัฒนาเพื่อ เสริมบทบาทเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาสนา.
- จรัส นองมาก. (2545). *การประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. เป็นเรื่องน่ากลัวจริงหรือ*. *วารสารวิชาการ*, 3, 14-15.

- จินตนา สระทองขาว. (2554). *ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- จิตต์วิมล กล้ายสุบรรณ. (2556). *การพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- จุมพล พุฒภัทรชีวิน. (2535). *เทคนิคการวิจัยแบบ EDFA เทคนิควิเคราะห์นโยบาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชนิดา รักรัษพลเมือง. (2531). *การวิจัยแบบเดลฟาย. ในการวิเคราะห์นโยบายทางการศึกษา. ม.ป.ท.*
- ชมพู โกดิรัมย์. (2551). *ไทยในกระแสโลกาภิวัตน์: การปรับจุดยืนที่ยั่งยืน. วารสารศรีปทุม, 4(2), 53-63.*
- ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและชมรมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู. (2545). *การพัฒนา โรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ. ชัยนาท: ชัยนาท โมเดิร์นโฮม.*
- ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง. (2553). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาอุดมศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2551). *คัมภีร์การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.*
- เชอโต, ซามูเอล. (2552). *การจัดการสมัยใหม่ (พัชณี นนทศักดิ์, แปล). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.*
- ฐาปนา ฉิ่งไพศาล. (2559). *องค์การและการจัดการ. นนทบุรี: ธนชัยการพิมพ์.*
- ณัฐมน วรรณศิริสุขชัยวุฒิ. (2552). *รายงานการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. กรุงเทพฯ: เคมบริดจ์เอ็ดดูเคชั่น.*

- ณรงค์ สิริเมื่อง. (2555). รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการศึกษาและการเรียนรู้, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ณรงค์ อินทร์สุข. (2545). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ณัฐพงศ์ บุญเหลือ. (2556, 6 กันยายน). อันดับ 8 แห่งอาเซียนมาตรฐานการศึกษาแบบไทย ๆ. มติชน, หน้า 6.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. (2545). บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพ้อยท์.
- คนัย เทียนพุ่ม. (2540). กลยุทธ์การพัฒนาคน. กรุงเทพฯ: บুদ্ধแบงก์.
- เดลินิวส์. (2563). “ครูต้น” ห่วงผลสอบโอเน็ตป.6 และม.6 ต่ำกว่าปี 61. เข้าถึงได้จาก <https://www.dailynews.co.th/education/765376>.
- ทวีศักดิ์ ไทยประดิษฐ์. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโรงเรียนและกระบวนการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ทิถาวรณ เลขวัฒน์. (2551). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยวิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิสนา แยมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). การวางแผน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2541). ทฤษฎีองค์การและการออกแบบองค์การ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนาชัย สุขวงนิช. (2556). ทฤษฎีและแนวคิดการจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ทริปเฟลด์ เอ็ดดูเคชั่น.
- ธร สุนทรายุทธ. (2556). ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัลเอ็ดดูเคชั่นเพรส.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). การจัดการสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 8 ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: ทริปเฟลด์ กรุ๊ป.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการควบคุมวิทยานิพนธ์*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- บุญลือ มูลสวัสดิ์. (2546). *กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ได้รับ การประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ปกรณ ปรียากร. (2538). *เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา รศ.640 นโยบายสาธารณะและ การวางแผน*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปกรณ ปรียากร. (2544). *การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์*. กรุงเทพฯ: เสมอธรรม.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2554). *นโยบายและการวางแผน หลักการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- พ่องศรี แก้วชูแสน. (2555). *การพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้ การประเมินแบบเสริมพลัง สำหรับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี*. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พนิตนาถ ชำนาญเสื่อ. (2554). *บทวิเคราะห์การศึกษาของฟินแลนด์*. เข้าถึงได้จาก http://stjohnbatch753.blogspot.com/2011/01/blog-post_9076.html
- พัชสิริ ชมพุกำ. (2552). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2559). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2541). *การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. *วารสารกองทุน สงเคราะห์การศึกษาเอกชน*, 8(77), 37-40.
- ไพรัตน์ วงษ์นาม. (2547). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. ม.ป.ป.
- ไพวัลย์ พิทักษ์สาลี. (2551). *นิวยอร์กแลนด์ แดนที่การศึกษามีคุณภาพ*. *วารสารวิชาการ*, 11(1), 77-80.
- ภาณี วงศ์เอก. (2536). *วิธีการศึกษาแบบการจัดสนทนากลุ่ม*. นครปฐม: โครงการเผยแพร่ข่าวสาร และการศึกษาต่างประเทศ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร. (2542). *หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). *สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มยุรีย์ แพร์หลาย. (2554). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ม้อดี แวดราแม. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในที่บูรณาการกับงานปกติ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ร็อบบิ้นส์, สตีเฟน และ โคลเตอร์, เมรี. (2559). *การจัดการและพฤติกรรมองค์การ* (วิรัช สงวนวงศ์วาน, แปล). กรุงเทพฯ: ท็อป.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ชรรรมสาร จำกัด.
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). *รีเอ็นจิเนียริงระบบราชการไทย*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2556). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา.
- ลม เบ็ญนทิศ. (2560). *ตะลึงผลสอบโอเน็ต*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/899845>.
- ละมุล รอดขวัญ. (2555). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคใต้ตอนบน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วาโร เฟ็งสวัสดิ์. (2553). *การวิจัยพัฒนารูปแบบ*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4), 1-16.
- วิจารณ์ พานิช. (2544). *รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา: กรณีศึกษานิวซีแลนด์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สถาบันพัฒนามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.
- วิจิต เรืองแป้น. (2555). *การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสู่ความเป็นเลิศในอนาคต*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2552). *การสังเคราะห์รูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.

- วิเชียร พันธุ์เครือบุตร. (2548). *การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2538). *การปฏิวัติการริเริ่มเจเนียร์ริง*. กรุงเทพฯ: คู่แข่ง.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระพงษ์ ถือประสิทธิ์สกุล. (2539). *คู่มือริเริ่มเจเนียร์ริง*. กรุงเทพฯ: พิมพ์เส ฟรันทัดังเซ็นเตอร์.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไทรย์ และ โยธิน แสงวดี. (2536). *การสนทนากลุ่ม: เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สมาคมวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพล สุวรรณนันต์. (2527). *การวิเคราะห์และประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2557). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระศักดิ์ เชื้อเจ็ดตน. (2550). *การบริหารจัดการตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเวียงป่าเป้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงรายเขต 2 . การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.*
- วุฒิพล สกลเกียรติ. (2546). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะสำหรับผู้ที่ใช้ แรงงานในสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีสุดา ประเคนรี. (2555). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในกลุ่ม การศึกษาท้องถิ่นที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาการบริหารการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรินันต์ ชื่นจิตกุลถาวร. (2543). *รายงานการวิจัยเรื่องกรณีศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการประกัน คุณภาพการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

เศรษฐชัย ศรีวีระกุล. (2537). *Reengineering: ทางออกของธุรกิจ?*. กรุงเทพฯ: ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน).

สงบ ถักถณะ. (2547). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก

<http://www.moe.go.th/main2/article/article/him>

สมคิด บางโม. (2558). *องค์การและการจัดการองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จูน พับลิชชิ่ง.

สมคิด พรหมจ้อย. (2552). *การพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรี*.

เข้าถึงได้จาก <http://www.stou.ac.th/offices/ord/New/download/r282.pdf>.

สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. นนทบุรี:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมยศ นาวิการ. (2544). *การบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). สัมภาษณ์พิเศษ ศ.ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. *อุตสาหกรรม*, 2, 4-6.

สัญญา เคนาภูมิ และเสาวลักษณ์ โกลลภิตติอัมพร. (2560). กรอบแนวคิดการศึกษาการวางแผนและ

การบริหารแผน. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 4(2), 407.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*

ภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกัน*

คุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ

ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร

แห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *เครื่องมือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน*

การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน*

การศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์

การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562 ก). *แนวทางการประเมินคุณภาพตาม*

มาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562 ข). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562 ค). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). คู่มือการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การออกแบบระบบการประเมินภายใน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักทดสอบการศึกษา. (2545). การประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักทดสอบการศึกษา. (2554 ก). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักทดสอบการศึกษา. (2554 ข). แนวทางการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร.
- สำนักทดสอบการศึกษา. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2542). รายงานสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของครู ผู้บริหาร โรงเรียน ศิษยานิเทศก์ สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ/และการศึกษานิเทศก์ของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคลาดพร้าว.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-3564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ปัญหาปฏิรูปการศึกษาแนวทางการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555ก). *คู่มือผู้ประเมินเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2554-2558)*. สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555ข). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)*. สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2560ก). *กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.onesqa.or.th/upload/download/201709292308583.pdf>.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2560ข). *แผนยุทธศาสตร์ สมศ. ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2559-2563) และแผนการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561*. เข้าถึงได้จาก <http://www.onesqa.or.th/upload/download/201708210804471.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รายงานการสังเคราะห์สภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . (ม.ป.ป.). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. เข้าถึงได้จาก <http://www.sesa17.go.th/site/images/Publish2.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *รายงานการวิเคราะห์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้รองรับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560*. เข้าถึงได้จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1593-file.pdf>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ.2561 (Education in Thailand 2018)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.

- สิทธิกร อ้วนศิริ. (2552). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 17(1), 63.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. (2547). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล*. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้า.
- สุธี ขวัญเงิน. (2559). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุธีรา ตั้งสวานิช. (2547). *การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงินภาคธนาคารกับวิทยาลัยของรัฐในการจัดหลักสูตรการศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาพนักงาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). *หลักและเทคนิคการวางแผน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อารีย์ นัยพินิจ, ภัทรพงษ์ เกริกสกุล และชงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2557). *การปรับตัวภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา*, 7(1), 2.
- อรุณ จันทวานิช และไพบูลย์ แจ่มพงษ์. (2542). *แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ: พื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). โมเดลคืออะไร. *วารสารวิชาการ*, 1(2), 22-26.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *รายงานวิจัยเรื่องดัชนี เกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยและพัฒนา.
- Adams, H., & Dickey, F. G. (1953). *Basic principles of supervision*. Ran Nager, New Delhi: Publishing House.
- Alfred, R. (1973). Delphi: a decision-maker's dream. *Nations School*, 29(1), 29-33.
- Bardo, J. W., & Hardman, J. J. (1982). *Urban sociology: A systematic introduction*. New York: F.E. Peacock.
- Barnard, C. I. (1972). *The function of the executive*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Briekner, W. H., & Cope, D. M. (1977). *The planning process*. Mass: Winthrop.
- Brown, A. (2005). Implementing performance management in England's primary school. *International Journal of Productivity and Performance Management*, 54(23), 468-481.

- Bateman, S., & Snell, A. (2013). *Management: Leading & collaborating in a competitive world*. New York: McGraw-Hill.
- Brooks, E. A. (1996). Quality assurance and improvement planning and the education of special education. *Dissertation Abstracts International*, 60(4), 946-A.
- Bryman, A. (2001). *Social research methods*. Oxford: Oxford University Press.
- Certo, S. C., & Certo, T. S. (2006). *Modern management*. New Jersey: Pearson/Prentice-Hall.
- Cuttance, P. (1994). *Consumer evaluation of quality management and quality assurance Systems for schools*. Sydney: NSW Department of School. Education.
- Daft, R. L. (1994). *Management* (3rd ed.). Edn. Orlando: Dryden.
- Daft, R. L. (2012). *New era of management*. Australia: South-Western Cengage Learning.
- Dale, E. (1973). *Management: Theory and practice*. New York: McGraw-Hill.
- Dessler, G. (2004). *Management, principles for tomorrow' leaders*. New Jersey: Pearson Education.
- Drucker, P. F. (1968). *The age of discontinuity*. New York: Harper & Row.
- Doherty, G. D. (1994). *Developing quality systems in education*. London: Routledge.
- Dumler, M. P., & Skinner, S. J. (2005). *A primer for management*. Sydney: Thomson/South-Western.
- Eliot and Associates. (2005). *Guidelines for conducting a focus Group*. Retrieved from http://assessment.aas.duke.edu/documents/How_to_Conduct_a_Focus_Group.pdf.
- Ellis, R. Z. (1993). *Quality assurance for university teaching*. Buckingham, UK: Society for Research into Higher Education and Open University Press.
- Eye, G. G., & Netzer, L. A. (1965). *Supervision of instruction*. New York: Harper and Row.
- Frazier, A. (1997). *A roadmap for quality transformation in education*. Boca Raton: St. Lucie Press.
- Griffin, R. W. (2011). *Management: Principles and practices*. China: China translation.
- Hammer, M. & Champy, J. (1993). *Reengineering the corporation: A manifesto for business revolution*. New York: Harper Collins.
- Highett, N.T. (1989). *School effectiveness and ineffective parent's principal's and superintendents' perspectives*. Doctoral Dissertation, University of Alberta.
- Hill, C. W. L., & McShane, S. L. (2008). *Principles of management*. New York: McGraw-Hill.

- Hersy, P., Blanchard, K. H., & Johnson, D. E. (2001). *Management of organizational behavior: Utilizing human resources* (4th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Hough, J. B., & Duncan, J. K. (1970). *Teaching description and analysis addison-westlu*. n.p.
- Hutechinson, J. G. (1967). *Organization: Theory and classical concepts*. New York: Holt.
- Jensen, N. (1996). Speed Disk-Snabb, obsegrnsad lagring med Amazon S3 och flertrdnng.
Retrieved from <http://hdl.Handle.net/2082/2025/>
- Johnson, R. E. (1993). *How to design frameworks*. n.p.
- Keeves, J. P. (1998). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook* (3rd ed.). Oxford: Pergamum Press.
- Koontz, H., & Donnell, C. (1973). *Principle of management: An analysis of managerial functions*. New York: McGraw-Hill.
- Longman. (2010). *Contemporary English*. Retrieved from http://www.ldoceonline.com/Dictionary/model_2
- Louis, A. A. (1958). *Management and organization*. New York: McGraw-Hill.
- Macmillan, T. T. (1971). *The Delphi technique*. California: The California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development.
- Mason, M. H., Albert, M., & Khedourri, F. (1985). *Management*. New York: Harper & Row.
- Ministry of Education and Culture. (1995). *The development of education system in Indonesia: A country report*. Indonesia: The Office of Educational and Culture Research and Development.
- Murgatroyd, S., & Morgan, C. (1994). *Total quality management and the school*. Buckingham: The Open University Press.
- Neville, L.B. (1998). *Quality assurance and improvement planning in two elementary schools: Case studies in Illinois school reform*. Doctoral dissertation, Illinois State University.
- Osborne, D. & Gaebler, T. (1992). *Reinventing government*. New York: Addison-Wesley.
- Pang Sun Keung, N. (2000). Performance indicators and quality assurance. *Education Journal*, 28(2), 137-155.
- Petrozzo, D. P., & Stepper, J. C. (1994). *Successful reengineering*. New York: Van Nostrand Reinhold.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2007). *Management*. New Jersey: Pearson/ Prentice-Hall.

- Sallis, E. (2002). *Total quality management in education* (3rd ed.). London: Kogan Page.
- Schermerhorn, J. R. (2005). *Management* (8th ed.). New Jersey: John Wiley & Sons.
- Schutt, R. (1999). *Investigation the social word: The process and practice of research*. Thousand Oaks CA: Pine Forge Press.
- Sergiovanni, T. J. (1980). *Educational governance and administration*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Shokraiefard, A. (2011). *Continuous quality improvement in higher education: A case study in engineering school of Boras University*. Master of Science, Quality and Environmental, University of Boras.
- Smith, R. H., Koser, G. F., Wettach, R. H., & Carol, S. (1980). *Management: Making organizations Perform*. New York: Macmillan.
- Thomas, J. W. (2000). *A review of research on project-based learning*. San Rafael, CA: Autodesk Foundation.
- Tosi, H. L., & Carroll, S. (1982). *Management* (2nd ed.). New York: John Wiley and sons.
- Townsend, R. (1997). *Reinventing leadership: Strategies to empower the organization*. New York: Harper Paperbacks.
- Van de Ven, A. H., & Gustafson, D. H. (1975). *Group techniques for program planning: A guide to nominal group and Del-phi processes*. Glenview, IL: Foresman.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบความตรง
และความครบถ้วนของเครื่องมือตามนิยามศัพท์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน
ในการตรวจสอบความตรง และความครบถ้วนของเครื่องมือตามนิยามศัพท์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวณิชตระกูล	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.ชนวิน ทองแพง	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.สมศักดิ์ ทองเนียม	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 18
4. ดร.รุ่งทิพย์ พรหมศิริ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุง
จังหวัดชลบุรี
5. นางน้ำค้าง ไตจินดา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 1

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สัมภาษณ์วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-สกุล.....วุฒิการศึกษา.....

อายุ.....ปี ตำแหน่ง.....

2. ผู้วิจัยต้องการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยตามแนวคิดในการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในตามหลักการบริหารของ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556); ธนชัย สุขวนิช (2556); ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2551); สมคิด บางโม (2558); รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549); พัทธ์ธีร ชมพุกำ (2552); Robbins and Coulter (2016); Bateman and Snell (2013); Daft (2012); Griffin (2011); Hill and McShane (2008); Certo and Certo (2006); Dumler and Skinner (2005) และแนวทางการปรับปรุงไฟเกนบอม (Feigenbaum) (เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2556, หน้า 336-337) แบบจำลองการแก้ไขปัญหา DMAIC (วีระยุทธ ชาติตะกาศกุล, 2555, หน้า 363-366) การใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่ง PDCA ประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ (ณัฐพล ชุมวรรฐายี, 2545) 5 องค์ประกอบ คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดการองค์การ (Organizing)
3. การนำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)
5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)

ผู้วิจัยต้องการทราบความคิดเห็นและแนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นให้มีความชัดเจนและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้ท่านได้กำหนดวิธีการหรือกระบวนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของท่าน

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 2

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การควบคุม และการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการวางแผน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การจัดทำแผนและแผนประจำปี และการประเมินแผน

การจัดการองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการจัดการ โครงสร้างขององค์การของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการจัดการองค์การประกอบด้วย การจัดโครงสร้างขององค์การ การแบ่งงานตามลักษณะงานและหน่วยงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการจัดสรรทรัพยากรขององค์การให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

การนำ (Leading) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการใช้รูปแบบภาวะผู้นำในการจูงใจให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ ให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานประกันคุณภาพร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารและบุคลากร

ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดแนวทางการนำ ประกอบด้วย การจูงใจ การสั่งการ การชี้แนะการทำงาน การประสานงานและการสื่อสาร

การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการตรวจสอบการปฏิบัติงานของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีกระบวนการควบคุมที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางประกอบด้วย การวัดผลงาน การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน และการรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

การปรับปรุงคุณภาพ (Improving) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยกระบวนการประกอบด้วย การปรับปรุงการปฏิบัติงาน การวางแผนในระยะต่อไป และการเตรียมรับการประเมินภายนอก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ในครั้งนี้เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแบบสอบถามจำนวน 3 รอบ

แบบสอบถามที่นำเสนอเพื่อให้ท่านพิจารณาในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามในรอบที่ 2 ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์แยกเป็นประเด็นต่าง ๆ มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ

ระดับที่ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับที่ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับที่ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับที่ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยในแบบสอบถามรอบนี้ผู้วิจัยกำหนดช่องเหตุผลเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น

เพิ่มเติม

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวสุชาดา สุขบำรุงศิลป์

นิสิตปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย 089 750 4549, Email: sukbamrunsil@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าข้อที่ท่านเลือก

1. เพศ.....
2. อายุ.....
3. วุฒิการศึกษา.....
4. ตำแหน่งหน้าที่.....

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี

ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับน้ำหนักที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยค่าคะแนน มีความหมาย ดังนี้

- ระดับที่ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- ระดับที่ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- ระดับที่ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- ระดับที่ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- ระดับที่ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
1. การวางแผน (Planning)						
1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์						
1.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและ สารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูล ด้านบุคลากรข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียนข้อมูล ด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก						
1.1.3 การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ						
1.1.4 การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรเรื่อง การประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงาน ที่ผ่านมา						
1.1.5 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และ อุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)						
1.1.6 การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและ การประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน						
1.1.7 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ						
1.1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็น มาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ ศตวรรษที่ 21						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
1.1.9 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกศตวรรษที่ 21						
1.2 การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย						
1.2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน						
1.2.2 การกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน						
1.2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนและคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
1.2.4 การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน						
1.2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมิน เป้าหมายถึงความครอบคลุมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและเสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
1.2.6 การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา						
1.3 การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย						
1.3.1 การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ						
1.3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
1.3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก						
1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี						
1.4.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลาง หรือระยะยาว						
1.4.2 การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน						
1.4.3 การพิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน						
1.4.4 การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี						
1.4.5 การกำหนดการประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม						
1.4.6 การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
1.4.7 การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม						
1.4.8 การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน						
1.5 การประเมินแผน						
1.5.1 การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและดำเนินการตามที่วางไว้						
1.5.2 การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ						
1.5.3 การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนจากทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน						
1.5.4 การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม						
1.5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ						
1.5.6 การวางแผนติดตามการประเมินผลประกอบด้วย - แผนการกำกับติดตาม (Monitoring and control plan) - แผนการประเมิน (Evaluation plan) - แผนการรายงานผล (Reporting plan)						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
1.5.7 การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน						
2. การจัดการองค์การ (Organizing)						
2.1 การจัดโครงสร้างองค์การ						
2.1.1 การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่						
2.1.2 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น						
2.1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน นั้น						
2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ						
2.2.1 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
2.2.2 บทบาทหน้าผู้บริหารสถานศึกษา						
2.2.2.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา						
2.2.2.2 การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน						
2.2.2.3 การสร้างความตระหนักเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน						
2.2.2.4 การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง						
2.2.3 บทบาทหน้าที่ครู						
2.2.3.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ						
2.2.3.2 การจัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอน หรือรับผิดชอบ						
2.2.3.3 การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
2.2.3.4 การให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับ โรงเรียน						
2.2.3.5 การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้						
2.2.3.6 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนชัดเจน						
2.2.3.7 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้						
2.2.3.8 การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย						
2.2.3.9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้กับผู้เรียนปฏิบัติจริง สร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher order thinking)						
2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน						
2.2.4.1 การสนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
2.2.4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร						
2.2.4.3 การสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน						
2.2.4.4 การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ						
2.2.4.5 การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/อุปกรณ์แหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น						
2.3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์						
2.3.1 การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพภายใน						
2.3.2 การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง						
2.3.3 การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน						
2.3.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
2.3.5 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC)						
2.3.6 การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาคุณงาน						
2.3.7 การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน						
3. การนำ (Leading)						
3.1 การจูงใจ						
3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน						
3.1.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานประกันคุณภาพ/ รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ						
3.1.3 ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ						
3.1.4 การติดตามผลกระทบการดำเนินงานแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนการทำงาน						
3.1.5 ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในองค์กร						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.1.6 ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ						
3.1.7 ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน						
3.1.8 การรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก						
3.1.9 การสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ						
3.1.10 การกระตุ้น ชัยยุ ส่งเสริมให้ ความกระตือรือร้นในการทำงานประกันคุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใช่การถูกบังคับ						
3.1.11 การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ						
3.1.12 ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล						
3.2 การสั่งการ						
3.2.1 ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of direct) หรือการสั่งการแบบขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม						
3.2.3 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรหรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์						
3.2.4 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน						
3.3 ดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน						
3.3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน						
3.3.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด						
3.3.1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด						
3.3.1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้						
3.3.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.3.1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนา ตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม						
3.3.1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ						
3.3.1.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดเป็นแบบอย่าง ได้						
3.3.1.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็น คุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณี และ ภูมิปัญญาไทย						
3.3.1.9 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบน ความแตกต่างและหลากหลาย						
3.3.1.10 ผู้เรียนมีสุขภาพะทางร่างกาย และ จิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียน กำหนด						
3.3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและ การจัดการ						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.3.2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการ ชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษา แห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง						
3.3.2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนา มุ่งสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผล ต่อคุณภาพ ตาม มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้						
3.3.2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้						
3.3.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและโรงเรียน และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน						
3.3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.3.2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน						
3.3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
3.3.3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่						
3.3.3.2 การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง						
3.3.3.3 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ และวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน						
3.3.3.4 การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.3.3.5 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เชิงสร้างสรรค์เพื่อ พัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้						
3.4 การให้คำแนะนำและนิเทศ						
3.4.1 การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่าง ผู้บริหาร โรงเรียนกับครู ครูกับครู ด้วยกันเอง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง						
3.4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ						
3.4.3 การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย						
3.4.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ						
3.5 การประสานงานทั้งภายในและภายนอก องค์กร						
3.5.1 การสร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพ ภายในให้บุคลากรใน โรงเรียนเข้าใจตรงกัน						
3.5.2 การประสานงานกันเชื่อมโยงการ ดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในของทีม ทีมทำและทีมประสานงาน						
3.5.3 การมีช่องทางการประสานงานภายในที่ หลากหลาย						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
3.6 การสื่อสาร						
3.6.1 การ มีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น สถานการณ์ และเวลา						
3.6.2 การสื่อสาร 2 ทาง						
3.6.3 การใช้ช่องทางสื่อ เทคโนโลยีหรือ เครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลาย ทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทาง อินเทอร์เน็ต ทางสื่อ สังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่น การสื่อสาร ทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)						
3.6.4 การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อ การทำงานที่ต่อเนื่อง						
4. การควบคุม (Controlling)						
4.1 การวัดผล						
4.1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน						
4.1.2 การจัดทำแผนการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน						
4.1.3 การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพ การศึกษาภายในโรงเรียน						
4.1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
4.1.5 การวัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุมทั้งคุณภาพของผู้เรียนกระบวนการบริหารและการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
4.1.6 การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนจากวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย						
4.2 การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์						
4.2.1 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน						
4.2.2 การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนความรู้ประสบการณ์กับโรงเรียนในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า						
4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล						
4.3.1 การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน						
4.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิงปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และมีวิธีนำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม						
4.3.3 การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
4.3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้						
4.3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี						
4.3.6 การมีโปรแกรม/ระบบสารสนเทศออนไลน์รายงานผลการจัดโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน						
5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)						
5.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงาน						
5.1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ						
5.1.2 การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)						

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมา (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)	
5.2 การวางแผนระยะต่อไป						
5.2.1 การนำเสนอสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับ โรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไป						
5.3 การเตรียมรับการประเมินภายนอก						
5.3.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ความเห็นชอบและส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						
5.3.2 การขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง						
5.3.3 การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)						
5.3.4 การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐาน และสารสนเทศ						
5.3.5 การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสม เช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint)						

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญรอบที่ 3

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารจัดการ 5 องค์ประกอบ คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ การควบคุม และการปรับปรุงคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด มีกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการวางแผน ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การจัดทำแผนและแผนประจำปี และการประเมินแผน

การจัดการองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการจัดการ โครงสร้างขององค์การของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางการจัดการองค์การประกอบด้วย การจัดโครงสร้างขององค์การ การแบ่งงานตามลักษณะงานและหน่วยงาน การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และการจัดสรรทรัพยากรขององค์การให้กับหน่วยงานต่าง ๆ

การนำ (Leading) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการรื้อปรับระบบใหม่ของการใช้รูปแบบภาวะผู้นำในการจูงใจให้การประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ ให้ทุกฝ่ายปฏิบัติงานประกันคุณภาพพร้อมมือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารและบุคลากร

ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดแนวทางการนำ ประกอบด้วย การจูงใจ การสั่งการ การชี้แนะการทำงาน การประสานงานและการสื่อสาร

การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการปรับเปลี่ยนใหม่ของการตรวจสอบการปฏิบัติงานของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีกระบวนการควบคุมที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางประกอบด้วย การวัดผลงาน การเปรียบเทียบกับมาตรฐาน และการรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

การปรับปรุงคุณภาพ (Improving) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการหรือการปรับเปลี่ยนใหม่ของการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ที่ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงหรือการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นข้อบกพร่องให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยกระบวนการประกอบด้วย การปรับปรุงการปฏิบัติงาน การวางแผนในระยะต่อไป และการเตรียมรับการประเมินภายนอก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย ในครั้งนี้เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแบบสอบถามจำนวน 3 รอบ

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของท่าน ขอให้ท่านกรอรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของท่านในรอบที่ 2 แล้ว

นำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile ranger) เพื่อให้ท่านรับทราบคำตอบของกลุ่มและคำตอบของท่านว่ามีความสอดคล้องกันเพียงใด เพื่อให้ท่านได้พิจารณาทบทวนคำตอบของท่านอีกครั้งว่าควรเปลี่ยนคำตอบตามความคิดเห็นของกลุ่มหรือไม่

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งถูกแทนด้วยสัญลักษณ์ M หมายถึง ค่ากลางของคำตอบทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน ที่แสดงว่า มีความคิดเห็นในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษามาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาหรือไม่

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่ค่อยน่าจะเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.49 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อความนั้นไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา

2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile ranger) ใช้คำย่อว่า I.R. เป็นการคำนวณหาความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 (Q1) กับ ควอไทล์ที่ 3 (Q3) หมายถึง ขอบเขตความเห็นที่สอดคล้องกัน ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ข้อความใดที่มีค่า I.R. น้อย แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้น มีความคิดเห็นสอดคล้องกันมาก

ข้อความใดที่มีค่า I.R. มาก แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้น มีความคิดเห็นสอดคล้องกันน้อย

3. วิธีตอบ

3.1 ให้ท่านพิจารณาคำตอบของท่านซึ่งแสดงไว้ด้วยสัญลักษณ์ \checkmark เปรียบเทียบกับคำตอบของกลุ่ม ซึ่งไว้ด้วยสัญลักษณ์ M ว่าอยู่ในช่องเดียวกันหรืออยู่ห่างกันกี่ช่อง

3.2 ถ้าสัญลักษณ์ทั้งสองอยู่ในช่องเดียวกัน หมายความว่า คำตอบของท่านตรงกับคำตอบของกลุ่มหมายความว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ท่านไม่ต้องทำอะไรทั้งสิ้น

3.3 ถ้าสัญลักษณ์ \checkmark กับสัญลักษณ์ M อยู่ห่างกัน 1 ช่อง เช่น สัญลักษณ์ M อยู่ที่ช่องที่ (4) และสัญลักษณ์ \checkmark อยู่ที่ช่องที่ (5) หรือ (3) หมายความว่าคำตอบของท่านใกล้เคียงกับคำตอบของกลุ่ม หรือท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่ม ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี หากท่านเห็นว่าคำตอบของท่านเหมาะสมแล้วท่านไม่ต้องทำอะไรในข้อนี้ แต่ถ้าท่านเห็นควรตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มมากขึ้นอีก ให้ท่านทำสัญลักษณ์ \checkmark ใหม่ลงในช่องเดียวกับ สัญลักษณ์ M

3.4 ถ้าสัญลักษณ์ \checkmark กับสัญลักษณ์ M อยู่ห่างกันตั้งแต่ 2 ช่องขึ้นไป เช่น สัญลักษณ์ M อยู่ที่ช่อง (4) และสัญลักษณ์ \checkmark อยู่ที่ช่อง (1) หรือ (2) หมายความว่า คำตอบของท่านแตกต่างจากคำตอบของกลุ่ม หรือท่านมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับกลุ่ม ในกรณีนี้ขอให้ท่านทบทวนดูว่าท่านเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือไม่ ถ้าท่านเห็นด้วยให้ท่านทำ สัญลักษณ์ \checkmark ใหม่ลงในช่องเดียวกับ สัญลักษณ์ M หรือช่องใกล้เคียงก็ได้ แต่หากท่านไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มก็ให้ท่านยืนยันในคำตอบเดิม และขอให้ท่านโปรดอธิบายเหตุผลที่ท่านไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มลงในช่องเหตุผลประกอบ

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวสุชาดา สุขบำรุงศิลป์

นิสิตปริญญาเอก รัชฎาการศึกษาคุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้วิจัย 089 750 4549, Email: sukbamrunsil@gmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ.....
2. อายุ.....
3. วุฒิการศึกษา.....
4. ตำแหน่งหน้าที่.....

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
1. การวางแผน (Planning)							
1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์							
1.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน	M					0.00	
1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและ สารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูล ด้านบุคลากร ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	M					0.00	
1.1.3 การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ	M					0.00	
1.1.4 การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรเรื่อง การประกันคุณภาพภายในและ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	M					0.00	
1.1.5 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และ อุปสรรค (SWOT Analysis) ของ โรงเรียนกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
1.1.6 การดำเนินถึงนโยบายด้านการศึกษาและ การประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	M					0.00	
1.1.7 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ของชาติ	M					0.00	
1.1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็น มาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตบใจ ศตวรรษที่ 21	M					1.00	
1.1.9 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง สังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และ การเปลี่ยนแปลงกระแสโลกสู่ศตวรรษที่ 21	M					1.00	
1.2 การพิจารณาปัญหาและกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย							
1.2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐาน การศึกษาของโรงเรียนและเป้าหมาย ความสำเร็จของมาตรฐานที่สอดคล้องกับ บริบทของโรงเรียน	M					0.00	
1.2.2 การกำหนดให้การประกันคุณภาพ ภายในเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน	M					0.00	
1.2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพ ของกระบวนการบริหารและการจัดการของ ผู้บริหารโรงเรียนและคุณภาพของ กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
1.2.4 การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน	M					0.00	
1.2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมิน เป้าหมายถึงความครอบคลุมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและเสนอเป็นเป้าหมายของ	M					0.00	
1.2.6 การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	M					0.00	
1.3 การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย							
1.3.1 การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	M					0.00	
1.3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	M					1.00	
1.3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก	M					1.00	
1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี							
1.4.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลาง หรือระยะยาว	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
1.4.2 การยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการ โรงเรียน	M					0.00	
1.4.3 การพิจารณากรอบแผนงานหรือ โครงการและงบประมาณโรงเรียน	M					0.00	
1.4.4 การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี	M					0.00	
1.4.5 การกำหนดการประเมินแผน/โครงการ/ กิจกรรม	M					0.00	
1.4.6 การกำหนดแผนการประกันคุณภาพ ภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระการเรียนรู้	M					0.00	
1.4.7 การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่ มีความรับผิดชอบและเหมาะสม	M					0.00	
1.4.8 การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน	M					0.00	
1.5 การประเมินแผน							
1.5.1 การกำหนดปฏิทินการติดตาม ประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและ ดำเนินการตามที่วางไว้	M					0.00	
1.5.2 การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ	M					0.00	
1.5.3 การกำหนดแผนติดตามภายในและ ภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียงสะท้อน จากทั้งบุคลากรภายในโรงเรียน และชุมชน	M					0.00	
1.5.4 การมีแนวทางการติดตามประเมินผล หลากหลายและครอบคลุม	M					0.00	
1.5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและ เชิงพฤติกรรมและผลกระทบ	M					1.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
1.5.6 การวางแผนติดตามการประเมินผล ประกอบด้วย - แผนการกำกับติดตาม (Monitoring and control plan) - แผนการประเมิน (Evaluation plan) - แผนการรายงานผล (Reporting plan)	M					0.00	
1.5.7 การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผล การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน อย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อ สิ้นสุดภาคเรียน	M					0.00	
2. การจัดการองค์การ (Organizing)							
2.1 การจัดโครงสร้างองค์การ							
2.1.1 การจัดโครงสร้างบริหารงาน การประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชัน แบบ Matrix structure การบริหารงานแบบ ไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาส ทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่	M					1.00	
2.1.2 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
2.1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสม ของโรงเรียนนั้น	M					1.00	
2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ							
2.2.1 การจัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทาง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของ หน่วยงาน ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	M					0.00	
2.2.2 บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา							
2.2.2.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	M					0.00	
2.2.2.2 การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การ ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียน	M					0.00	
2.2.2.3 การสร้างความตระหนักเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากร ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	M					0.00	
2.2.2.4 การสร้างระบบประกันคุณภาพ ภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง	M					0.00	
2.2.3 บทบาทหน้าที่ครู							
2.2.3.1 การศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
2.2.3.2 การจัดทำระบบสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่ตนสอนหรือรับผิดชอบ	M					0.00	
2.2.3.3 การร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพ ผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา	M					0.00	
2.2.3.4 การให้ความร่วมมือในการจัดทำ แผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับโรงเรียน	M					0.00	
2.2.3.5 การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริม การเรียนรู้	M					0.00	
2.2.3.6 การตรวจสอบและประเมินคุณภาพ การจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ชัดเจน	M					0.00	
2.2.3.7 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	M					0.00	
2.2.3.8 การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับ มอบหมาย	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
2.2.3.9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้กับผู้เรียนปฏิบัติ จริงสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) การได้ ปฏิบัติและ นำเสนองานด้วยตนเอง	M					0.00	
2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน							
2.2.4.1 การสนับสนุนการดำเนินงานระบบ การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน	M					0.00	
2.2.4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร	M					0.00	
2.2.4.3 การสะท้อนความคาดหวังและ ความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน	M					0.00	
2.2.4.4 การร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียน ให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ	M					0.00	
2.2.4.5 การพัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของ โรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มี สื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น	M					0.00	
2.3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์							
2.3.1 การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพ ภายใน	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
2.3.2 การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง	M					0.00	
2.3.3 การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน	M					0.00	
2.3.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ	M					0.00	
2.3.5 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC)	M					0.00	
2.3.6 การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาดูงาน	M					0.00	
2.3.7 การจัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	M					1.00	
3. การนำ (Leading)							
3.1 การจูงใจ							
3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	M					0.00	
3.1.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงานประกันคุณภาพ/ รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ	M					0.00	
3.1.3 ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และให้คำชี้แนะระหว่างดำเนินการ	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.1.4 ผู้บริหารติดตามผลกระทบ การดำเนินงาน แก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน	M					0.00	
3.1.5 ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพ ภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมใน องค์กร	M					0.00	
3.1.6 ผู้บริหารยึดหลัก ธรรมาภิบาลเพื่อให้ เกิดการดำเนินงานด้วยใจ	M					0.00	
3.1.7 ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรใน รูปแบบ ต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติ บุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน	M					0.00	
3.1.8 ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและ ให้เกียรติ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและ ภายนอก	M					0.00	
3.1.9 ผู้บริหารสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงาน ประกัน คุณภาพ	M					0.00	
3.1.10 ผู้บริหารกระตุ้น ชัยยุ ส่งเสริมให้ ความกระตือรือร้นในการทำงานประกัน คุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใช่อำนาจบังคับ	M					0.00	
3.1.11 การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพ กับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ	M					0.00	
3.1.12 ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.2 การสั่งการ							
3.2.1 ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของ ทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย	M					0.00	
3.2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการโดยตรง (Demand of direct) หรือการสั่งการแบบขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบข้อเสนอแนะ หรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ ที่เหมาะสม	M					0.00	
3.2.3 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและ หลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์	M					0.00	
3.2.4 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน	M					0.00	
3.3 ดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน							
3.3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน							
3.3.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด	M					0.00	
3.3.1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่ โรงเรียนกำหนด	M					0.00	
3.3.1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.3.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐาน ในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และ เผยแพร่	M					0.00	
3.3.1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่าง สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	M					0.00	
3.3.1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับ ที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ	M					0.00	
3.3.1.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี สูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดเป็น แบบอย่างได้	M					0.00	
3.3.1.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณี และ ภูมิปัญญาไทย	M					0.00	
3.3.1.10 ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิต สังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด	M					0.00	
3.3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและ การจัดการ							

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.3.2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียน ความต้องการ ชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไป ได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง	M					0.00	
3.3.2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนา มุ่งสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหารจัดการ คุณภาพของโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผล ต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่าง ได้	M					0.00	
3.3.2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้น คุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับ ชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้	M					0.00	
3.3.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้อง การของครูและโรงเรียน และจัดให้มี ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน	M					0.00	
3.3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ และมีความปลอดภัย	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.3.2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของ โรงเรียน	M					0.00	
3.3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
3.3.3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผน การจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรม ได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และ มีการเผยแพร่	M					0.00	
3.3.3.2 การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	M					0.00	
3.3.3.4 การมีการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก เต็มรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกัน อย่างมีความสุข	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.3.3.5 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา และปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้ ครู และ ผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์เพื่อ พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	M					0.00	
3.4 การให้คำแนะนำและนิเทศ							
3.4.1 การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนกับครู ครูกับครูด้วยกันเอง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง	M					0.00	
3.4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ	M					0.00	
3.4.3 การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	M					0.00	
3.4.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ	M					0.00	
3.5 การประสานงานทั้งภายในและภายนอก องค์กร							
3.5.1 การสร้างความเข้าใจเรื่องประกัน คุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ ตรงกัน	M					0.00	
3.5.2 การประสานงานกันเชื่อมโยง การดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายใน ของทีมนำ ทีมทำและทีมประสานงาน	M					0.00	
3.5.3 การมีช่องทางประสานงานภายใน ที่หลากหลาย	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
3.6 การสื่อสาร							
3.6.1 การมีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น ตรงสถานการณ์และเวลา	M					0.00	
3.6.2 มีการสื่อสาร 2 ทาง	M					0.00	
3.6.3 การใช้ช่องทางสื่อสาร เทคโนโลยีหรือ เครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลาย ทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่น การสื่อสาร ทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)	M					0.00	
3.6.4 การสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อ การทำงานที่ต่อเนื่อง	M					0.00	
4. การควบคุม (Controlling)							
4.1 การวัดผล							
4.1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียน	M					0.00	
4.1.2 การจัดทำแผนการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน	M					0.00	
4.1.3 การกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัด สำหรับการประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน	M					0.00	
4.1.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
4.1.5 การวัดผล ประเมินผลในมิติที่ หลากหลาย โดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุม ทั้งคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหาร และการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	M					0.00	
4.1.6 การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนจาก วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย	M					0.00	
4.2 การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์							
4.2.1 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับ มาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ร่วมกัน	M					0.00	
4.2.2 การเทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับ โรงเรียน ในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า	M					0.00	
4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล							
4.3.1 การกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูล ให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน	M					0.00	
4.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน ระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิง ปริมาณ และสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และมีวิธี นำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม	M					0.00	
4.3.3 การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบ ฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน	M					0.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
4.3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียนความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	M					1.00	
4.3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report: SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี	M					0.00	
4.3.6 การมีโปรแกรม/ ระบบสารสนเทศออนไลน์รายงานผลการจัดโครงการ/ กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน	M					0.00	
5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving)							
5.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงาน							
5.1.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ	M					0.00	
5.1.2 การวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหากระบวนการประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)	M					1.00	

ประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					ค่า I.R	เหตุผล ประกอบ
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)		
5.2 การวางแผนระยะต่อไป							
5.2.1 การนำสารสนเทศผลการประเมิน คุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการ ประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะ ต่อไปทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว	M					1.00	
5.3 การเตรียมรับการประเมินภายนอก							
5.3.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและ ส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	M					0.00	
5.3.2 การขอคำปรึกษา คำแนะนำและ ความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	M					0.00	
5.3.3 การเตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)	M					0.00	
5.3.4 การเตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐาน และสารสนเทศ	M					0.00	
5.3.5 การเตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วย สื่อผสม เช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint)	M					0.00	

ภาคผนวก ค

แนวคำถามการจัดกลุ่มสนทนา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่ม

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังข้อความด้านล่างนี้ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคิดว่าข้อความใดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ หรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการอภิปรายกลุ่ม ในอันที่จะทำให้รูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 1

1. ด้านการวางแผน (Planning) ขั้นการวางแผนมีการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์

1.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน

1.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศทางการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลด้านบุคลากร ข้อมูลพื้นฐานด้านผู้เรียน ข้อมูลด้านการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ข้อมูลเครือข่ายการเรียนรู้ ข้อมูลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

1.1.3 การวิเคราะห์แผนการศึกษาชาติ

1.1.4 การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรเรื่องการประกันคุณภาพภายในและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

1.1.5 การ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของโรงเรียนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

1.1.6 การคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาและการประกันคุณภาพของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.7 การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของชาติ

1.1.8 การทบทวนมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานที่มีความเป็นสากลและตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21

1.1.9 การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองสังคม ประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และการเปลี่ยนแปลงกระแสโลกศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 การพิจารณาปัญหาและกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย

1.2.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

1.2.2 การกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน

1.2.3 การคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพของกระบวนการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนและคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.4 การมองภาพอนาคตที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน

1.2.5 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ร่วมกันประเมิน เป้าหมายถึง ความครอบคลุมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและเสนอเป็นเป้าหมายของการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

1.2.6 การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของแต่ละประเด็นแต่ละมาตรฐานการศึกษา
ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 การเลือกวิธีการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

1.3.1 การจัดลำดับความสำคัญและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับปัจจุบัน
อย่างสม่ำเสมอ

1.3.2 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

1.3.3 การมีทางเลือกที่หลากหลายทั้งในการทำงานระยะสั้นและระยะยาว โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นผู้กำหนดทางเลือก

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

1.4 การจัดทำแผนและแผนประจำปี

1.4.1 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระยะสั้นหรือระยะปานกลาง หรือระยะยาว

1.4.2 ยกร่างกรอบแผนงานหรือโครงการโรงเรียน

1.4.3 พิจารณากรอบแผนงานหรือโครงการและงบประมาณโรงเรียน

1.4.4 กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี

1.4.5 กำหนดการประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม

1.4.6 การกำหนดแผนการประกันคุณภาพภายในเป็นฝ่ายงานและกลุ่มสาระ การเรียนรู้

1.4.7 การแต่งตั้งและมอบหมายงานให้กับผู้ที่มีความรับผิดชอบและเหมาะสม

1.4.8 การกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

1.5 การประเมินแผน

1.5.1 การกำหนดปฏิทินการติดตามประเมินผลในแผนปฏิบัติการให้ชัดเจนและ ดำเนินการตามที่วางไว้

1.5.2 การประเมินแผน/ กระบวนการ/ ผลลัพธ์/ ผลกระทบ

1.5.3 การกำหนดแผนติดตามภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อรับฟังเสียง สะท้อนจากทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและชุมชน

1.5.4 การมีแนวทางการติดตามประเมินผลหลากหลายและครอบคลุม

1.5.5 การติดตามทั้งผลเชิงข้อมูลและเชิงพฤติกรรมและผลกระทบ

1.5.6 การวางแผนติดตามการประเมินผลประกอบด้วย

- แผนการกำกับติดตาม (Monitoring and control plan)
- แผนการประเมิน (Evaluation plan)
- แผนการรายงานผล (Reporting plan)

1.5.7 การกำหนดเวลาการประชุมสรุปผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและประเมินครั้งสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดภาคเรียน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2

2. การจัดการองค์การ (Organizing) ขึ้นการจัดการองค์การมีการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การจัดโครงสร้างองค์การ

2.1.1 การจัดโครงสร้างบริหารงานการประกันคุณภาพภายในควรเป็นฟังก์ชันแบบ Matrix structure การบริหารงานแบบไขว้กันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ได้มีโอกาสทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน้าที่

2.1.2 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

2.1.3 โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกโรงเรียน ได้แก่ เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียนนั้น

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2.2 การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.1 จัดทำคู่มือ เกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงาน ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 บทบาทหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.2.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.2.2 การวางแผนและมอบหมายหน้าที่การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2.2.2.3 การสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2.2.2.4 การสร้างระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 บทบาทหน้าที่ครู

2.2.3.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.3.2 จัดทำระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนสอนหรือรับผิดชอบ

2.2.3.3 ร่วมกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของโรงเรียนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.3.4 ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนงาน/ โครงการ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับโรงเรียน

2.2.3.5 การสร้างสื่อและนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

2.2.3.6 มีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน

2.2.3.7 มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

2.2.3.8 ปฏิบัติตามแผนงาน/ โครงการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2.3.9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้นักเรียนปฏิบัติจริง สร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher order thinking) การได้ปฏิบัติและนำเสนองานด้วยตนเอง

2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา/ ผู้ปกครอง/ ชุมชน

2.2.4.1 สนับสนุนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2.2.4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตร

2.2.4.3 สะท้อนความคาดหวังและความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.2.4.4 ร่วมส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างมืออาชีพ

2.2.4.5 พัฒนาสภาพแวดล้อมสถานที่ของโรงเรียนและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีสื่อ/ อุปกรณ์แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2.3 การจัดการทรัพยากรมนุษย์

2.3.1 การพัฒนาอบรมการประกันคุณภาพภายใน

2.3.2 การสนับสนุนให้ทุกคนได้รับการพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.3.3 การปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

2.3.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาชีพ

2.3.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

2.3.6 ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาดูงาน

2.3.7 จัดกิจกรรมให้ครูได้ทราบถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 3

3. การนำ (Leading) ขั้นการนำมีการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 การจูงใจ

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการลงมือปฏิบัติในการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายใน

3.1.2 ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ความชัดเจนในวัตถุประสงค์ เป้าหมายของงาน
ประกันคุณภาพ/ รูปแบบ ขั้นตอน/ วิธีการในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ

3.1.3 ผู้บริหารกำกับ/ ติดตาม การปฏิบัติแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม และให้คำ
ชี้แนะระหว่างดำเนินการ

3.1.4 การติดตามผลกระทบการดำเนินงาน แก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ส่งเสริม
สนับสนุนการทำงาน

3.1.5 ผู้บริหารสร้างการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมใน
องค์กร

3.1.6 ผู้บริหารยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดการทำงานด้วยใจ

3.1.7 ผู้บริหารสร้างขวัญกำลังใจบุคลากรในรูปแบบ ต่าง ๆ ทั้งการยกย่องเชิดชู
เกียรติบุคคล/ ฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบการประกันคุณภาพภายใน

3.1.8 การรับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและ
ภายนอก

3.1.9 การสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานประกันคุณภาพ

3.1.10 การกระตุ้น ชักจูง ส่งเสริมให้ความกระตือรือร้นในการทำงานประกัน
คุณภาพด้วยความเต็มใจไม่ใช่การถูกบังคับ

3.1.11 การเชื่อมโยงภาระงานประกันคุณภาพกับความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ

3.1.12 ผู้บริหารให้เกียรติ การยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3.2 การสั่งการ

3.2.1 ผู้บริหารมีการสั่งการตามระเบียบของทางราชการที่ชอบด้วยกฎหมาย

3.2.2 ผู้บริหารมีการสั่งการ โดยตรง (Demand of direct) หรือการสั่งการแบบ
ขอร้อง (Request) หรือการสั่งการแบบข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ (Suggested) ตามสถานการณ์ที่
เหมาะสม

3.2.3 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ทันสมัยและหลากหลาย สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษร
หรือการสั่งการด้วยวาจา สั่งการทางไลน์ (Line) ทางโทรศัพท์

3.2.4 ผู้บริหารมีการสั่งการที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3.3 ดำเนินระบบประกันคุณภาพภายใน

3.3.1 มาตรฐานคุณภาพของผู้เรียน

3.3.1.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด
คำนวณสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด

3.3.1.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่า
เป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด

3.3.1.3 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ
อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้

3.3.1.4 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม มีการ
นำไปใช้และเผยแพร่

3.3.1.5 ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมี คุณธรรม

3.3.1.6 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อใน ระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

3.3.1.7 ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียน กำหนดเป็นแบบอย่างได้

3.3.1.8 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วน ร่วมในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย

3.3.1.9 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

3.3.1.10 ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่โรงเรียน กำหนด

3.3.2 มาตรฐานกระบวนการบริหารและการจัดการ

3.3.2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง

3.3.2.2 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 มีระบบบริหาร จัดการคุณภาพของโรงเรียนที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียน โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน อย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้

3.3.2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้

3.3.2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตาม ความต้องการของครูและโรงเรียน และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน

3.3.2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย

3.3.2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

3.3.3 มาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3.3.1 การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐาน การเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้ จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่

3.3.3.2 การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง

3.3.3.3 การตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้ เทคโนโลยี เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

3.3.3.4 การมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.3.3.5 การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อ พัฒนาและปรับปรุงการ จัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูล สะท้อนกลับเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

3.4 การให้คำแนะนำและนิเทศ

3.4.1 การจัดทำแผนการนิเทศภายในระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนกับครู ครูกับครู ด้วยกันเอง และนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง

3.4.2 การสร้างเครื่องมือการนิเทศ

3.4.3 การนิเทศภายในห้องเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.4.4 การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

3.5 การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3.5.1 สร้างความเข้าใจเรื่องประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ
ตรงกัน

3.5.2 ประสานงานกันเชื่อมโยงการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในของ
ทีมนำ ทีมทำและทีมประสานงาน

3.5.3 มีช่องทางการประสานงานภายในที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

3.6 การสื่อสาร

3.6.1 มีวิธีสื่อสารที่ตรงประเด็น ตรงสถานการณ์และเวลา

3.6.2 มีการสื่อสาร 2 ทาง

3.6.3 ใช้ช่องทางการสื่อสาร เทคโนโลยีหรือเครื่องมือในการสื่อสารที่หลากหลาย
ทันสมัย รวมถึงการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ทางสื่อสังคม (Social media) อย่างเหมาะสม เช่น
การสื่อสารทางไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)

3.6.4 มีการสื่อสารที่ต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ เพื่อการทำงานที่ต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

องค์ประกอบที่ 4

4. การควบคุม (Controlling) ^{ู้}ขั้นการควบคุมมีการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 การวัดผล

4.1.1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
โรงเรียน

4.1.2 จัดทำแผนการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

4.1.3 มีการกำหนดเกณฑ์ ประเด็น และตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลและ
ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

4.1.4 มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนอย่าง
ต่อเนื่อง

4.1.5 วัดผล ประเมินผลในมิติที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีและครอบคลุมทั้ง
คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ

4.1.6 การวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนจาก
วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4.2 การเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์

4.2.1 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับมาตรฐานหรือเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
ร่วมกัน

4.2.2 เทียบเคียง (Benchmarking) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับโรงเรียนใน
ระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่า

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการรายงานผล

4.3.1 กำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน

4.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในทั้งเชิง
ปริมาณและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน และมีวิธีนำเสนอที่ชัดเจนและครอบคลุม

4.3.3 การใช้เทคโนโลยีจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการประกันคุณภาพภายใน

4.3.4 การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) และถอดบทเรียน
ความสำเร็จ (Lesson learned: LL) ของการดำเนินงานแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่มสาระ
การเรียนรู้

4.3.5 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี (Self-assessment report:
SAR) ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

4.3.6 การมีโปรแกรม/ ระบบสารสนเทศออนไลน์รายงานผลการจัดโครงการ/
กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 5

5. การปรับปรุงคุณภาพ (Improving) ขึ้นการปรับปรุงคุณภาพมีการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงาน

5.1.1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ

5.1.2 มีการวางแผนและกำหนดว่าจะปรับปรุงอย่างไร โดยพิจารณาปัญหาระบบ
การประกันคุณภาพภายในที่พบและดำเนินการปรับปรุงคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน โดย
ใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA)

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

5.2 การวางแผนระยะต่อไป

5.2.1 นำสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายใน มาวิเคราะห์ เทียบเคียงวิธี
ปฏิบัติที่เป็นเลิศกับโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายในในระดับยอดเยี่ยม และ
ผลการปรับปรุงคุณภาพมาวางแผนระยะต่อไปทั้งในระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

5.3 การเตรียมรับการประเมินภายนอก

5.3.1 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-assessment report: SAR) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ความเห็นชอบและส่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.3.2 ขอคำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.3.3 เตรียมความพร้อมบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

5.3.4 เตรียมความพร้อมเอกสาร หลักฐานและสารสนเทศ

5.3.5 เตรียมการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อผสม เช่น วิดีทัศน์ พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint)

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
และในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว๑๕๖๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๖ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงยอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุชาดา สุขบำรุงศิลป์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.การดี อนันต์นาวิ เป็นประธานกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความ อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

กน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๐-๒๐๕๒ โทรสาร ๐๓๘-๗๔๕-๘๑๑

ผู้วิจัยโทร. ๐๘๙-๗๕๐-๔๕๔๙

ที่ ศธ ๒๒๑๘/ว ๕๑๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนางสาวสุชาดา สุขบำรุงศิลป์ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวี ประธานกรรมการควบคุม ดุษฎีนิพนธ์ ในการนี้มหาวิทยาลัยบูรพามีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลายเซ็น)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๓
โทรสาร ๐-๓๘๓๔-๕๗๑๑
ผู้วิจัยโทร. ๐๘๙-๗๕๐-๕๕๔๙

ภาคผนวก จ
แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมวิจัย

**แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**

๑. ชื่อวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ) THE DEVELOPMENT EFFICIENCY MODEL OF QUALITY ASSURANCE MANAGEMENT IN THE SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

๒. ชื่อนิสิต

นางสาวสุชาดา สุขบำรุงศิลป์

หลักสูตร ปริญญาตรีบัณฑิต

รหัสประจำตัว ๕๗๘๓๐๑๗๕

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

ภาคปกติ

ภาคพิเศษ

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย:

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

๑) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย

๒) วิธีการอย่างเหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย
(Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๓) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็น
สิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มีมติเห็นชอบ ดังนี้

(✓) อนุมัติโครงการวิจัย

() ไม่อนุมัติ

๔. วันที่ให้การอนุมัติ:.....๒๓.....เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย